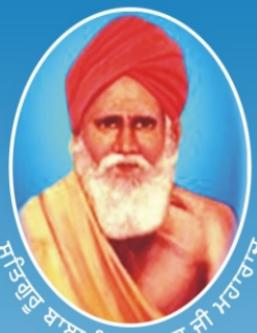

ਸਾਹਿਬ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜਾ ਜੀ

ਸਾਡਾ ਬਾਬਾ ਪਿੱਪਲ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜਾ

ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਰੁੱਬ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜਾ ਜੀ

(ਭਾਗ ਦੂਜਾ)

ਸਾਡਾ ਬਾਬੇ ਹਰੀ ਦਾਸ ਜੀ

ਸਾਡਾ ਬਾਬੇ ਗੁਰੀਬ ਦਾਸ ਜੀ

ਮੈਂ 108 ਸੁਖਿੰਦਰ ਦਾਸ ਬਾਬਾ ਜੀ

ਆਮ੍ਰ ਸੁਖੀ ਦੁ ਸੰਤ ਰਾਮਲੰਘ ਜੀ

ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਕਰਤਾ ਅਤੇ ਲੇਖਕ
ਸੰਡ ਸੁਖਿੰਦਰ ਦਾਸ ਬਾਬਾ

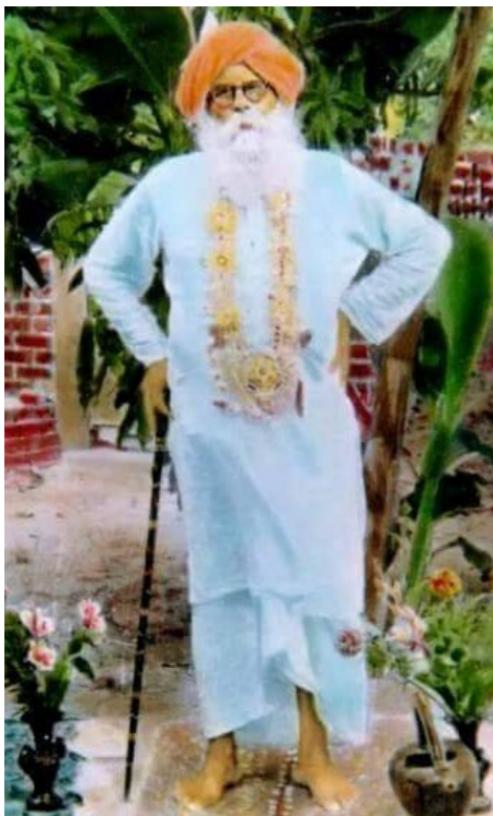
ਪ੍ਰੋਕਾਸ਼ਕ : ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਸਥਾਨ ਕਾਹਨਪੁਰ

ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਰੱਬ

ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ਼

(ਭਾਗ -ਦੂਜਾ)

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ:-

ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਸਥਾਨ ਕਾਹਨਪੁਰ
ਜ਼ਿਲ੍ਹਾਂ ਜਲੰਧਰ (ਪੰਜਾਬ)

ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਰੱਬ
ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ਼
(ਭਾਗ - ਦੂਜਾ)

ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਕਰਤਾ ਅਤੇ ਲੇਖਕ
ਸੰਤ ਸੁਰਿੰਦਰ ਦਾਸ ਬਾਵਾ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ:-

ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਸਥਾਨ ਕਾਹਨਪੁਰ
ਜ਼ਿਲ੍ਹਾਂ ਜਲੰਧਰ (ਪੰਜਾਬ)

ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਰੱਬ

ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ

(ਭਾਗ -ਦੂਜਾ)

ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਕਰਤਾ ਅਤੇ ਲੇਖਕ
ਸੰਤ ਸੁਰਿੰਦਰ ਦਾਸ ਬਾਵਾ

ਚੇਅਰਮੈਨ: ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਸੰਤ ਸਮਾਜ ਸੁਸਾਇਟੀ (ਰਜਿ.)
ਚੇਅਰਮੈਨ: ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਗਤਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਾਹਿਤ ਸੰਸਥਾ (ਰਜਿ.)

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ:-

ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਸਥਾਨ ਕਾਹਨਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ
ਜਲੰਧਰ (ਪੰਜਾਬ)

© ਸਭ ਹੱਕ ਲੇਖਕ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂ ਹਨ
ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 15 ਫਰਵਰੀ 2018
ਛਪਣ ਦੀ ਗਿਣਤੀ : -2000
ਕੀਮਤ : - 100 ਰੁਪਏ
ਟਾਈਪਿੰਗ ਅਤੇ ਸੈਟਿੰਗ : ਕੈਂਬ ਆਰਟਸ

ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਧਰਮ ਦੇ ਨਿਯਮ

- (1) ਸਾਡਾ ਰਹਿਬਰ : ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ
- (2) ਸਾਡਾ ਧਰਮ : ਰਵਿਦਾਸੀਆ
- (3) ਸਾਡੀ ਧਾਰਮਿਕ ਪੁਸਤਕ : ਅੰਮ੍ਰਿਤਬਾਣੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ
- (4) ਸਾਡਾ ਕੌਮੀ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ :
- (5) ਸਾਡਾ ਸੰਬੋਧਨ : ਜੈ ਗੁਰਦੇਵ
- (6) ਸਾਡਾ ਮਹਾਨ ਤੀਰਥ ਅਸਥਾਨ : ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜਨਮ ਸਥਾਨ ਮੰਦਰ ਸੀਰ ਗੋਵਰਧਨਪੁਰ ਵਾਰਾਣਸੀ (ਯੂ.ਪੀ.)
- (7) ਸਾਡਾ ਉਦੇਸ਼ : ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੀ ਮਾਨਵਵਾਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮਹਾਰਿਸ਼ੀ ਭਗਵਾਨ ਵਾਲਮੀਕ ਜੀ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਕਬੀਰ ਜੀ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ ਜੀ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਸੈਨ ਜੀ ਅਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਧਨਾ ਜੀ ਦੀ ਮਾਨਵਵਾਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨਾ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ, ਮਾਨਵਤਾ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਦਾਚਾਰੀ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਨਾ।

ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਧਰਮ

ਜਗਤਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਸੰਬੰਧੀ
ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੱਥ

➤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜਾ :-

ਮਾਘ ਸੁਦੀ ਪੰਦ੍ਰਾਸ 1433 ਵਿਕਰਮੀ ਸੰਮਤ ਸੰਨ 1377 ਈ.।

➤ ਜਨਮ ਸਥਾਨ :-

ਸੀਰ ਗੋਵਰਧਨਪੁਰ, ਬਨਾਰਸ (ਯੂ.ਪੀ.)

➤ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੇ ਨਾਮ :-

ਪਿਤਾ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਸੰਤੋਖ ਦਾਸ ਜੀ

ਮਾਤਾ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਲਸੀ ਦੇਵੀ ਜੀ

➤ ਦਾਦਾ ਦਾਦੀ ਜੀ ਦੇ ਨਾਮ :-

ਦਾਦਾ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਕਾਲੂ ਰਾਮ ਜੀ

ਦਾਦੀ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਲੱਖਪਤੀ ਜੀ

➤ ਸੁਪਤਨੀ ਅਤੇ ਸਪੁੱਤਰ ਦਾ ਨਾਮ :-

ਸੁਪਤਨੀ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਲੋਨਾ ਜੀ

ਸਪੁੱਤਰ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਵਿਜੈ ਦਾਸ ਜੀ

➤ ਬ੍ਰਹਮਲੀਨ :-

ਹਾੜ ਦੀ ਸੰਗਰਾਂਦ 1584 ਵਿਕਰਮੀ ਸੰਮਤ

(1528 ਈ.) ਬਨਾਰਸ ਵਿਖੇ ।

ਤਤਕਰਾ

ਨੰ.....	ਵਿਸ਼ਾ.....	ਪੰਨਾ ਨੰ.
1..ਦੋ ਸ਼ਬਦ		9
2..ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਸਥਾਨ		12
3. ਸਮਰਪਿਤ.....		16
4. ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਰੱਬ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ		17
5. ਸਤਿਗੁਰੂ ਬਾਬਾ ਪਿੱਪਲ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ.....		19
6. ਬ੍ਰਹਮਲੀਨ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ.....		22
7. ਬ੍ਰਹਮਲੀਨ ਸ਼੍ਰੀ108 ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ.....		25
8. ਸ਼੍ਰੀ 108 ਸੰਤ ਗਰੀਬ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ.....		29
9. ਅਮਰ ਸ਼ਹੀਦ ਸ਼੍ਰੀ 108 ਸੰਤ ਰਾਮਾ ਨੰਦ ਜੀ.....		32
10. ਆਏ ਕਾਂਸ਼ੀ ਵਿਚ		35
11. ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ.....		36
12. ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ.....		37
13. ਚਿਰਜੀ ਲਾਲ ਦਾ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਜੇਲ ਵਿੱਚੋਂ ਰਿਹਾ ਹੋਣਾ.....		38
14 .ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਦਕਾ ਬਿਆਸ ਪਿੰਡ ਗੁਰੂਘਰ ਉਸਾਰਨੇ.....		39
15. ਸੂਬੇਦਾਰ ਬ੍ਰਹਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨੂੰ ਸਰਪਾਂਜਲੀ.....		41
16. ਸਮਰੱਥ ਗੁਰੂ ਸਨ ਸੁਆਮੀ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ.....		42
17. ਕਿਰਪਾ ਰਾਮ ਦੀ ਬਦਲੀ ਹੋਣਾ.....		43
18. ਜੈ ਚੰਦ ਹੱਥੋਂ ਆਈ ਮਾਇਆ ਨਿਕਲ ਜਾਣੀ.....		44
19. ਮਰਿਆ ਕਬੂਲਤ ਜੀਵਤ ਹੋਣਾ.....		46
20. ਮੂਲ ਰਾਜ ਦੀ ਸਾਖੀ ਆਪਣੀ ਜੁਬਾਨੀ.....		46
21. ਮੂਲ ਰਾਜ ਦੀ ਹੱਡ ਬੀਤੀ.....		48
22. ਸਤਿਗੁਰੂ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਚੇਲੇ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਪਿਆਰ ਦਿੰਦੇ ਸਨ.....		50
23. ਸੱਤਾਂ ਜਨਮਾਂ ਦਾ ਫਕੀਰ.....		51
24. ਦੋ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ.....		52
25. ਸਤਿਗੁਰੂ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੀ ਹਰ ਥਾਂ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹਨ.....		52
26. ਸਤਿਗੁਰੂ ਆਪਣੇ ਸੇਵਕਾਂ ਤੋਂ ਆਪ ਹੀ ਨਾਮ ਜਪਾਉਂਦੇ ਹਨ.....		54
27. ਧੰਨ ਹੈ ਮੇਰਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸੁਆਮੀ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ.....		55
28. ਸ਼੍ਰੀ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਵਿਰਦੀ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਜੀਵਤ ਕਰਨਾ.....		56
29. ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਵਿਰਦੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ ਅਤੇ ਬਹਾਦਰੀ ਐਵਾਰਡ.....		58
30. ਰੱਬ ਹੀ ਕਰਾਵੇ ਤਾ ਸਲਾਮਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ।		59
31. ਸ਼੍ਰੀ ਸੀਬੁ ਰਾਮ ਕਾਹਨਪੁਰ ਦੇ ਜਥਮ ਠੀਕ ਕਰਨਾ.....		60
32. ਰਾਜ ਮੱਲ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰਵਾਉਣਾ.....		61
33. ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ.....		63
34. ਸਾਧੂਆਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਮੌਜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।		64

35. ਗਰੀਬ ਦਾਸ ਬਿਆਸ ਪਿੰਡੀਏ ਨੂੰ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਦਾਤ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ.....	65
36. ਮਾਤਾ ਦਾ ਦਿਲ ਦਾ ਅਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਠੀਕ ਹੋਣਾ.....	66
37. ਸੁਆਮੀ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਸਭ ਕੁਝ ਜਾਣਦੇ ਸਨ.....	67
38. ਨਸੀਬ ਚੰਦ ਜੰਡੂ ਸਿੰਘੀਏ 'ਤੇ ਕਿਰਪਾ ਕਰਨੀ.....	68
39. ਇੱਕ ਹੀ ਖੂੰਡਾ ਬਹੁਤ ਹੈ.....	69
40. ਸੱਚਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਆਪਣੇ ਸੇਵਕਾਂ ਦਾ	70
41. ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਬਰਕਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ.....	71
42. ਸੰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਤੇ ਰੱਬ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ	72
43. ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਨਹੀਂ ਲੈਣੇ ਚਾਹੀਦੇ.....	73
44. ਰਾਮ ਮੂਰਤੀ ਨੂੰ ਡੇਰੇ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕਰਨਾ.....	73
45. ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਬੋਅੰਤ ਕਰਨੀ ਦੇ ਮਾਲਿਕ ਸਨ।	75
46. ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਾਲ ਬਿਨਾਂ ਤੇਲ ਗੱਡੀ ਦਾ ਚੱਲਣਾ.....	75
47. ਸੱਤਾਂ ਧੀਆਂ ਤੋਂ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਦਾਤ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ.....	76
48. ਗਿੱਲ ਪੱਟੀ ਵਿਖੇ ਬੇਰੀ ਦੁਬਾਰਾ ਹਰੀ ਹੋਣੀ.....	77
49. ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਭੈੜੇ ਕੰਮਾਂ ਤੋਂ ਸਦਾ ਹੀ ਵਰਜਦੇ ਹਨ.....	78
50. ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੇ ਵਾਕ ਸੱਚੇ ਹੋਏ.....	79
51. ਪੂਰਨ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ ਸੁਆਮੀ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ	80
52. ਲਿਲਦੜਾਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦਾ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਰੱਖਣਾ.....	81
53. ਸਤਿਗੁਰੂ ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨਾ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।	81
54. ਤਿੰਨ ਖੂੰਡਿਆਂ ਦੀ ਦੇਣ.....	82
55. ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਉਪਰੋਕਤਾਵਾਂ ਉਪਰ ਤਰੱਕੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ.....	83
56. ਮੁੰਨਾਂ ਕੁਟੀਆ ਇਕੱਲੀ ਆ.....	84
57. ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਸਨ.....	85
58. ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਕੌਮ ਵਿੱਚ ਵਿੱਦਿਆ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ.....	86
59. ਸੱਚ ਮੁੱਚ 11 ਜੂਨ ਸਾਡੇ ਲਈ ਅੱਜ ਵੀ ਹਨੇਰਾ ਹੈ.....	87
60. ਮਾਲਿਕ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਥੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਰਕਤ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਹ	88
61. ਇਸ ਦੇ ਮਨੀ ਆਰਡਰ ਆਉਣੇ ਹਨ.....	89
62. ਡਰਨਾ ਨਹੀਂ ! ਜਾਓ.....	90
63. ਇਸ ਨੂੰ ਇਕ ਕੰਬਲ ਹੋਰ ਦੇ ਦਿਓ.....	91
64. ਸੰਤਾਂ ਦੋ ਬੋਲ ਸੱਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।	92
65. ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਾਲ ਥੋੜੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਬਰਕਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ.....	92
66. ਪੂਰਨ ਗੁਰੂ ਆਪਣੇ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।	93
67. ਏਨੀ ਕਰਨੀ ਦੇ ਮਾਲਿਕ ਸਨ ਮੇਰੇ ਸਤਿਗੁਰੂ.....	94
68. ਖੂੰਡੇ ਵਾਲੇ ਦੀ ਮਿਹਰ ਸਦਕ.....	95
69. ਪੂਰ ਗੁਰੂ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਡੋਲਣ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ.....	96
70. ਬੰਗੜ ਰਾਏਪੁਰੀ ਨੂੰ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਦਾਤ.....	97
71. ਸੰਤ ਸੁਰਿੰਦਰ ਦਾਸ ਬਾਬਾ ਜੀ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ.....	99

ਦੇ ਸ਼ਬਦ

ਰਵਿਦਾਸ ਸੋਈ ਸੂਰਾ ਭਲਾ ਜੋ ਲਰੈ ਧਰਮ ਕੇ ਹੇਤਾ॥
ਅੰਗ ਅੰਗ ਕੱਟ ਭੁਇ ਗਿਰੈ ਤਉ ਨਾ ਛਾਡੈ ਖੇਤਾ॥

ਧੰਨ ਧੰਨ ਜਗਤਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ਼ ,ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਸਭ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਭੇਦ ਭਾਵ ਅੰਦਰਿਅਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਕੇ ਮਾਨਵ ਪ੍ਰੇਮ ,ਹਰਿ ਦੇ ਸਿਮਰਨ ਕਰਨ ਦੇ ਪਾਵਨ ਉਪਦੇਸ਼ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੇ ।ਜਿਥੇ ਜਗਤ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ਼ ਜੀ ਨੇ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਇਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਬੰਧਨ ਕੱਟੇ ਉਥੇ ਨਾਲ ਹੀ ਨਾਲ ਮਾਨਵ ਵਿਰੋਧੀਆ ਨੂੰ ਵੀ ਸੱਤ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਕੇ :

ਸਤਸੰਗਤਿ ਮਿਲਿ ਰਹੀਐ ਮਾਧਉ ਜੈਸੇ ਮਧੁਪ ਮਖੀਰਾ॥

ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਵਿਸ਼ਵ ਭਾਈਚਾਰਾ ਦਾ ਪਾਵਨ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ, ਉਥੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪੂਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਨੂੰ ਬੇਗਮਪੁਰਾ ਵਤਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਵੀ ਸੰਕਲਪ ਦਿੱਤਾ।ਐਸੇ ਮਹਾਨ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਜਗਤਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਆਗਮਨ ਮਾਘ ਸੁਦੀ ਪੰਦ੍ਰਾਸ 1377 ਈਸਵੀ (1433 ਬਿਕਰਮੀ ਸੰਮਤ) ਨੂੰ ਸੀਰ ਗੋਵਰਧਨਪੁਰ, ਵਾਰਾਨਸੀ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਪਿਤਾ ਸ਼੍ਰੀ ਸੰਤੋਖ ਦਾਸ ਜੀ, ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਮਾਤਾ ਕਲਸੀ ਜੀ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ।

ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਸਮਾਨਤਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਚੌਹਾਂ ਯੁੱਗਾਂ ਦੇ ਜੰਜੂ ਮਾਘ ਦੀ ਸੰਗਰਾਂਦ ਨੂੰ ਦਿਖਾ ਕੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੂਤ ਦਾ ਜਨੇਊ ਵੀ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤਾ।ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪੁਰਬ ਤੇ ਗੰਗਾ-ਘਾਟ 'ਤੇ ਪੱਥਰ ਤਰਾਏ ਅਤੇ ਰਾਜਾ ਕੁੰਭਾ ਅਤੇ ਰਾਣੀ ਝਾਲਾਂ ਬਾਈ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਅਨੇਕਾਂ ਰੂਪ ਧਾਰਣ ਕਰਕੇ ਸੰਗਤ-ਪੰਗਤ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ।ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਉਦਾਸੀਆਂ ਕਰਕੇ ਸਭ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਸਤ-ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ।ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨ ਕਮਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਣਗਿਣਤ ਰਾਜੇ ਮਹਾਰਾਜੇ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਆਣ ਭੁਕੇ।ਹਾਡ੍ਰੂ ਦੀ ਸੰਗਰਾਂਦ 1584 ਬਿਕਰਮੀ ਸੰਮਤ 1528 ਈ. ਨੂੰ ਬਨਾਰਸ ਵਿਖੇ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮਾਏ।ਜਗਤਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਭਗਤੀ ਦਾ ਸਿਰਮੌਰ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਸਤਿਗੁਰੂ ਕਬੀਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਫਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ:

ਸਾਧਨ ਮੇਂ ਰਵਿਦਾਸ ਸੰਤ ਹੈ ਸੁਪਚ ਰਿਸੀ ਸੋ ਮਾਨਿਆ
ਹਿੰਦੂ ਤੁਰਕ ਦੁਈ ਦੀਨ ਬਨੇ ਹੈ ਕਛੁ ਨਹੀਂ ਪਹਿਚਾਨਿਆ॥

ਭਾਵ-ਸੰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮਹਾਨ ਸੰਤ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਹਨ,ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ
ਦੁਨੀਆਂ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਰਿਸ਼ੀ ਮੰਨਦੀ ਹੈ।ਤਤਕਾਲੀ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ
ਮੁਸਲਮਾਨ ਦੋਨੋਂ ਹੀ ਚਰਨੀ ਪਏ ਅਤੇ ਜਗਤਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ
ਜੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਕਰਕੇ ਜਾਣਿਆ।

ਜਗਤਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਮਾਨਵਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਉਪਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ
ਬਾਣੀ ਰਾਹੀਂ ਸੰਤ ਪੀਪਾ ਜੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਚਾਰਦੇ ਹਨ:-

ਜੇ ਕਲਿ ਰੈਦਾਸ ਕਬੀਰ ਨ ਹੋਤੇ ਲੋਕ ਵੇਦ ਅਰੁ ਕਲਿਜੁਗ
ਮਿਲਿ ਕਰ ਭਗਤਿ ਰਸਾਤਲ ਦੇਤੇ।

ਭਾਵ ਜੇਕਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਅਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਕਬੀਰ ਜੀ
ਲੋੜ ਸਮੇਂ ਨਾ ਆਉਦੇ ਤਾਂ ਤਤਕਾਲੀ ਉਚ ਵਰਗ ,ਵੇਦ ਅਤੇ ਕਲਯੁੱਗੀ
ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੇ ਭਗਤੀ ਨੂੰ ਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਫਨਾ ਕਰ ਦੇਣਾ ਸੀ
ਰਵਿਦਾਸ ਚਮਾਰੁ ਉਸਤਤਿ ਕਰੇ
ਹਰਿ ਕੀਰਤਿ ਨਿਮਖ ਗਿਆਇ॥
ਪਤਿਤ ਜਾਤਿ ਉਤਮੁ ਭਾਇਆ
ਚਾਰਿ ਵਰਨ ਪਏ ਪਗਿ ਆਇ॥

ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਫਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰੂ
ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਹਰਿ ਦੀ ਐਸੀ ਭਗਤੀ ਤੇ ਉਸਤਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਰੱਬ
ਦੇ ਰੂਪ ਹੋ ਗਏ।ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ (ਕਹਿਣ ਮਾਤਰ ਲਈ) ਤਾਂ ਉਹ
ਨੀਚ ਸਨ,ਪਰੰਤੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੰਦਗੀ ਤੇ ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਕਾਰਨ ਮਹਾਨ ਬਣੇ
ਅਤੇ ਚਾਰ ਵਰਣਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਚਰਨੀ ਢਹਿ ਪਏ।ਸਤਿਗੁਰੂ ਅਰਜਨ
ਦੇਵ ਜੀ ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਉਸਤਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਫਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ:-

ਊਚ ਤੇ ਊਚ ਨਾਮਦੇਉ ਸਮਦਰਸੀ।
ਰਵਿਦਾਸ ਠਾਕੁਰ ਬਣਿ ਆਇ॥

ਭਾਵ-ਊਚੇ ਤੋਂ ਊਚੇ ਸਮਦਿਸ਼ਟੀ ਵਾਲੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਮਦੇਵ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਹੋਏ
ਹਨ ਅਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਆਪ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭੂ
ਬਣ ਕੇ ਆਏ। ਜਗਤਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਅਮ੍ਰਿਤਬਾਣੀ ਅੰਦਰ
ਉਚਾਰਨ ਕਰਦੇ ਹਨ:-

ਮੇਰੀ ਜਾਤਿ ਕੁਟ ਬਾਂਡਲਾ ਢੋਰ ਢੋਵੰਤਾ।
ਨਿਤਹਿ ਬਨਾਰਸੀ ਆਸ ਪਾਸਾ॥
ਅਬ ਬਿਧ੍ਯ ਪਰਧਾਨੁ ਤਿਹਿ ਕਰਹਿ ਡੰਡਉਤਿ।
ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਸਰਣਾਇ ਰਵਿਦਾਸ ਦਾਸਾ॥

ਭਾਵ ਮੇਰਾ ਜਨਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਜੋ ਬਨਾਰਸ ਦੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਨਿਤਪ੍ਰਤੀ ਮਰੇ ਹੋਏ ਪਸੂ ਫੌਂਦੇ ਸਨ,ਪਰ ਮੈਂ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਨਾਮ ਦੀ ਸਰਨ ਲਈ ਹੈ।ਅੱਜ ਬਿਪ੍ਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਲੋਕ ਮੈਨੂੰ ਡੰਡੇ ਵਾਂਗ ਸਿੱਧੇ ਲੇਟ ਕੇ ਨਮਸਕਾਰਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ।ਜਗਤਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੇ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਰਵਣ ਕਰਕੇ ਰਾਜਾ ਨਾਗਰ ਮੱਲ(ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ),ਰਾਣਾ ਵੀਰ ਬਖੇਲ ਸਿੰਘ,ਰਾਜਾ ਸਿਕੰਦਰ ਲੋਧੀ,ਮਹਾਰਾਣਾ ਸੰਗਰਾਮ ਸਿੰਘ(ਰਾਣਾ ਸਾਂਗਾ) ਰਾਜਾ ਚੰਦਰ ਪ੍ਰਤਾਪ,ਰਾਜਾ ਅਲਾਵਦੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹ,ਰਾਜਾ ਬਿਜਲੀਖਾਨ,ਰਾਣਾ ਰਤਨ ਸਿੰਘ,ਮਹਾਰਾਣਾ ਕੁੰਭਾ ਜੀ,ਮਹਾਰਾਣੀ ਝਾਲੀਬਾਈ,ਮਹਾਨ ਸੰਤ ਮੀਰਾ ਬਾਈ ਜੀ,ਬੀਬੀ ਕਰਮਾਂ ਬਾਈ ਜੀ,ਬੀਬੀ ਭਾਨ ਮਤੀ ਤੇ ਮਹਾਨ ਸੰਤ ਗੋਰਖ ਨਾਥ ਜੀ ਸਹਿਤ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਆਏ।

ਮਾਨਵਤਾ ਦੇ ਮਸੀਹਾ ਢਾ। ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਰਚਨਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ 'ਬੇਗਮਪੁਰਾ ਸਹਰ ਕੋ ਨਾਉਂ' ਦੇ ਮਾਨਵੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਯੂ. ਐਨ. ਓ. ਨੇ ਟੋਰਾਂਟੋ (ਕੈਨੇਡਾ) ਵਿਚ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੇ ਪਾਵਨ ਸ਼ਬਦ 'ਬੇਗਮਪੁਰਾ ਸਹਰ ਕੋ ਨਾਉਂ; ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗੀ।

ਰਵਿਦਾਸ ਸੋਇ ਸਾਧੂ ਭਲੋ,ਜਉ ਰਹਹਿ ਸਦ ਨਿਰਵੈਰ।

ਸੁਖਦਾਈ ਸਮਤਾ ਗਹੇਇ ਸਭਨਹ ਮਾਂਗਹਿ ਖੈਰ॥

ਐਸੇ ਮਹਾਨ ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਤਪੱਸਵੀ ਬੁਹਮ ਗਿਆਨੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸੁਆਮੀ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਜਿੱਬੇ ਬੱਲਾਂ ਦੀ ਪਾਵਨ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਸਵਾਸ-ਸਵਾਸ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਸਿਮਰਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰੀ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰਵਾਇਆ।ਆਪ ਜੀ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿੱਦਿਆ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦਾ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ,ਵੱਡਿਆਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਪਾਵਨ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ।ਸਤਿਗੁਰੂ ਸੁਆਮੀ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਪਿੰਡ ਬੱਲਾਂ ਵਿਖੇ ਡੇਰੇ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕਰਵਾਈ।2 ਫਰਵਰੀ 1964 ਨੂੰ ਡੇਰਾ ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਦਾ ਲਿਖ ਕੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਨੂੰ ਅਗਾਂਹ ਤੋਹਿਆਂ ਅਤੇ ਉਚਾਰਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਦਿਨ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਗ੍ਰੰਥ ਬਣੇਗਾ।ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੀ ਦਿਵਦੀਸ਼ਟੀ ਰਾਹੀਂ ਜਗਤਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ ਦੀ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਹਾੜ੍ਹ ਦੀ ਸੰਗਰਾਂਦ 1965 ਈ. ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ 108 ਸੰਤ ਹਰੀ ਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਪਾਸੋਂ-ਨੀਂਹ-ਪੱਥਰ ਰਖਵਾਏ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ 108 ਸੰਤ ਗਰੀਬ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਤੋਂ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਜ ਕਰਵਾ ਕੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਤੀਰੀਬ ਅਸਥਾਨ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਚਾਰਨ ਕੀਤਾ ਇਸ ਸਥਾਨ ਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਹੋਇਆਂ ਕਰਨਗੀਆਂ।

24 ਮਈ ਮਾਨਵ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਟੈਪਲ ਵਿਆਨਾ ਵਿਖੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ।25 ਮਈ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਕੌਮ ਲਈ ਸੰਤ ਰਾਮਾ ਨੰਦ

ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦਾ ਜਾਮ ਪੀਂਦੇ ਹੋਏ ਬ੍ਰਾਹਮਲੀਨ ਹੋ ਗਏ। ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਕੌਮ ਨੇ ਪੁਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿੱਚ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ, ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ 25 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਕੌਮ ਨੂੰ ਜਗਤਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਤਾਜ ਦੇ 633ਵੇਂ ਆਗਮਨ ਪੁਰਬ 'ਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸੰਤ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ ਮੰਦਰ ਤੋਂ ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਪਹਿਚਾਣ ਮਿਲੀ ਅਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਸਦੀ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਚੰਦਰਮਾ ਦੇ ਵਿੱਚ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇ ਅਸੀਂ ਰਵਾਦ ਦਿੱਤੇ। ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਧਰਮ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਪ੍ਰਸਾਰ ਸਾਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਬਾਣੀ ਗ੍ਰੰਥ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਬਾਣੀ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੀ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ, ਮਰਾਠੀ, ਡਚ, ਇਟਾਲੀਅਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਨੇਕਾਂ ਭਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋ ਚੁਕੀਆਂ ਹਨ। ਸੁਖਸਾਗਰ ਗੁਟਕੇ ਅਨੇਕਾਂ ਭਾਸਾਵਾਂ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

“ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਰੱਬ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ” ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਭਾਗ- 1 ਦਾ ਸੰਗਤਾਂ ਵਲੋਂ ਭਰਪੂਰ ਲਾਭ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਕੜੀ ਵਿੱਚ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਰੱਬ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਗਤਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਅਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਜੀ ਮਹਿਸਾਂ ਅਤੇ ਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਖਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਸੰਗਤ ਇਸ ਦਾ ਵੀ ਭਰਪੂਰ ਲਾਭ ਉਠਾਏਗੀ। ਜਗਤਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਅਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਪਾਵਨ ਮਿਸ਼ਨ ਸਮਝ ਕੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀ ਮਹਿਸਾਂ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਸ਼ੀ ਰਾਮ ਕਲੇਰ ਜੀ ਨੇ ਮਿਸ਼ਨੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਆਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀ ਮਹਿਸਾਂ ਦਾ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤ ਇਸ ਦਾ ਭਰਪੂਰ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣਗੀਆਂ।

ਜੈ ਗੁਰਦੇਵ।

ਗੁਰੂ ਚਰਨਾਂ ਦਾ ਦਾਸ
ਸੰਤ ਸੁਰਿੰਦਰ ਦਾਸ ਬਾਵਾ
ਚੇਅਰਮੈਨ:-

ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਸੰਤ ਸਮਾਜ ਸੁਸਾਇਟੀ(ਰਜਿ.)
ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਗਤਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਾਹਿਤ ਸੰਸਥਾ (ਰਜਿ.)

*****

ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਸਥਾਨ ਕਾਹਨਪੁਰ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਇਤਿਹਾਸ

ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਸਥਾਨ ਕਾਹਨਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਪਠਾਨਕੋਟ ਜਾਂਦੀ ਜਰਨੈਲੀ ਸੜਕ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਅਸਥਾਨ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਇਥੋਂ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਧਰਮ ਦੇ ਅਨਮੌਲ ਹੀਰੇ ਸ਼੍ਰੀ 108 ਸੰਤ ਸੁਰਿੰਦਰ ਦਾਸ ਬਾਵਾ ਜੀ ਨੇ ਕਰਵਾਈ ਜਿਸ ਦਾ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਸੰਤ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀ 108 ਸੰਤ ਬੀਬੀ ਕਿਸ਼ਨਾ ਦੇਵੀ ਜੀ(ਗੱਦੀਨਸ਼ੀਨ) ਡੇਰਾ ਸ਼੍ਰੀ 108 ਸੰਤ ਹਰੀਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਬੋਪਾਰਾਏ ਕਲਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਰ ਕਮਲਾਂ ਨਾਲ 27 ਮਾਰਚ 2014 ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ, ਜਿਸ ਲਈ ਇਕ ਪਲਾਟ ਸ਼੍ਰੀ ਐਮ.ਡੀ.ਮੰਗਾ ਸਰਪੰਚ ਕਾਹਨਪੁਰ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਾਨ ਵੱਜੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਇਲਾਕੇ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹੋ ਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਜਗਤਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੀਆਂ ਨਾਮਲੇਵਾ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਰਾਹੀਂ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਕਰਕੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ। ਅੱਜ ਇਸ ਅਸਥਾਨ 'ਤੇ ਦੂਰ ਦੁਰਾਡੇ ਤੋਂ ਸੰਤ ਮਹਾਪੁਰਸ਼, ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਭਾਵਾਂ ਜਗਤਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨਾਮਲੇਵਾ ਸੰਗਤਾਂ ਪਹੁੰਚਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਬੁਲੰਦੀਆ ਨੂੰ ਛੂੰਹਦਾ ਏਹ ਅਸਥਾਨ ਪੂਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਚ ਆਪਣੀਆ ਕਿਰਨਾਂ ਬਿਖੇਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੰਗਤਾਂ ਵਿਚ ਵਧਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਯੁਰਪ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਲੋਂ ਇਸ ਅਸਥਾਨ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਸ਼੍ਰੀ 108 ਸੰਤ ਸੁਰਿੰਦਰ ਦਾਸ ਬਾਵਾ ਜੀ ਨੂੰ ਇਕ ਸਫ਼ਾਰੀ ਗੱਡੀ 01-01-15 ਨੂੰ ਭੇਂਟ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਤਾਂ ਕਿ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਦਾ ਕੰਮ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਸਕਾਵੇ ਮੰਜ਼ਲੀ ਵੱਡੇ ਹਾਲ ਵਿਚ ਜਗਤਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਇਕ ਸੰਗੀਤ ਅਕੈਡਮੀ ਖੋਲ੍ਹੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਧਨੀ ਅਧਿਆਪਕ ਹਰਮੌਨੀਆਮ ਅਤੇ ਤਬਲੇ ਬਾਰੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਰੀਬ 50 ਲੜਕੇ-ਲੜਕੀਆਂ ਇਸ ਅਕੈਡਮੀ ਦਾ ਲਾਹਾ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਅਕੈਡਮੀ ਪਿੰਡ ਮਦਾਰ ਵਿਖੇ ਵੀ ਚਾਲੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਿਸ ਦਾ ਸਾਰਾ ਖਰਚਾ ਸ਼੍ਰੀ 108 ਸੰਤ ਸੁਰਿੰਦਰ ਦਾਸ ਬਾਵਾ ਜੀ ਵਲੋਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਸਦਕਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਸਥਾਨ 'ਤੇ ਦੁਖੀਆਂ ਰੋਗੀਆਂ ਦੀ ਮਾਇਕ ਮਦਦ ਦਵਾਈਆਂ ਆਦਿ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬੇਚੁਜ਼ਗਾਰ ਬੱਚਿਆ ਨੂੰ ਸੇਧ ਦੇ ਕੇ ਵੱਖਰੇ-ਵੱਖਰੇ ਕੋਰਸਾਂ ਅਤੇ ਕਿੱਤਾ-ਮੁੱਖੀ ਕੋਰਸਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਸਹਾਇਤਾ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਪਿੰਡ ਕਾਹਨਪੁਰ ਵਿਖੇ ਬਾਬਾ ਪਿੱਪਲ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਬਾਲਕ ਸੰਤ ਸਰਵਣ

ਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਏ ਜਦੋਂ ਕੁਟੀਆ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਨੀਂਹ ਪੁਟਣੀ ਸੁਰੂ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਥੋਂ ਡਮੂੰਹੀ ਨਿਕਲੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਘਰ ਉਜਾੜ ਕੇ ਅਪਣਾ ਘਰ ਕਿਵੇਂ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਇਹਬੋਲ ਕੇ ਅਗਲੇ ਪਿੰਡ ਚਲੇ ਗਏ ਅਤੇ ਬਚਨ ਕੀਤੇ ਅਸੀਂ ਫਿਰ ਆਵਾਗੇ ਆਪਣਾ ਅਸਬਾਨ ਬਣਾਵਗੇ। ਸ੍ਰੀ 108 ਸੰਤ ਸੁਰਿੰਦਰ ਦਾਸ ਬਾਵਾ ਜੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦਾਸ ਰਾਮ ਜੀ ਤੇ ਬੀਬੀ ਗੁਰਬਚਨ ਕੌਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੇ ਸਰਧਾਲੂ ਸਨਾਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਈ ਰਾਤਾਂ ਰੁਕੇ। ਇਕ ਸਮੇਂ 1972 ਈ: ਨੂੰ ਬੀਬੀ ਗੁਰਬਚਨ ਕੌਰ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਗਏ। ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਆਪ ਸੰਗਤਾਂ ਸਮੇਤ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਜਲੰਧਰ ਜਾ ਕੇ ਬੀਬੀ ਗੁਰਬਚਨ ਕੌਰ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚਾਈ ਅਤੇ ਵਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਰੋਣਾ ਤੇਰੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰ ਹੋਰ ਹੋਣਗੇ। ਬੀਬੀ ਜੀ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੀ ਵੱਡੇ ਸਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਭੇਂਟ ਕੀਤਾ।

ਸੇਵਾ ਭਾਵਨਾ ਦੀ ਗੁੜ੍ਹਤੀ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਜੀ ਵਲੋਂ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਅਨਿੰਨ ਭਗਤ ਸਨ ਅਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦਾ ਪੁਰਾ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਪਿਤਾ(ਦੁਨਿਆਵੀ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦਾਸ ਰਾਮ ਜੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੀ। ਜਿਸ ਦੀ ਇਕ ਮਿਸਾਲ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਦੱਸ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਸ ਵਕਤ ਸੁਆਮੀ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ 11 ਜੂਨ 1972 ਨੂੰ ਇਸ ਫਾਨੀ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿ ਕੇ ਚੋਲਾ ਛੱਡ ਕੇ ਬ੍ਰਹਮਲੀਨ ਹੋ ਗਏ। ਸੰਸਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਸਨ। ਦੇਸਾਂ ਪ੍ਰਦੇਸਾਂ ਤੋਂ ਸੰਗਤਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਚਿੱਖਾ ਨੂੰ ਅਗਨੀ ਭੇਂਟ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਸਨ। ਚਿੱਖਾ ਵਿਚ ਦੇਸੀ ਘਿਓ, ਚੰਦਨ ਦੀ ਲਕੜੀ, ਧੂਫ਼, ਠੂਠੀ, ਸਮੱਗਰੀ ਆਦਿ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਗਨੀ ਭੇਂਟ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਉਥੇ ਮੌਜੂਦ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਬ੍ਰਹਮਲੀਨ ਸੁਆਮੀ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਪੰਜ ਕੂਤਕ ਸਰੀਰ ਵਿਚੋਂ ਖੂਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਂ ਨਿਕਲੀਆਂ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦਾਸ ਰਾਮ ਜੀ ਦੇ ਸਰੀਰ ਤੇ ਕੁਝ ਖੂਨ ਦੇ ਤੁਬਕੇ ਗਿਰੇ ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰਨਯੋਗ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਤੁਬਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦਾਸ ਰਾਮ ਜੀ ਦੇ ਸਰੀਰ ਤੇ ਹੀ ਕਿਉਂ ਗਿਰੇ? ਤੇ ਫਿਰ... ਸਤਿਗੁਰ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਸਰੀਰਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਚਲੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪੂਰੇ 9 ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ 14 ਮਾਰਚ 1973 ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ 108 ਸੰਤ ਸੁਰਿੰਦਰ ਦਾਸ ਬਾਵਾ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਇਕ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ 108 ਸੰਤ ਹਰੀ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਬਾਵਾ ਜੀ ਨੂੰ ਭਗਵਾਂ ਭੇਖ ਪਹਿਨਾ ਕੇ ਸੁੱਚੀ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਡੇਰਾ ਬੱਲਾਂ ਲੈ ਆਏ ਸ੍ਰੀ 108 ਸੰਤ ਗਰੀਬ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਵਿੱਦਿਆ ਪੜਾਈ।

ਸੰਤ ਸੁਰਿੰਦਰ ਦਾਸ ਬਾਵਾ ਜੀ ਦੇ ਜਗਤਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੀ ਅਤੇ ਸੰਤ ਸਮਾਜ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਾਲ 30 ਜਨਵਰੀ 2010 ਈ: ਨੂੰ ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਧਰਮ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਕੌਮ ਨੂੰ ਵੱਖਰੀ ਪਹਿਚਾਣ ਮਿਲੀ।

ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਸਥਾਨ ਵਿਖੇ ਇਕ ਲਾਇਬਰੇਰੀ 'ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ' ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਬਣਾਈ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਹਜ਼ਾਰਾ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਪੁਸਤਕਾਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 'ਦਲਿਤ ਇਤਿਹਾਸ' ਅਤੇ ਦਲਿਤ ਪੱਖੀ ਲਿਖਾਰੀਆ ਦੀਆ ਪੁਸਤਕਾਂ ਰੱਖੀਆ ਹਨ। ਮਹਾਨ ਗੁਰੂਆਂ, ਦੇਸ਼ਭਗਤਾਂ, ਯੋਧਿਆਂ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਾਹਿਤ ਇਸ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਇੱਥੇ ਹੀ ਬਸ ਨਹੀਂ ਡਾ ਅੰਬੇਡਕਰ ਤੇ ਹੋਰ ਵੱਖ- ਵੱਖ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਪੁੰਗਰ ਰਹੇ ਨਵੇਂ ਲਿਖਾਰੀਆ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵੰਡੀਆ ਜਾਂਦੀਆ ਹਨ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਇਕ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਵੀ ਚਾਲੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਜਗਤਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਮਹਾਰਾਜ ਅਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਰੰਤਰ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸੰਤ ਸੁਰਿੰਦਰ ਦਾਸ ਬਾਵਾ ਜੀ ਨੇ 2010, 2011, 2012, 2013 ਵਿੱਚ ਕਈ ਵਾਰ ਯੂਰਪ, ਅਸਟਰੀਆ, ਗਰੀਸ, ਇਟਲੀ, ਜਰਮਨ ਹੈਲੈਡ, ਸਪੇਨ, ਅਮਰੀਕਾ, ਕਨੇਡਾ ਯੂ.ਐ.ਏ. ਅਤੇ ਯੂ.ਕੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ। 2014 ਵਿੱਚ ਇਟਲੀ ਅਤੇ ਅਸਟਰੀਆ, 2015 ਵਿੱਚ ਗਰੀਸ, ਇਟਲੀ ਪੁਰਤਗਾਲ, ਅਸਰਟੀਆ, 2016 ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ, ਕਨੇਡਾ, ਗਰੀਸ, ਇਟਲੀ ਅਤੇ ਅਸਟਰੀਆ ਯੂ.ਕੇ., 2017 ਵਿੱਚ ਅਸਟਰੀਆ, ਯੂ.ਕੇ., ਗਰੀਸ, ਇਟਲੀ, ਅਮਰੀਕਾ, ਕਨੇਡਾ, ਅਤੇ ਯੂ.ਐ.ਏ ਵਿੱਚ ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਧਰਮ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ।

ਸੰਤ ਸੁਰਿੰਦਰ ਦਾਸ ਬਾਵਾ ਜੀ ਨੂੰ 2010 ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ ਬੈਰਗਾਮੇ ਇਟਲੀ, 2011 ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ ਕਰੋਪੀ ਐਥਨ ਗਰੀਸ ਵਿੱਚ, 2014 ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਮਦਾਰਾ ਜਿਲ੍ਹਾਂ ਜਲੰਧਰ(ਪੰਜਾਬ), 11 ਸਤੰਬਰ 2015 ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸੁਖਸਾਗਰ ਦਰਵਾਰ ਮਨੀਦੀ ਗਰੀਸ, 30 ਦਸੰਬਰ 2015 ਪਿੰਡ ਅਲਾਵਲਪੁਰ, 11 ਸਤੰਬਰ 2016 ਸਾਉਥ ਹਾਲ ਲੰਡਨ ਵਿੱਚ, 21 ਮਈ 2017 ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਭਵਨ ਬਾਰੀ ਇਟਲੀ, 28 ਮਈ 2017 ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਦਰਵਾਰ ਕਰੋਪੀ ਗਰੀਸ, ਅਤੇ 20 ਅਗਸਤ 2017 ਟੋਰਾਟੋਂ ਕਨੇਡਾ, 30 ਦਸੰਬਰ 2017 ਨੂੰ ਸੁੱਚੀ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਸਮਾਜ ਵਲੋਂ ਗੋਲਡ ਮੈਡਲਾਂ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਭਾਰਤੀ ਦਲਿਤ ਸਾਹਿਤ ਅਕੈਡਮੀ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ 2006 ਵਿੱਚ ਸੰਤ ਸੁਰਿੰਦਰ ਦਾਸ ਬਾਵਾ ਜੀ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਨੈਸ਼ਨਲ ਐਵਾਰਡ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਵੱਖਦੀ ਹੋਈ ਸੰਗਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਪ੍ਰਸਾਰ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਯੂਰਪ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀਆ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਨਾਲ ਲੱਗਦਾ ਪਲਾਟ ਇਸ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਖਰੀਦ ਕੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਅੱਜ ਇਹ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਸਥਾਨ ਇੱਕ ਚਾਨਣ ਮੁਨਾਰਾ ਬਣ ਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਭਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਪਾਵਨ ਸਥਾਨ ਤੇ ਸ਼੍ਰੀ 108 ਸੰਤ ਸੁਰਿੰਦਰ ਦਾਸ ਬਾਵਾ ਜੀ ਨੇ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਤੇ ਰੈਣ-ਬਸੇਰਾ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਆਪ ਖੁਦ ਨਾਮ ਜੱਪਦੇ, ਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਦੇ ਸੁਣਦੇ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੋਰਿਤ ਕਰਦੇ। ਇਸ ਸਥਾਨ ਤੇ ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਧਰਮ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਹੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਢਾਲ ਕੇ ਚੱਲਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਸਥਾਨ ਤੇ 'ਅਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ' ਭਵਨ ਉਸਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਮ੍ਰਿਤਬਾਣੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸਵੇਰੇ

-ਸ਼ਾਮ ਜਾਪ ਅਤੇ ਸਤਿਸੰਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਐਤਵਾਰ ਅਤੇ ਸੰਗਰਾਂਦ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੀਵਾਨ ਸਜਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮਨੋਕਾਮਨਾਵਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਬੀਮਾਰੀਆ ਦੇ ਮਾਹਿਰ ਡਾ. ਸਾਹਿਬਾਨ ਮਰੀਜ਼ਾ ਦਾ ਚੈਕਅੱਪ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਦਵਾਈਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਪਾਵਨ ਅਸਥਾਨ ਨੂੰ ਲੋਕ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸਵੇਰ ਤੇ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਸੰਗਤਾਂ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦਰਵਾਰ ਵਿਚ ਜਗਤਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜਾਂ ਜੀ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਮਾਜਿਕ ਕੁਰੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ, ਦਾਜ਼ ਦੇ ਕੋਹੜ, ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿਚ ਵਧੇਰੇ ਖਰਚੇ, ਭਰੁਣ ਹੱਤਿਆ, ਨਿੰਦਿਆਂ-ਚੁਗਲੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਲਈ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਚੇਰੀ ਸਿਖਿਆਂ, ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਸਥਾਨ ਸਭ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ। ਹਰ ਸੇਠ ਹਰ ਗਰੀਬ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਅਤੇ ਸਭ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰ ਹਿੱਤ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਉਚ ਨੀਚ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਸਥਾਨ ਵਿਚ ਮਾਨਵਤਾ ਦੀ ਭਲਾਈ, ਜਗਤਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜਾਂ ਜੀ ਦੇ ਬੇਗਮਪੁਰ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਅਤੇ ਡਾ ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਜੀ ਦੇ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਂ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰੋ ਦੇ ਇਜਾਂਡੇ ਤੇ ਹੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਅਸਥਾਨ ਤੇ 24 ਜੁਲਾਈ 2016 ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਸੰਤ ਸੁਰਿੰਦਰ ਦਾਸ ਬਾਵਾ ਜੀ, ਸੰਤ ਸੱਤਿਆਪਾਲ ਜੀ ਚੰਡੀਗੜ, ਸੰਤ ਬੀਬੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਦੇਵੀ ਬ੍ਰੋਪਾਰਾਏ ਕਲਾਂ, ਸੰਤ ਹਰਵਿੰਦਰ ਦਾਸ ਆਦਮਪੁਰਾਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਤ ਸਮਾਜ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਜਗਤਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜਾਂ ਜੀ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਮਾ “ਅੰਮ੍ਰਿਤਬਾਣੀ ਭਵਨ” ਵਿਚ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਸਾਧੂ ਰਾਮ ਹੀਰ ਜੀ (ਰਿਟਾ. ਚੀਫ਼ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਨੈੱਰਬ ਜੈਨ ਦੂਰਦਰਸ਼ਨ) ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਸਮਾਜ ਲਈ ਵੱਡਮੂਲੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਗੋਲਡ ਮੈਡਲ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਸਥਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਿਯਤਾ ਅੱਜ ਪੁਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਫਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਮੁੱਚੀਆ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ ਅਤੇ ਲੰਗਰ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹਨ।

ਇਸ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਸਥਾਨ 'ਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜਾਂ ਜੀ ਦਾ ਉਹ ਸੰਕਲਪ ਸਾਕਾਰ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਮਹਾਰਾਜਾਂ ਜੀ ਸੋਚਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਜਗਤਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜਾਂ ਜੀ ਦਾ ਘਰ-ਘਰ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਮਹਾਨ ਕਾਰਜ ਲਈ ਸੰਤ ਸੁਰਿੰਦਰ ਦਾਸ ਬਾਵਾ ਜੀ ਦਿਨ ਰਾਤ ਇੱਕ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹਨ। ਸਤਿਗੁਰ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਮਿਹਰ ਭਰਿਆ ਹੱਥ ਰੱਖਣ ਤਾਂ ਕਿ ਕੌਮੀ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡਟੇ ਰਹਿਣ।

ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਕਲੋਰ ਜੰਡੂ ਸਿੰਘਾ

*****

ਸਮਰਪਿਤ

ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਸੰਗ੍ਰਾਮੀਏ, ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦੇ ਅਲੰਬਰਦਾਰ, ਸਮੁੱਚੀ ਮਾਨਵਤਾ ਨੂੰ ਭੇਦ-ਭਾਵ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਕੇ ਵਿਸ਼ਵ ਭਾਈਚਾਰੇ, ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ, ਹਰਿ ਦਾ ਸਿਮਰਨ ਅਤੇ ਬੇਗਮਪੁਰ ਵਤਨ ਦੇ ਵਾਸੀ ਬਨਣ ਦਾ ਪਾਵਨ ਉਪਦੇਸ਼ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਹਾਨ ਰਹਿਬਰ ਜਗਤ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ਼ ਜੀ ਅਤੇ ਵੀਹਵੀ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਜਗਤ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ਼ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਖਿਆਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਹਾਨ ਰਹਿਬਰ, ਦੁਖੀਆਂ ਦੇ ਤੇ ਗਰੀਬਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਪਾਲਕ ਬ੍ਰਹਮਲੀਨ, ਬ੍ਰਹਮਗਿਆਨੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ਼ ਜੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹੈ। ਪੁਸਤਕ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ, ਅੱਗੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਉਪਰ ਅਮਲ ਕਰਨਾ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਉਪਰਪਹਿਰਾ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਦਾਸ:-ਸੰਤ ਸੁਰਿੰਦਰ ਦਾਸ ਬਾਵਾ

ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਰੱਬ

ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ਼

ਜਗਤਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ਼ ਜੀ ਦੇ ਪਾਵਨ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ਼ ਜੀ ਨੇ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕੀਤਾ। ਦਾਸ ਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸੁਆਮੀ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਸਦਕਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ਼ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਦੀ ਓਟ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਡੇਰਾ ਸੱਚਖੰਡ ਬੱਲਾਂ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਤੇ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਸੁਭਾਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਦਾਸ ਕੋਲ ਸਤਿਗੁਰੂ ਬਾਬਾ ਪਿੱਪਲ ਦਾਸ ਜੀ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਸੁਆਮੀ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਅਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ਼ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਅਕਸਰ ਆਉਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ। ਉਹਨਾਂ ਦੀਆ ਪਰਮਾਰਥੀ ਸਾਖੀਆਂ ਸੁਣ ਕੇ ਬਹੁਤ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਮਨ ਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਹੁੰਦੀ ਕਿ ਦਾਸ ਨੂੰ ਐਸੇ ਪੂਰਨ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਬਖਸ਼ੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਦਾਸ ਜੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸੁਆਮੀ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਰੱਬ ਕਹਿ ਕੇ ਮੁਖਾਤਬ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸੁਆਮੀ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ਼ ਜੀ ਬਲਾਉਂਦੇ ਸਨ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਲਈ ਤਾਂ ਸੰਤ ਹਰੀਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਰੱਬ ਜੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੈ, ਤੇ ਜਾਣ ਲੱਗੇ ਸਤਿਬਚਨ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ਼ ਜੀ ਨੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸੁਆਮੀ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗ ਕੇ ਸੰਗਤ ਕਰ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਸਦਕਾ ਨਾਮ ਜੱਧਣ ਭਜਨ ਸਿਮਰਨ ਅਤੇ ਸੁਰਤ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਨਾਲ ਜਾਣ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੋ ਪਰਮ ਪਿਤਾਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਉੱਪਰ ਸੱਚਖੰਡ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ ਮੇਰੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸੁਆਮੀ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ਼ ਜੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਵੀ ਕਰੀ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਗਲੇਰੇ ਸੰਤਾਂ ਮਹਾਪੁਰਸ਼ਾਂ ਗੱਦੀ ਨਸ਼ੀਨਾ ਨੇ ਵੀ ਉਪਰੋਕਤ ਰੱਬ ਰੂਪੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸੁਆਮੀ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਹੋਣਾ, ਜਗਤਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ਼ ਦਾ ਸਰੂਪ ਹੋਣਾ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤਾ। ਸੰਗਤ ਵਿੱਚੋਂ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਨਿੰਨ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੇ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਵਾਪਰੀਆ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹਨ ਵਰਨਾਂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸੁਆਮੀ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਰੱਬ ਮੰਨਿਆ ਹੈ। ਕੁਝ ਸਾਖੀਆਂ ਜੋ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਅਨਿੰਨ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੇ ਸੁਣਾਈਆ ਦਾਸ ਨੇ ਕਲਮ ਬੱਧ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਇਤਿਹਾਸ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਚਾਨਣ ਮੁਨਾਰਾ ਬਣੇਗਾ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਾਭ ਉਠਾਵੇਗੀ। ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਧਰਮ ਅਤੇ “ਅੰਮ੍ਰਿਤਬਾਣੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ਼” ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਡੋਰਦੇ ਹੋਏ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ਼ ਜੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਅਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਡੋਰਦੇ ਹੋਏ ਸੰਗਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਪਰਮਾਰਥੀ ਸਾਖੀਆਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਲਈ ਬਹੁਤ ਲਾਹੌਰੰਦ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਤੁੱਛ ਸਾਖੀਆ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਹੈ, ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ

ਹੋਰ ਸਾਖੀਆਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਿਹ

ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਭੇਂਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਜੋ ਵੀ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸੁਆਮੀ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਨਾਲ ਜੁਝਿਆ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਹਰ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਜੁਝਿਆ ਉਸਦੀ ਹਰ ਮਨੋਕਾਮਨਾਂ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਪਰਮ ਪਿਤਾ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਚਾਹੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਵਾਏ ਅਤੇ ਸੱਚਖੰਡ ਵਿਚ ਲੈ ਕੇ ਗਏ ਅਤੇ ਅੱਜ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰ ਅਨਿੰਨ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦੱਸੇ ਮਾਰਗ ਤੇ ਚੱਲ ਕੇ ਅਭਿਆਸੀ ਸੱਚਖੰਡ ਜਗਤਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਅਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸੁਆਮੀ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਪਾਵਨ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰੀ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਦਾਸ ਦੀ ਇਸ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਤੋਂ ਸੰਗਤ ਭਰਪੂਰ ਲਾਭ ਉਠਾਏਗੀ। ਜਗਤਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸੁਆਮੀ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਏਗੀ। ਅਸੀਂ ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਧਰਮ ਅਤੇ ਅਮ੍ਰਿਤਬਾਣੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਧਰਮ ਨੂੰ ਫੈਲਾਉਣ ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੋਵਾਂਗੇ ‘ਐਸਾ ਚਾਹੁੰ ਰਾਜ’ ‘ਪ੍ਰਾਧੀਨਤਾ ਪਾਪ ਹੈ’ ਅਤੇ ਬੇਗਮਪੁਰੇ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਨੂੰ ਸਕਾਰ ਕਰਾਂਗੇ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਸਮੁੱਚੀ ਮਾਨਵਤਾ ਨੂੰ ਸੱਚੇ ਮਾਰਗ ਤੇ ਚੱਲਣ ਲਈ ਸਹਾਈ ਹੋਵਾਂਗੇ ਅਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸੁਆਮੀ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਸਾਕਾਰ ਕਰਾਂਗੇ।

*****

ਬ੍ਰਹਮਗਿਆਨੀ

ਸ੍ਰੀ108 ਸਤਿਗੁਰੂ ਬਾਬਾ ਪਿੱਪਲ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ਼

ਰਵਿਦਾਸ ਭਣੈ ਜੋ ਜਾਣੈ ਸੋ ਜਾਣੁ।

ਸੰਤ ਅਨੰਤਹਿ ਅੰਤਰੁ ਨਾਂਹੀ॥

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਹਿਬ ਜਗਤਗੁਰੂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ਼ ਜੀ ਫਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਸੰਤਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਭੇਦ ਨਹੀਂ ਹੈ । ਸੰਤ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿੱਤ ਅਵਤਾਰ ਹਨ ਜਿਥੇ ਸੰਤ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਭੁਲੇ ਭਟਕੇ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨਾਲ ਜੋੜਦੇ ਹਨ , ਉਥੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸੰਸਾਰਕ ਜੀਵਨ ਵੀ ਸੁਧਾਰਦੇ ਹਨ । ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਸਨ ਮਹਾਨ ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰਕ ,ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ,ਬੇਗਮਪੁਰੇ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਸ਼੍ਰੀ 108 ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਪਿੱਪਲ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ਼ ਸਨ । ਬਾਬਾ ਪਿੱਪਲ ਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਪਿੰਡ ਗਿੱਲ ਪੱਟੀ ਜਿਲ੍ਹਾਂ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਦਾਦਾ ਜੀ ਪਿੰਡ ਕੁਤੀਵਾਲਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਿੰਡ ਜੋਗਾਨੰਦ ਰਹਿ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪਿੰਡ ਗਿੱਲ ਪੱਟੀ ਜਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਹੀ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਏ ਸਨ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਨਾਮ ਹਰਨਾਮ ਦਾਸ ਸੀ । ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਧਾਰਮਿਕ ਖਿਆਲਾਂ ਦੇ ਸਨ । ਆਪ ਜੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਕਾਂਤ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਪ੍ਰਭੂ ਸਿਮਰਨ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ । ਆਪ ਜੀ ਨਾਲ ਨਗਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਨ ਆਪ ਜੀ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਖੇਤੀ ਦਾ ਕੰਮ ਬੜੀ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ । ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ । ਆਪ ਜੀ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਧਾਰਮਿਕ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਨ । ਆਪ ਜੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਵੈਰਾਗਮਈ ਗ੍ਰੰਥ ਪੜ੍ਹਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ । ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਦਰਖਤ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸੌਂਕ ਸੀ । ਆਪ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਇਆ ਹੋਇਆਬੇਰੀ ਦਾ ਦਰਖਤ ਅੱਜ ਵੀ ਗਿੱਲ ਪੱਟੀ ਵਿਖੇ ਮੌਜੂਦ ਹੈ । ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਾਦੀਸ਼ੋਭਾਵਤੀ ਜੀ ਨਾਲ ਹੋਈ ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨੇਕ ਖਿਆਲਾਂ ਦੇ ਸਨ । ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ 108 ਸੰਤ ਮੋਹਨ ਦਾਸ ਜੀ ਪਾਸੋਂ ਨਾਮਦਾਨ ਦੀ ਦਾਤ ਪ੍ਰਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ । ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਘਰ ਦੋ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ । ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਸਖ਼ੂਤਰ ਦਾ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਸੇਵਾ ਦਾਸ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਛੋਟੇ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਨਾਮ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਸੀ । ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਉਮਰ ਕੇਵਲ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਸੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮਾਤਾ ਸ਼ੋਭਾਵੰਤੀ ਜੀ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਵਿਹਾਜੇ । ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਖੇਤੀ ਵਾੜੀ ਦਾ ਕੰਮ ਆਪਣੇ ਵੱਡੇ ਸਖ਼ੂਤਰ ਸ੍ਰੀ ਸੇਵਾ ਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਆਪ ਜੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਯਾਤਰਾਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ,ਸੰਸਾਰੀ ਜੀਵਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜੋੜਦੇ ਹੋਏ ਜਲੰਧਰ ਆਏ ਪਿੰਡ ਕਾਹਨਪੁਰ ,ਸਰਮਸਤਪੁਰ,ਬੱਲਾਂ ,ਗਾਏ ਪੁਰ ਆਦਿ ਨਗਰਾਂ ਵਿੱਚ ਚਰਨ ਪਾਏ । ਇਹਨਾਂ ਨਗਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਕੀਤਾ । ਕਾਹਨਪੁਰ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪਧਾਰਨ ਤੇ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਕੁਟੀਆ ਬਨਾਉਣੀ ਚਾਹੀ ਜਦੋਂ ਆਪ ਕਹੀ ਲੈ ਕੇ ਮੋੜੀ ਗੱਡਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਜਮੀਨ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਸਮੇਂ ਦੋ ਮੂੰਹੀ (ਡਮੂੰਹੀ) ਦੀ ਖੁੱਡ ਨਿਕਲੀ । ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਕਿਸੇ ਜੀਵ ਦਾ ਘਰ ਢਾਹ ਕੇ ਆਪਣਾ ਘਰ ਬਨਾਉਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਤਿਆਗਦੇ ਹੋਏ ਬਾਲ ਸਰਵਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਅੱਗੇ ਚਾਲੇ ਪਾ ਲਏ । ਫਿਰ ਕਦੇ

ਆਉਣ ਦਾ ਬਚਨ ਦੇ ਕੇ ਪਿੰਡ ਬੱਲਾਂ ਵੱਲ ਚਲ ਪਏ। ਪਿੰਡ ਬੱਲਾਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਅਤੇ ਸਾਫ਼ ਸੁਥਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਥੇ ਡੇਕਾ ਦੇ ਦਰੱਖਤ ਸਨ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਆਸਥਾਨ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ। ਕੁਝ ਦਿਨ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪ ਇਸ ਨਗਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਿੰਘੜੀਵਾਲਾ ਸ੍ਰੀ ਲਾਲੂ ਰਾਮ ਦੇ ਚਲੇ ਗਏ, ਤਾਂ ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜਾ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪਿਤਾ ਜੀ ਮੇਰਾ ਮਨ ਇੱਥੇ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ, ਆਪ ਮੈਨੂੰ ਡੇਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪਿੰਡ ਹੀ ਲੈ ਚਲੋ। ਬਾਬਾ ਪਿੱਪਲ ਦਾਸ ਜੀ ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪਿੰਡ ਬੱਲਾਂ ਆਉਣ ਤੋਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਕੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਤੇ ਆਪ ਨੇ ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਹੀ ਨਿਸ਼ਚੇ ਕਰ ਲਿਆ ਪਿੰਡ ਬੱਲਾਂ ਰਹਿਣ ਦਾ, ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਰਹਿਣ ਵਾਸਤੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪੱਕਾ ਮਕਾਨ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਆਪ ਜੀ ਸਥਾਨ ਤੇ ਸਵੇਰ ਸ਼ਾਮ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਭਗਤੀ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆਂ ਕਰਦੇ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਪਿੱਪਲ ਦਾ ਦਰੱਖਤ ਸੀ ਜੋ ਸੁੱਕ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਪਿੰਡ ਬੱਲਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਗਰਮੀਆ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਦੀ ਲੋਕ ਇਸ ਦੀ ਛਾਵੇਂ ਬੈਠਦੇ ਹਨ ਤੁਸੀਂ ਕਿਰਪਾ ਕਰੋ ਇਸ ਨੂੰ ਹਰਾ ਕਰ ਦਿਓ, ਬਾਬਾ ਪਿੱਪਲ ਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਚਿੱਪੀ ਨਾਲ ਉਸ ਸੁੱਕੇ ਪਿੱਪਲ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ

ਉਹ ਪਿੱਪਲ ਦਾ ਦਰੱਖਤ ਹਰਾ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਸੰਤ ਹਰਨਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਪਿੱਪਲ ਦਾਸ ਜੀ ਕਹਿਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। **Mark Juergens Meyer** ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੁਸਤਕ *Religionus Rebels in the Punjab* ਸਫ਼ਾ ਨੰ:84 ਵਿੱਚ ਲਿਖਦੇ ਨੇ ਬਾਬਾ ਪਿੱਪਲ ਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਇਹ ਡੇਰਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸੱਚ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਯਾਤਰਾਂ ਉਪਰ ਨਿਕਲੇ ਸਨ ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ ਡੇਰਾ ਲਾਇਆ ਤਾਂ ਵੇਖਿਆਂ ਕਿ ਪਿੱਪਲ ਦਾ ਦਰਖਤ ਸੁੱਕਾ ਹੈ ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸੁੱਕੇ ਪਿੱਪਲ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਉਹ ਮੁੜ ਹਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਇਸ ਤਰਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦਿੜ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ ਉੱਪਰ ਬੈਠ ਕੇ ਹੀ ਸੱਚਾਈ ਦੀ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰਾਂ ਪਿੰਡ ਵਾਲਿਆ ਨੇ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਭੂਮੀ ਦਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਇਸ ਜਗ ਉੱਪਰ ਹੀ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਡੇਰੇ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਜਲਦੀ ਹੀ ਅਛੂਤ ਕਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਰੂਹਾਨੀ ਕੇਂਦਰ ਬਣ ਗਿਆ। ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮੱਧ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਜਗਤ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜਾ ਜੀ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਨ ਸੀ। ਆਪ ਦਿਨ ਸਮੇਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਬਾਲਕ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਇਕਾਂਤ ਵਿੱਚ ਭਜਨ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਜਿਥੇ ਬਹੁਤ ਭਿਆਨਕ ਜੰਗਲ ਸੀ, ਅੱਜ ਉਸ ਅਸਥਾਨ ਤੇ ਡੇਰਾਂ ਸੱਚਖੰਡ ਬੱਲਾਂ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਹੈ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਡੇਰੇ ਵਿਖੇ ਇਕ ਪਾਠਸ਼ਾਲਾ ਖੋਲੀ। ਆਪ ਜੀ ਬੱਚਿਆ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਪਾਵਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਾਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜਾ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਸੰਗਤਾਂ ਹਰ ਵੇਲੇ ਆਪ ਜੀ ਲਈ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਕਰਦੀਆ ਸਨ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਬੱਚਿਆ ਨੂੰ ਪੜਾਉਣ ਲਈ, ਸਮਾਜਿਕ ਬੁਰਾਈਆ ਅਤੇ ਕਰਮ ਕਾਂਡਾ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਲਈ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਦਾ, ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਦੀ

ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਰਲ ਮਿਲ ਕੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਦਾ ਪਾਵਨ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ । ਜਦੋਂ ਮਹਾਨ ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰਕ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਜੀ ਮੰਗੋਵਾਲੀਆ ਆਪਣੇ ਰਹਿਬਰਾਂ ਮਹਾਂਰਿਸ਼ੀ ਭਗਵਾਨ ਵਾਲਮੀਕ ਜੀ ,ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ,ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ ,ਸਤਿਗੁਰੂ ਕਬੀਰ ਜੀ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਇਕੱਠਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਉਸ ਸਮੇਂ ਬਾਬੂ ਜੀ ਸੰਤ ਪਿੱਪਲ ਦਾਸ ਜੀ ਪਾਸ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾ ਅਤੇ ਲਿਖਤਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣ ਆਏ ਸਨ ।

ਰਵਿਦਾਸ ਸੋਇ ਸਾਧੂ ਭਲੋ ਨਿਰਮਲ ਜਾ ਕੇ ਬੈਨ ।

ਜਾ ਕਰ ਦਰਸ਼ ਔਰ ਪਰਸ ਸੋ ਮਨ ਉਪਜੈ ਸੁਖ ਚੈਨ ॥

ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ,ਚੋ ਜੋ ਵੀ ਬਚਨ ਨਿਕਲਦਾ ਉਹ ਅਟੱਲ ਹੁੰਦਾ ਸੀ । ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਆਪ ਆਪਣੇ ਸੇਵਕ ਸ਼ਾਮੀ ਰਾਮ ਜੀ ਹਰੀਪੁਰ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ ਗਏ ਤਾਂ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਉਥੇ ਸਤਿਸੰਗ ਕੀਤਾ,ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ । ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਾਮੀ ਰਾਮ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਕੋਠੀ ਸੀ,ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਾਲ ਵਾਸਤੇ ਕਣਕ ਦੇ ਦਾਣੇ ਪਾਉਂਦੇ ਸਨ । ਬਾਬਾ ਪਿੱਪਲ ਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਫਰਮਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਕੋਠੀ ਦਾਣਿਆ ਨਾਲ ਭਰੀ ਰਹੇਗੀ ॥ ਜਦੋਂ ਤੇਰਾਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਾਮੀ ਰਾਮ ਜੀ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਹੁਣ ਸਾਰੇ ਦਾਣੇ ਮੁੱਕ ਗਏ ਹੋਣਗੇ ਤਾਂ ਹੋਰ ਇਕ ਸਾਲ ਵਾਸਤੇ ਦਾਣੇ ਕੋਠੀ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਈਏ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੋਠੀ ਦਾ ਮੂੰਹ ਖੋਲਿਆਂ ਤਾਂ ਕੋਠੀ ਦਾਣਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਪਈ ਸੀ । ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕ ਵਾਰ ਪਿੰਡ ਅਰਜਨਵਾਲ ਵਿਖੇ ਗਏ । ਉਥੇ ਇਕ ਮਾਤਾ ਜੀ ਨੇ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਤੇ ਸਿਰ ਰੱਖ ਕੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਮੇਰੇ ਕੋਈ ਔਲਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ । ਮੇਰੀ ਸੱਸ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿਆਂਗੀ । ਬਾਬਾ ਪਿੱਪਲ ਦਾਸ ਜੀ ਉਸਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਹੱਥ ਰੱਖ ਕਿ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੇਰੇ ਘਰ ਪੰਜ ਪੁੱਤਰ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੇ । ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ ਬਾਬਾ ਪਿੱਪਲ ਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਗਿਆਨੀ ਜੁਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਮੇਤ ਪੰਜ ਲੜਕਿਆ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ । ਆਪ ਜੀ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜੋੜਦੇ ਹੋਏ ਪਹਿਲੇ ਨਵਰਾਤੇ 1928 ਈ. ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਉਸ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨਾਲ ਅਭੇਦ ਹੋ ਗਏ । ਆਪ ਜੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਡੇਰੇ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕ ਬਣੇ ।

*****

ਬ੍ਰਹਮਲੀਨ

ਸ੍ਰੀ108 ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ

ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਹਮਦਰਦ ਜਗਤਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਬ੍ਰਹਮਗਿਆਨੀ ਸ੍ਰੀ 108 ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ, ਜਿਹਨਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 15 ਫਰਵਰੀ 1895 ਈਸਵੀਂ ਨੂੰ ਮਹਾਨ ਮਾਤਾ ਸ਼ੋਭਾਵੰਤੀ ਜੀ ਦੀ ਕੁੱਥੋਂ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ 108 ਬਾਬਾ ਪਿੱਪਲ ਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਪਿੰਡ ਗਿੱਲ ਪੱਟੀ(ਬਠਿੰਡਾ) ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪੈਰ ਤੇ ਪਦਮ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਭਾਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ। ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਨਾਮ ਦੇ ਰਸੀਏ ਸਨ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਪਿੱਪਲ ਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸ੍ਰੀ 108 ਸੰਤ ਹਰਨਮ ਦਾਸ ਜੀ ਪਾਸੋਂ ਨਾਮਦਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੀਤੀ। ਮਹਾਰਾਜ ਹਰਨਮ ਦਾਸ ਜੀ ਫਰਮਾਇਆਂ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਬਹੁਤ ਮਹਾਨ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਭਜਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਨਾਲ ਅਧਿਆਤਮਕ ਅਤੇ ਰੂਹਾਨੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਅੱਗੇ ਲੰਘ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਮਹਾਨ ਸੰਤ ਹੋਣਗੇ। ‘ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਮੰਗਲ ਲਾ ਦਿੰਦੇ, ਜਿੱਥੇ ਵਾਸਾ ਹੋਵੇ ਸੰਤਾਂ ਦਾ’ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦਿਨ ਸਮੇਂ ਇਕਾਂਤ ਵਿਚ ਇਸ ਸਥਾਨ ਤੇ ਭਜਨ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਥੇ ਹੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਅੰਗ ਕੱਟੀ ਯੋਗ ਦੀ ਸਾਧਨਾ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਬੱਲਾਂ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ। ਆਪ ਰਾਤ ਸਮੇਂ ਪਿੰਡ ਬੱਲਾਂ ਰਿਹਾ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਜਿੱਥੇ ਆਪ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਸਵੇਰੇ ਸ਼ਾਮ ਕਥਾ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣਥੀ ਬਚਨਾਂ ਅਤੇ ਰੂਹਾਨੀ ਕੌਤਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਪਿੰਡ ਦੇ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੁਟੀਆ ਵਾਸਤੇ ਇੱਕ ਕਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾਨ ਦਿੱਤੀ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਪਾਸੋਂ ਹੀ ਮੁਢਲੀ ਵਿੰਦਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਆਪ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਇਕਾਂਤ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਭਜਨ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦੀ ਵਿਦਿਆ ਸੰਤ ਕਰਤਾ ਨੰਦ ਜੀ ਪਾਸੋਂ ਕਿਸ਼ਨਗੜ੍ਹ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਆਪ ਹਿੰਦੀ, ਪੰਜਾਬੀ, ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਨ। ਆਪ ਮਹਾਨ ਕਵੀ ਵੀ ਸਨ। ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਮੁਖਾਰਬਿੰਦ ਤੋਂ ਉਚਾਰੀ ਗਈ ਕਵਿਤਾ:-

ਆਏ ਕਾਂਸੀ ਵਿਚ ਤਾਰਿਆ ਨਾਗਰ ਮੱਲ ਜਿਸ,
ਇਕਦਮ ਮਾਇਆ ਵਾਲੀ ਫਾਂਸੀ ਕਿਨ ਤੋੜੀ ਆ।
ਫਿਰ-ਫਿਰ ਸਾਰੇ ਜੱਗ ਏਕਤਾ ਫੈਲਾਈ ਕਿਸ,
ਛੁੱਬੇ ਜਾਂਦੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਜਿੰਦ ਕਿਨ ਮੋੜੀ ਆ।
ਊਚ-ਨੀਚ, ਰਾਓ ਰੰਕ ਭਾਈ ਹੈ ਨਾ ਭੇਦ ਕੋਈ,
ਜਾਤਪਾਤ ਹਿੰਦ ਵਿਚੋਂ ਅਇ ਕਿਨ ਤੋੜੀ ਆ।
ਦੱਸੋ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਚੁੰਹਾਂ ਜੁੱਗਾਂ ਚੋਂ,
ਡੱਟੀ ਹੋਈ ਸ੍ਰਿਸਟੀ ਮਿਲਾਇ ਕਿਨ ਜੋੜੀ ਆ।

”2 ਫਰਵਰੀ 1964“ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਡੇਰੇ ਦਾ ਨਾਮ ਡੇਰਾ ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਦਾ ਲਿਖ ਕੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਅਤੇ ਉਚਾਰਿਆ ਕਿ ਇਕ ਦਿਨ ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਕੌਮ ਦਾ ਆਪਣਾ ਧਰਮ ਅਤੇ ਗ੍ਰੰਥ ਬਣੇਗਾ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ

ਇੱਕ ਕੌਂਚੀਆਂ ਇੱਟਾਂ ਦੀ ਬੜੀ ਬਣਾਈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਛੋਟਾ ਮਕਾਨ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਅੱਗੇ ਬਰਾਡਾਂ ਬਣਾਇਆ ਜਿੱਥੇ ਆਪ ਭਜਨ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਪਿੱਪਲ ਦਾਸ ਜੀ ਮਿਤੀ 26 ਅੱਸ ਬਿਕਮੀ ਸੰਮਤ 1985(1928) ਦਿਨ ਵੀਰਵਾਰ ਪਹਿਲੇ ਨਰਾਤੇ ਨੂੰ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮ੍ਰਾ ਗਏ। ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਚਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਭਵ ਸਾਗਰ ਤੋਂ ਪਾਰ ਕਰਨ ਲੱਗੇ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਡੇਰੇ ਵਿਚ ਪਾਠਸ਼ਾਲਾ ਖੋਲੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਬੱਚਿਆ ਨੂੰ ਪਾਵਨ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪੱਧਰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਲੜੀਂਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਾਉਂਦੇ। ਆਪ ਹਰ ਐਤਵਾਰ ਦੇਸੀ ਘਿਓ ਦੇ ਮਾਲ ਪੂੜੇ ਅਤੇ ਖੀਰ ਦਾ ਲੰਗਰ ਚਲਾਉਂਦੇ। ਆਪ ਜੀ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚੰਗੇ ਅਫਸਰ ਬਣੇ। ਆਪ ਜੀ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ : -

**ਮਾਤਾ ਸ਼ਤਰੂ ਪਿਤਾ ਬੈਰੀ ,ਜੇ ਨ ਬਾਲੇ ਨ ਪਾਠਿਤਾ ,
ਨ ਸੋਭਤੇ ਸਭਾ ਮੱਧਏ ,ਹੰਸ ਮਧਏ ਬਕੋ ਜਥਾ ॥**

ਅਰਥਾਤ ਜਿਹੜੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪੜਾਉਂਦੇ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹਨ। ਆਪ ਅਕਸਰ ਭਜਨੀਕ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਜਾਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। 1940 ਵਿਚ ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਗਿਆਨੀ ਬਿਸ਼ਨਾ ਰਾਮ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਬਾਬਾ ਸਾਵਣ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਡੇਰਾ ਬਿਆਸ ਵਿਖੇ ਮਿਲਣ ਗਏ। ਬਾਬਾ ਸਾਵਣ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਨਿਵਾਸ ਅਸਥਾਨ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਪਲੰਘ ਉੱਧਰ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਸਨ। ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਾਸ ਆਉਂਦਿਆਂ ਦੇਖ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਪਲੰਘ ਤੋਂ ਉੱਠ ਕੇ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਨਿਮਸਕਾਰ ਕੀਤੀ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਮਸਕਾਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਲੰਘ ਦੇ ਸਿਰਾਣੇ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਬਿਠਾਇਆ ਅਤੇ ਆਪਸ ਵਿਚ ਇੱਕ ਘੰਟਾ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਚੜ੍ਹਾਈ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਸਾਰੇ ਸੰਤ ਸਮਾਜ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਸੀ। ਆਪ ਮਹਾਨ ਵੈਦ ਸਨ। ਜੋ ਡੇਰੇ ਵਿਖੇ ਸੰਗਤਾਂ ਵਾਸਤੇ ਮੁਫਤ ਦਵਾਈਆਂ ਨਾਲ ਇਲਾਜ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਆਪ 1948 ਈ। ਵਿਚ ਗਿਆਨੀ ਬਿਸ਼ਨਾ ਰਾਮ, ਸ. ਫਕੀਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸ. ਨਿਰਜਣ ਸਿੰਘ ਹੋਠੀ ਬੱਲ, ਸ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਬਿਆਸ ਪਿੰਡ, ਸ਼੍ਰੀ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਮੱਧ, ਸ਼੍ਰੀ ਨਾਮਾ ਰਾਮ ਦਿਹਾਣਾ ਜੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਗਏ। ਆਪ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਲਗਭਗ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ ਸਤਿਸੰਗ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਗਿਆਨੀ ਬਿਸ਼ਨਾ ਰਾਮ ਜੀ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਮਾਨਵਤਾ ਦੇ ਮਸੀਹਾ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਅੰਬੋਡਕਰ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਗਏ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਵੀ ਆਪ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਜਗਤਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਬੇਅੰਤ ਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਰੱਖੇ ਅਤੇ ਉਸਾਰੀਆ ਕਰਵਾਈਆ। ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਦੇਣ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜਨਮ ਸਥਾਨ ਸੀਰ ਗਵਰਨਪੁਰ ਬਨਾਰਸ ਵਿਖੇ ਸੱਤ ਮੰਜ਼ਲੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਮੰਦਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਸੰਤ ਹਰੀ ਦਾਸ ਜੀ ਅਤੇ ਸੰਤ ਗਰੀਬ ਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਕਰਵਾਈ। ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਕੌਮ ਲਈ ਮਹਾਨ ਤੀਰਥ ਅਸਥਾਨ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਜਲੰਧਰ ਆਰਟ ਅਤੇ ਕਰਾਫਟ

ਟਰੇਨਿੰਗ ਕਾਲਜ ਜਲੰਧਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਟੈਕਨੀਕਲ ਕਾਲਜ ਫਗਵਾੜਾ, ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਰਾਏਪੁਰ ਰਸੂਲਪੁਰ, ਭਗਵਾਨ ਰਵਿਦਾਸ ਆਸ਼ਰਮ ਨਿਰਮਲਾ ਛਾਉਣੀ ਹਰਿਦੁਆਰ, ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਪਿੰਡ ਬੱਲਾਂ ਵਿਖੇ ਕਮਰਿਆਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕਰਵਾਈ। ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਰੂਹਾਨੀ ਕੌਤਕਾਂ ਤੋਂ ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਜਾਣੂ ਹੈ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਅਣਗਿਣਤ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਟੱਲ ਬਚਨਾਂ ਰਾਹੀਂ, ਐਲਾਦ ਵਰਗੀਆ ਮਿੱਠਾਂ ਦਾਤਾਂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਭ ਦੀਆਂ ਮਨੋਕਾਮਨਾਵਾਂ ਪੁਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਰੋਗੀਆਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਨੋਹਰ ਬਚਨਾਂ ਨਾਲ ਠੀਕ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਆਪ ਨਾਮ ਦਾਨ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਪੰਜਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਪੰਜ ਮੁਕਾਮ, ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਅਨੇਕਾਂ ਜੀਵਾਂ ਨੇ ਆ ਕੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜਾ ਜੀ ਅਸੀਂ ਭਜਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਕੁਝ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾਂ ਤਾਂ ਆਪ ਉਸ ਨੂੰ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਦੇ ਕੇ ਦਸਵਾਂ ਦੁਆਰ ਖੇਲ੍ਹ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਪਰਮ ਸੇਵਕ ਸੰਤ ਹਰੀ ਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਗੁਰਗੱਦੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਸ ਪਰਮ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ 'ਚ 11 ਜੂਨ 1972 ਨੂੰ ਅਭੇਦ ਹੋ ਗਏ। ਸੰਸਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਚੁਕੀਆਂ ਸਨ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪੰਜ ਭੇਤਿਕ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚੋਂ ਖੁਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਂ ਨਿਕਲੀਆਂ ਜਿਸ ਦੇ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਦਰਸ਼ਣ ਕੀਤੇ। ਬਾਅਦ 'ਚ ਸ਼੍ਰੀ 108 ਸੰਤ ਹਰੀਦਾਸ ਜੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼੍ਰੀ 108 ਸੰਤ ਗਰੀਬ ਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਆਪ ਦੇ ਦੱਸੇ ਹੋਏ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਚੱਲਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ। ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਅਪਾਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਦਕਾ ਅੱਜ ਇਹ ਪਾਵਨ ਸਥਾਨ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਖਿਆਤ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋਇਆ ਹੈ।

*****

ਬ੍ਰਹਮਲੀਨ

ਸ੍ਰੀ108 ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ

ਰਵਿਦਾਸ ਸੋਇ ਸਾਧੂ ਭਲੋ ਜਉ ਰਹਇ ਸਦਾ ਨਿਰਵੈਰ।

ਸੁਖਦਾਈ ਸਮਤਾ ਗਹਇ ਸਭਨਹ ਮਾਂਗਹਿ ਖੇਰ॥

ਜਗਤਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਪਾਵਨ ਅਮ੍ਰਿਤਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਫਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੰਤ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਨਾਮ ਜਪਾ ਕੇ ਭਵਸਾਗਰ ਤੋਂ ਪਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਐਸੇ ਹੀ ਮਹਾਨ ਸੰਤ ਸਨ ਨਾਮ ਦੇ ਰਸੀਏ, ਸ਼ਾਤੀ ਦੇ ਪੁੰਜ, ਮਹਾਨ ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰਕ, ਬ੍ਰਹਮਲੀਨ ਡੇਰਾ ਸੱਚਖੰਡ ਬੱਲਾਂ ਦੇ ਤੀਸਰੇ ਗੱਦੀ ਨਸ਼ੀਨ ਸ਼੍ਰੀ 108 ਹਰੀ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਸੰਤ ਹਰੀ ਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ 1885 ਈ। ਵਿੱਚ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਪਿਤਾ ਸ਼੍ਰੀ ਹੁਕਮ ਚੰਦ ਜੀ ਦੇ ਘਰ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਮਾਤਾ ਤਾਬੀ ਜੀ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ ਪਿੰਡ ਗੜ੍ਹਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਲੰਧਰ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਧਰਤੀ ਤੇ ਹੋਇਆ। ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਨਾਮ ਪੁਨ੍ਹੂ ਰਾਮ ਸੀ। ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਵੱਡੀ ਭੈਣ ਦਾ ਨਾਮ ਪੁੰਨਾ ਦੇਵੀ ਸੀ। ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਦੋਨੋਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸਭਾਉ ਦੇ ਸਨ। ਆਪ ਜੀ ਅਜੇ ਛੋਟੀ ਅਵੱਸਥਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਪ੍ਰਲੋਕ ਸਿਪਾਰ ਗਏ। ਇਸ ਲਈ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਆਪ ਉੱਪਰ ਘਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪੈ ਗਈ। ਆਪ ਜੀ ਸੁੰਦਰ ਜੋੜੇ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਸਫੈਦੀ ਆਦਿ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਆਪ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨ, ਕੀਰਤਨ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਰੁਚੀ ਰੱਖਦੇ ਸਨ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵੱਡੀ ਭੈਣ ਬੀਬੀ ਪੁੰਨੀ ਦੇਵੀ ਦੀ ਸ਼ਾਦੀ ਪਿੰਡ ਮਹੇਡੂ ਵਿਖੇ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰਿਕ ਕਾਰਜਾਂ ਤੋਂ ਵਿਹਲੇ ਹੋ ਗਏ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਮਾਨਸ ਜਨਮ ਨੂੰ ਸਫਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਭਾਲ ਸੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਪਰਮ ਪਰਸ ਗੁਰੂ ਭੇਟੀਐ ਪੂਰਬ ਲਿਖਤ ਲਿਲਾਟ।

ਜਗਤ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਹੈ ਕਿ ਜੀਵ ਨੂੰ ਪਰਮ ਪਾਰਸ ਰੂਪ ਗੁਰੂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਜੀਵ ਦੇ ਪੂਰਵਲੇ ਭਾਗ ਜਾਗਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦੇ, ਬਾਬਾ ਪਿੱਪਲ ਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਸੇਵਕਾਂ ਕੋਲੋ, ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਸੁਣੀ ਮਨ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਤੜਫ਼ ਉਠਿਆ। ਆਪ ਜੀ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਲ ਲਈ ਪਿੰਡ ਬੱਲਾਂ ਆਏ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਬਾਬਾ ਪਿੱਪਲ ਦਾਸ ਜੀ ਕੁਟਿਆ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਆਪ ਜਦੋਂ ਕੁਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਏ ਤਾਂ ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਡੇਰੇ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰ ਕੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਤੇ ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਲੰਗਰ ਛਕਾਇਆ ਤੇ ਫਿਰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬਾਬਾ ਪਿੱਪਲ ਦਾਸ ਜੀ ਪਿੰਡ ਹਰੀ ਪੁਰ ਵਿਖੇ ਸ਼ਾਮੀ ਰਾਮ ਜੀ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ ਗਏ ਹਨ ਤੇ ਆਪ ਜੀ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਉੱਚੇ ਜਾ ਕੇ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਆਪ ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰ ਕੇ ਪਿੰਡ ਹਰੀਪੁਰ ਪਹੁੰਚੇ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਬਾਬਾ

ਜੀ ਸ਼ਾਮੀ ਰਾਮ ਜੀ ਦੇ ਗੁਹਿ ਵਿਖੇ ਸਤਿਸੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਕੇ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਮਨ ਨਿਹਾਲ ਹੋ ਗਿਆ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅੱਜ ਪੂਰਨ ਮਹਾਤਮਾ ਮਿਲ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਮਾਨਸ ਜਨਮ ਮਨੋਰਥ ਪੂਰਾ ਹੈ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਪ ਜੀ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੂੰ ਨਿਮਸਕਾਰ ਕਰ ਕੇ ਬੈਠੇ ਅਤੇ ਸਤਿਸੰਗ ਸੁਣਨ ਲੱਗੇ ਜਦੋਂ ਸਤਿਸੰਗ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਹੋਈ ਤੇ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੂੰ ਨਾਮ ਦਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਆਪਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਬਚਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਰਸੋਂ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਪਿੰਡ ਗੜੇ ਆਵਾਂਗੇ ਅਤੇ ਹਰੀਦਾਸ ਜੀ ਸਤਿਬਚਨ ਕਹਿ ਕੇ ਪਿੰਡ ਵਾਪਸ ਆਏ। ਤੀਸਰੇ ਦਿਨ ਬਾਬਾ ਜੀ ਪਿੰਡ ਗੜੇ ਪਹੁੰਚੇ। ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਨਾਮ ਦੀ ਦਾਤ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਤਨ ਮਨ ਧਨ ਬਾਬਾ ਜੀ ਅੱਗੇ ਅਰਪਣ ਕੀਤਾ। ਆਪ ਜੀ ਆਪਣਾ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਭਜਨ ਸਿਮਰਨ ਵਿਚ ਗੁਜਾਰਦੇ ਸਨ। ਆਪ ਜੀ ਡੇਰੇ ਵਿਖੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਕਈ ਕਈ ਦਿਨ ਡੇਰੇ ਵਿਖੇ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਨਾਲ ਵੀ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਸੀ। ਬਾਬਾ ਪਿੱਪਲ ਦਾਸ ਜੀ ਬਿਕਰਮੀ ਸੰਮਤ 1985 ਅੱਸ 26 ਦਿਨ ਵੀਰਵਾਰ ਸਵੇਰ ਸਮੇਂ ਪੰਜ ਭੌਤਿਕ ਸਰੀਰ ਤਿਆਗ ਕੇ ਬੇਗਮਪੁਰੇ ਜਾ ਵਿਰਾਜੇ। ਇਸ ਕਾਰਣ ਆਪ ਬਹੁਤ ਉਦਾਸ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪੰਜ ਭੌਤਿਕ ਸਰੀਰ ਤਿਆਗਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਬਚਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸੰਤ ਹਰੀ ਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਨਾਮਦਾਨ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਸਮਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕੇ ਭੇਖ ਦੇ ਕੇ ਡੇਰੇ ਵਿਖੇ ਲਿਆਉਣਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਤ ਹਰੀ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਨ ਸੰਤ ਹੋਵਣਗੇ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਤਾਰਨਗੇ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਗੜੇ ਵਿਖੇ ਸੰਤ ਸੰਮੇਲਨ ਰੱਖਿਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ, ਮੁਸਲਿਮ ਫਕੀਰ ਸੱਯਦ ਗੁਲਾਮ ਜੱਲਾਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਨੇਕ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ ਪਹੁੰਚੇ। ਰੱਬੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਭੋਗ ਪੈਣ ਉਪਰੰਤ ਸੰਤ ਪ੍ਰਵਚਨ ਹੋਏ। ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਪ੍ਰਬਚਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਨਾਮ ਜੱਪ ਕੇ ਜੀਵਨ ਸਫਲ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਕੀਰ ਸੱਯਦ ਗੁਲਾਮ ਜੱਲਾਨੀ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਬਚਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸੰਤ ਹਰੀ ਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਾਏ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਤੇ ਅੱਲਾ ਦਾ ਨੂਰ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਬਾਬਾ ਪਿੱਪਲ ਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਬਚਨਾਂ ਤੇ ਚੱਲਦੇ ਹੋਏ ਸੰਤ ਹਰੀ ਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਭੇਖ ਪਹਿਨਾਇਆ। ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਆਪ ਡੇਰੇ ਵਿਖੇ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਆਪ ਜੀ ਹਰ ਸਮੇਂ ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਹੁਰਾਂ ਪਾਸੋਂ ਗੁਰਮੁਖੀ ਸਿੱਖੀ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ। ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੀ ਕਥਾ ਕਰਨ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸੌਕ ਸੀ। ਆਪ ਜੀ ਪਿੰਡ ਡੇਰੇ ਵਿਖੇ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਕਥਾ ਸਰਵਣ ਕਰਾਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਫੁੱਲਵਾੜੀ ਅਤੇ ਬੂਟੇ ਆਦਿ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸੌਕ ਸੀ। ਆਪ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਪੇੜ ਅੱਜ ਵੀ ਡੇਰੇ ਵਿਖੇ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਬਾਬਾ ਪਿੱਪਲ ਦਾਸ ਜੀ ਡੇਰੇ ਵਿਖੇ ਬੱਚਿਆ ਨੂੰ ਗੁਰਮੁਖੀ ਅਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਡੇਰੇ ਵਿਖੇ ਪਾਠਸ਼ਾਲਾ ਖੋਲੀ ਸੀ। ਉਸ ਵਿੱਚ ਆਪ ਬੱਚਿਆ ਨੂੰ

ਵਿਦਿਆ ਪੜਾਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਆਪ ਹਮੇਸ਼ਾ ਫਰਮਾਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ:-

ਮਾਤਾ ਸ਼ੱਤਰੂ ਪਿਤਾ ਵੈਰੀ ਜੋ ਨਾ ਬਾਲ ਪਾਠਿਤਾ।

ਜਿਹੜੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆ ਨਹੀਂ ਪੜਾਉਂਦੇ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹਨ। ਆਪ ਹਮੇਸ਼ਾ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ, ਭਜਨ ਸਿਮਰਨ, ਵਹਿਮਾਂ ਭਰਮਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ, ਏਕਤਾ, ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਹਰ ਹੁਕਮ ਨੂੰ 'ਸਤਿ ਬਚਨ' ਕਹਿ ਕੇ ਮੰਨਿਆ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜਨਮ ਸਥਾਨ ਦਾ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਉਸਾਰੀ ਕਰਵਾਈ। ਜਿਥੇ ਅੱਜ ਸਮੁੱਚੀ ਮਾਨਵਤਾ ਲਈ ਆਲੀਸ਼ਾਨ ਮੰਦਰ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਮਿਤੀ 11 ਜੂਨ 1972 ਈ। ਦਿਨ ਮੰਗਲਵਾਰ ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਸੱਚਖੰਡ ਜਾ ਬਿਰਾਜੇ। ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪ ਸੱਚਖੰਡ ਬੱਲਾਂ ਦੇ ਤੀਸਰੇ ਸੰਚਾਲਕ ਬਣੇ। ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਲਈ ਇੰਨਾ ਪਿਆਰ ਸੀ ਔਰ ਫਰਮਾਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ ਜੇਕਰ ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ 10 ਸਾਲ ਹੋਰ ਸਰੀਰ ਕਰਕੇ ਰਹਿੰਦੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਵੀ ਸੰਤ ਬਣ ਜਾਂਦੇ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਕੁਟੀਆ ਵਿਖੇ ਪੰਜ ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਆਲੀਸ਼ਾਨ ਮੰਦਰ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਕੁਟੀਆ ਵਿਖੇ ਹੀ ਸਤਿਸੰਗ ਹਾਲ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਵਾਇਆ। ਆਪ ਜੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਕਰਨ ਨਾਮ ਜੱਪਣ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ, ਨਸ਼ਿਆ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਆਪ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਕਵੀ ਗਿਰਧਰ ਰਾਇ ਦੀਆਂ ਕੁੰਡਲੀਆਂ ਸੁਣਾਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਸੰਗਤ ਕਰੀਏ ਸਾਧ ਕੀ ਬੰਦਿਓ ਕਰੇ ਖੁਦਾ।

ਲੋਹਾ ਕੰਚਨ ਹੋਤ ਹੈ ਦੇਖੋ ਪਾਰਸ ਲਾ।

ਦੇਖੋ ਪਾਰਸ ਲਾ ਸੁਮ ਤ ਕਰ ਮਾਨੋਂ ਹਾਸਾ।

ਸਭ ਬਣ ਚੰਦਨ ਹੋਤ ਜਹਾ ਬਣਨ ਕਾ ਵਾਸਾ।

ਕਹਿ ਗਿਰਧਰ ਕਵਿ ਰਾਇ ਨਦੀ ਸੰਸੇ ਕੀ ਤਰੀਏ।

ਵੱਡੇ ਭਾਗ ਜਬ ਹੋਇ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਕਰੀਏ।

ਆਪ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਜਗਤ ਮੁਸਾਫਰਖਾਨਾ ਸਮਝਦੇ ਸਨ। ਡੋਲੀ ਚੁਕ ਲਉ ਕਹਾਰੋ ਮੇਰੀ ਰੋਦਿਆ ਨੂੰ ਰੋਣ ਦਿਉ।

ਜਿੰਦੇ ਮੇਰੀਏ ਨੀ ਤੇਰਾ ਕੋਈ ਨਾਹੀ,

ਐਵੇਂ ਕੂੜ ਹਵੇਲੀਆਂ ਮੱਲੀਆਂ ਨੀ।

ਛੱਡ ਦੇਣਾ ਦੇਸ਼ ਇਹ ਮਾਪਿਆ ਦਾ,

ਫੇਰ ਆਣਿ ਨਾ ਦੇਖੋਂਗੀ ਗਲੀਆਂ ਨੀ।

ਚਰਖੇ ਤੰਦ ਨਾ ਪਾਵਣਾ ਮਿਲੈ ਤੈਨੂੰ,

ਜਦੋਂ ਕੰਤ ਨੇ ਚਿੱਠੀਆਂ ਘੱਲੀਆਂ ਨੀ।

ਤੂੰ ਰੋਵਾਂਦੀ ਜਾਵੇਗੀ ਏਸ ਸ਼ਹਿਰੋਂ,

ਜਿਵੇਂ ਅਗਲੀਆਂ ਰੋਂਦੀਆਂ ਚੱਲੀਆ ਨੀ।

ਆਪ ਜੀ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਸਨ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਮੁਖਾਰਬਿੰਦ ਤੋਂ ਉਚਾਰਨ ਕੀਤੇ ਬਚਨ

ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੱਤ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਨਾਮ ਚੰਦ ਸੁੰਮਨ ਜੱਜ ਜਿਹਨਾਂ ਦੇ ਗੁਹਿ ਵਿਖੇ ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ਼ ਦੀ ਕਿ੍ਰਪਾ ਨਾਲ ਤਿੰਨ ਲੜਕੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ ਸੀ। 1973 ਈ। ਵਿਚ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ ਡੇਰੇ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚੇ। ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਬੋਟੀਆ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਬੇਟਾ ਬੌਬੀ ਨਹਿਰ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਛੂੰਹਦਾ ਹੋਇਆ ਨਹਿਰ ਵਿਚ ਛੁੱਬ ਗਿਆ। ਲੜਕੇ ਦੇ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਛੁੱਬਣ ਦੀ ਖਬਰ ਸੁਣਕੇ ਉਸ ਦੀ ਮਾਤਾ ਬੇਹੋਜ਼ ਹੋ ਗਈ। ਸੰਤ ਅਤੇ ਸਭ ਸੰਗਤਾਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਨਹਿਰ ਵਿੱਚੋਂ ਲੱਭਣ ਲੱਗੇ ਮਰੇ ਹੋਏ ਲੜਕੇ ਨੂੰ ਮੰਦਰ ਵਿਚ ਮਹਾਰਾਜ਼ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਮੂਰਤੀ ਅੱਗੇ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਨਾਮ ਚੰਦ ਜੀ ਅਤੇ ਬੌਬੀ ਗੁਰਬਚਨ ਕੌਰ ਨੇ ਸੰਤ ਹਰੀ ਦਾਸ ਜੀ ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਬੱਚੇ ਉਤੇ ਕਿਰਪਾ ਕਰੋ। ਸੰਤ ਹਰੀ ਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਅਕਾਲਪੁਰਖ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ। ਲੜਕੇ ਨੂੰ ਜੀਪ ਵਿਚ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ ਡਾ. ਸਿੰਗਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਾਸ ਲੈ ਕੇ ਗਏ। ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਦੇਖਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੜਕਾ ਤਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਠੀਕ ਹੈ। ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਸਾਰੀ ਹਕੀਕਤ ਜਾਣ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲੜਕਾ ਇੱਕ ਘੰਟਾ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਛੁੱਬਕੇ ਬਚ ਗਿਆਂ ਹੈ। ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਬੌਬੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆਂ ਕਿ ਹੋਇਆ, ਬੌਬੀ ਕਹਿੰਦਾ ਸੰਤ ਖੂੰਡੀ ਦੇ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਕਿਨਾਰੇ ਲਗਾਉਂਦੇ ਸੀ। ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦਾਨ ਦਿੱਤਾ। ਸੰਤ ਹਰੀ ਦਾਸ ਜੀ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜਦੇ ਹੋਏ। ਮਿਤੀ 6 ਫਰਵਰੀ 1982 ਈ। ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 11 ਵਜੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਵਿਚ ਅਭੇਦ ਹੋ ਗਏ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪੰਜ ਭੋਤਿਕ ਸਰੀਰ ਤਿਆਗਣ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਫੁਰਮਾਇਆ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ, ਬਾਬਾ ਸ੍ਰੀ ਚੰਦ ਜੀ, ਬਾਬਾ ਪਿੱਪਲ ਦਾਸ ਜੀ ਅਤੇ ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਆ ਗਏ ਹਨ। ਆਪ ਜੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ੍ਰੀ 108 ਸੰਤ ਗਰੀਬ ਦਾਸ ਜੀ ਡੇਰਾ ਸੱਚਖੰਡ ਬੱਲਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕ ਬਣੇ।

*****

ਭ੍ਰਮਲੀਨ

ਸ੍ਰੀ 108 ਸਤਿਗੁਰੂ ਗਰੀਬ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ਼

ਡੇਰਾ 108 ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਸੱਚਖੰਡ ਬੱਲਾਂ ਦੇ ਚੌਥੇ ਸੰਚਾਲਕ ਸ੍ਰੀ 108 ਸੰਤ ਗਰੀਬ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ਼, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਜੀਵਨ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਭੁੱਲੇ -ਭਟਕੇ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਲਈ, ਵਹਿਮਾਂ-ਭਰਮਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਵਿਚ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ। ਐਸੀ ਮਹਾਨ ਆਤਮਾ ਦਾ ਜਨਮ ਸੰਨ 1925 ਈਸਵੀ ਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਮਾਤਾ ਹਰਕੌਰ ਜੀ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਨਾਨਕ ਚੰਦ ਜੀ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ ਪਿੰਡ ਜਲਭੇ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਲੰਧਰ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਧਰਤੀ ਤੇ ਹੋਇਆ। ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਈ ਸਨ। ਆਪ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਸਨ। ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਦੋਨੋਂ ਹੀ ਧਾਰਮਿਕ ਖਿਆਲਾਂ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਉਮਰ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਪ੍ਰਲੋਕ ਸਿਧਾਰ ਗਏ। ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਪਾਲਣ ਪੋਸ਼ਣ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਮਾਤਾ ਜੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਆਪ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਸਭ ਹਾਣੀਆਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਆਪ ਸਭ ਨਾਲ ਮਿੱਠਾ ਬੋਲਦੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਪਿੰਡ ਕੋਈ ਵੀ ਸਰਧਾਲੂ ਡੇਰਾ ਬੱਲਾਂ ਵਿਖੇ ਆਉਂਦਾ ਤਾਂ ਆਪ ਵੀ ਉਸ ਨਾਲ ਡੇਰੇ ਆਉਂਦੇ ਸਨ। ਮਹਾਰਾਜ਼ ਸੁਆਮੀ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਬਾਲਕ ਗਰੀਬ ਦਾਸ ਦਾ ਪਿਆਰ ਦੇਖ ਕੇ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਆਪ ਸਭ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰੇ ਲੱਗਦੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਆਪ ਡੇਰੇ ਮਹਾਰਾਜ਼ ਸੁਆਮੀ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਪਾਸ ਆਏ ਤਾਂ ਮਹਾਰਾਜ਼ ਜੀ ਨੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਾਸ ਬਿਠਾ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕਾਕਾ ਤੇਰਾ ਨਾਂ ਕੀ ਹੈ? ਤਾਂ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਉਤਰ ਦਿੱਤਾ ਮੇਰਾ ਨਾਂ ਗਰੀਬੂ ਹੈ ਜੀ ਤਾਂ ਮਹਾਰਾਜ਼ ਸੁਆਮੀ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੇ ਬਾਲਕ ਤੂੰ ਗਰੀਬੂ ਨਹੀਂ, ਤੂੰ ਤਾਂ ਗਰੀਬਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ। ਜਿਸਦੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਸੱਤਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਹੈ ਤੂੰ ਇਕ ਦਿਨ ਮਹਾਨ ਸੰਤ ਬਣੇਗਾ। ਅਤੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੂੰ ਸਾਡੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਕੋਨੇ-ਕੋਨੇ ਤੋਂ ਦੁਨੀਆਂ ਤੇਰੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਆਇਆ ਕਰੇਗੀ। ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਜੋ ਕਿ ਆਪ ਨਾਲ ਆਏ ਸਨ ਇਹ ਕੇਂਤਕ ਵੇਖਕੇ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋਏ। ਸੰਤ ਗਰੀਬ ਦਾਸ ਜੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਡੇਰੇ ਵਿਖੇ ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਅਤੇ ਸੰਤ ਹਰੀ ਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਡੇਰੇ ਵਿਖੇ ਵਿਚ ਸੰਤ ਚੇਤਨ ਦਾਸ ਜੀ ਵੀ ਰਿਹਾ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਡੇਰੇ ਵਿਖੇ ਆਪ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਾਸਤੇ ਦੇਸੀ ਦਵਾਈਆਂ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਆਪ ਸੰਤਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ਼ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਜਿਸ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਦਵਾਈ ਦਿੰਦੇ ਉਹ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਂਦਾ। ਆਪ ਜੋਤਿਸ਼ ਵਿਦਿਆ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਨਿਪੁੱਨ ਸਨ। ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਸੁਭਾਉ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗੰਬੀਰ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਭਰਿਆ ਸੀ। ਆਪ ਸੁਆਸ-ਸੁਆਸ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਮਹਾਰਾਜ਼ ਜੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ

ਆਪ ਬਹੁਤ ਵਾਰ ਬਨਾਰਸ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੇ ਮੰਦਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਵਾਸਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਸਮੇਤ ਗਏ। 1964 ਵਿਚ ਮਹਾਰਾਜ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪ ਬਨਾਰਸ ਸੰਗਤਾਂ ਸਮੇਤ ਗਏ ਅਤੇ ਮੰਦਰ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਉੱਤੇ ਲੈਂਟਰ ਪਾ ਕੇ ਆਏ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਮੁਹੱਲਾ ਸੁੰਦਰ ਨਗਰ ਜਲੰਧਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਖੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਸਪਤਾਹਿਕ ਬੇਗਮਪੁਰਾ ਪੱਤਿਕਾ ਦਾ ਨੀਂਹ ਪੱਬਰ 1991 ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਸਾਧੂ ਸੰਤ ਸੰਗਤਾਂ ਉੱਥੇ ਪੁੱਜੀਆ। ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਆਪ ਸਟੇਜ ਉੱਤ ਬੋਲੇ ਤਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਈਆ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਫਰਮਾਇਆ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਵਾਮੀ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਹੁਰਾਂ ਨੇ ਮੇਰੀਆਂ ਦੇ ਡਿਊਟੀਆਂ ਲਗਾਈਆਂ ਹਨ। ਇਕ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਕਰਨੀ ਅਤੇ ਦੂਸਰਾ ਭਜਨ ਬੰਦਰੀ ਕਰਨੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਨਾਂ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਮੈਨੂੰ ਜਿਆਦਾ ਬੋਲਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ। ਆਪ ਛੇ ਵਾਰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਅਤੇ ਦੋ ਵਾਰ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਕਨੇਡਾ ਗਏ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਮੁੱਖ ਸੜਕ ਉੱਤੇ ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਗੇਟ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕਰਵਾਈ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜਨਮ ਸਬਾਨ ਸੀਰ ਗੋਵਰਧਨਪੁਰ ਵਿਖੇ ਸੌਨੇ ਦਾ ਕਲਸ ਚੜ੍ਹਾਇਆ ਅਤੇ ਬੇਗਮਪੁਰਾ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਟਰੇਨ ਹਰ ਸਾਲ ਬਨਾਰਸ ਵਿਖੇ ਰਵਿਦਾਸ ਜਨਮ ਉਤਸਵ ਉੱਤੇ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਬਨਾਰਸ ਵਿਖੇ 19 ਜੂਨ 1994 ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਸਮਾਗਮ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ, ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਕਨੇਡਾ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਬਨਾਰਸ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਸੰਦੇਸ਼ ਭੇਜਿਆ। ਤਕਰੀਬਨ 300 ਦੇ ਕਰੀਬ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੰਗਤਾਂ ਆਈਆ ਉਹਨਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸਖਤ ਗਰਮੀ ਪੈ ਰਹੀ ਸੀ। ਆਪ ਸੰਗਤ ਸਮੇਤ 15 ਜੂਨ 1994 ਨੂੰ ਬਨਾਰਸ ਗਏ। ਅਤੇ 23 ਜੂਨ 1994 ਨੂੰ ਵਾਪਿਸ ਪਰਤੇ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਸਮਾਗਮ ਕੀਤਾ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਬਨਾਰਸ ਵਿਖੇ ਹੀ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਮੁੜਕੇ ਬਨਾਰਸ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ, ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਬਚਨ ਨੂੰ ਨਿਭਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਮਿਤੀ 9 ਅਕਤੂਬਰ 1993 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 26 ਨਵੰਬਰ 1993 ਦੌਰਾਨ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਮੁੜ ਕੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ ਸਾਰੀਆ ਸੰਗਤਾਂ ਸੌਚ ਰਹੀਆ ਸਨ ਕਿ ਇੰਨੀ ਗਰਮੀ ਵਿਚ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਿਉਂ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਆਪ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਕਿ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਰੀਰ ਤਿਆਗ ਕੇ ਸੁਆਮੀ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਕੋਲ ਸੱਚਖੰਡ ਵਿਚ ਚਲੇ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਸਰੀਰ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ (ਦਾਸ) ਬਾਵਾ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀਮਾਨ ਭਾਗ ਮੱਲ ਭੰਡਾਰੀ ਜੀ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਬਾਬੁਰੂਮ ਤੱਕ ਲੈ ਗਏ ਅਤੇ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਫੁਰਮਾਇਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਸੰਸਾਰ ਛੱਡ ਕੇ ਚਲੇ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸੰਤ ਰਾਮਾ ਨੰਦ ਜੀ ਅਤੇ ਸੰਤ ਸੁਰਿੰਦਰ ਦਾਸ ਬਾਵਾ ਜੀ ਆਪ ਪਾਸ ਬੈਠੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਫੁਰਮਾਇਆ ਕਿ ਜਿਹੜੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਮੇਰੀਆਂ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਲਗਾਈਆਂ ਸਨ ਉਹ ਅਸਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। 23 ਜੁਲਾਈ 1994 ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ 2:55 ਮਿੰਟ ਉੱਤੇ ਆਪ ਸੱਚਖੰਡ ਜਾ ਬਿਰਾਜੇ। ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਸੱਚਖੰਡ ਬਿਰਾਜਨ ਦੀ ਖਬਰ ਸੁਣ ਕੇ

ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿਚ ਸੋਕ ਦੀ ਲਹਿਰ ਫੈਲ ਗਈ। ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਸੰਗਤਾਂ ਅਤੇ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ ਆਏ 25 ਜੁਲਾਈ 1994 ਨੂੰ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਪੰਜ ਭੌਤਿਕ ਸਰੀਰ ਦਾ ਡੇਰੇ ਵਿਖੇ ਸੰਸਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

*****

ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਕੌਮ ਦੇ ਅਮਰ ਸ਼ਹੀਦ

ਸ਼੍ਰੀ 108 ਸੰਤ ਰਾਮਾ ਨੰਦ ਜੀ

ਵਸਦੇ-ਰਸਦੇ ਸੰਸਾਰ ਅੰਦਰ ਕੁਝ ਅਜੀਮ ਸਖਸ਼ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ,ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੇ ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਕੰਮਾਂ ਸਦਕਾ ਰਹਿੰਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਤੱਕ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਕਮਾ ਜਾਂਦੇ ਹਨ,ਪਰ ਸੰਤ ਜਨ ਕੁਲ ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਚਾਨਣ ਮੁਨਾਰਾ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।ਬਾਰਡਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੀਮਤ ਲਕੀਰਾਂ,ਰੰਗਾਂ,ਨਸਲਾਂ ਮਜ਼ੂਬਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁੜ-ਕਹਾਣੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀਆਂ। ਸੰਤ ਜਨ ਬੋਹੜ ਦੀ ਛਾਂ ਵਾਂਗਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ,ਜਿਹੜੇ ਪਾਪਾਂ ਰੂਪੀ ਗਰਮੀ ਨਾਲ ਤਪਦੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਪੱਛਮ ਦੀਆਂ ਠੰਡੀਆਂ-ਠਾਰ ਪੌਣਾਂ ਬਣ ਠਾਰਦੇ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੀ 108 ਸੰਤ ਰਾਮਾਨੰਦ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ 2 ਫਰਵਰੀ 1952 ਨੂੰ ਪਿਤਾ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਮਹਿੰਗਾ ਰਾਮ ਜੀ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ ਮਾਤਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਕੁਖੋਂ ਹੋਇਆ।ਆਪ ਜੀ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਸਾਧੂ ਸਭਾਅ ਰੱਖਦੇ ਸਨ।ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਮਨਮੋਹਣੀ ਦਿੱਖ ਗਲੀ-ਮੁਹੱਲੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੀਲ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੰਦੀ ਸੀ।ਬੀ.ਏ. ਤੱਕ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਆਪ ਨੇ ਦੁਆਬਾ ਕਾਲਜ ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਕੀਤੀ।ਆਪ ਜਿਸ ਵਕਤ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਅਕਸਰ ਗੁੰਮ-ਸੁਮ ਰਿਹਾ ਕਰਦੇ ਸਨ।ਆਪ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਸਾਧੂ-ਸੰਗਤ ਦੇ ਮੁਰੀਦ ਸਨ,ਸੋ ਫਿਰ ਰੰਗ ਤਾਂ ਚੜ੍ਹਨਾ ਹੀ ਸੀ,ਜੋ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋ ਕੇ ਹੱਦੋਂ ਵੱਧ ਚਤ੍ਰਿਆਘਰ ਦੇ ਹੋਰਨਾਂ ਮੈਬਰਾਂ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸੰਤ ਰਾਮਾ ਨੰਦ ਨੂੰ ਸਾਧੂਆਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ।ਘਰ ਵਿਚ ਅਕਸਰ ਸਾਧੂ-ਸੰਗਤ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਹੁੰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ।ਸੰਤ ਰਾਮਾ ਨੰਦ ਜੀ ਘਰ ਦੇ ਘਰੇਲੂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਹਰ ਵਕਤ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ।ਅਖੀਰ ਸੰਤ ਰਾਮਾ ਨੰਦ ਜੀ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ 108 ਸੰਤ ਹਰੀ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜਾਂ ਸੱਚਖੰਡ ਬੱਲਾਂ ਵਾਲੇ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਚਰਨੀਂ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਹਰੀ ਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜਾਂ ਜੀ ਵਲੋਂ ਨਾਮ ਦੀ ਦਾਤ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ।ਸੰਤ ਰਾਮਾਨੰਦ ਜੀ 1973 ਤੋਂ ਬਾਬਾ ਪਿੱਪਲ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜਾਂ ਜੀ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਬਣੇ ਸੁੰਦਰ ਮੰਦਰ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਪ੍ਰਭੂ ਸਿਮਰਨ ਕਰਦੇ।ਸੰਤ ਰਾਮਾਨੰਦ ਜੀ ਬ੍ਰਹਮਲੀਨ ਸੰਤ ਹਰੀ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਸੰਤ ਗਰੀਬ ਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਿਨ ਵੇਲੇ ਡੇਰੇ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸ਼ਬਦ ਕੀਰਤਨ ਅਤੇ ਕਥਾ ਕਰਦੇ। ਇੱਥੋਂ ਵਰਣਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸੰਤ ਰਾਮਾ ਨੰਦ ਜੀ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜਾਂ ਜੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਗਰੀਬ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੇਖ ਧਾਰਨ ਕਰਵਾਇਆ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਸੰਤ ਰਾਮਾਨੰਦ ਜੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਜਗਤਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜਾਂ ਜੀ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਹਿੱਤ ਜਾਣ ਦਾ ਸੁਭਾਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ।ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡੇਰਾ ਸੱਚਖੰਡ ਬੱਲਾਂ ਦੇ ਮਹਾਨ ਸੰਤ ਬ੍ਰਹਮਲੀਨ ਸਤਿਗੁਰੂ ਗਰੀਬ ਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਹੇਠ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਜਗਤਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜਾਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨਾਲ ਜੋਤਿਆ।ਆਪ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਤਾਰੇ ਸਨ।ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਰਸਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਣੀ ਦੇ ਮਿੱਠੇ ਬੋਲ ਸਰਵਣ ਕਰਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਮੰਤਰ-ਮੁਗਧ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ।ਆਪ ਇੱਕ ਕੁਸ਼ਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਸਨ,ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਡੇਰੇ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੁਚਾਰੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਇਆ।ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਚ

ਸੰਤ ਸੰਮੇਲਨਾਂ ਵਿਚ ਜਗਤਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ
 ਪ੍ਰਸਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਪ ਡੇਰਾ ਸੱਚਖੰਡ ਬੱਲਾਂ ਵਲੋਂ ਮਾਨਵ ਭਲਾਈ ਲਈ
 ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰੈਜੈਕਟਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਵੱਧ-ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਭਾਗ
 ਲੈਂਦੇ ਸਨ। 'ਬੇਗਮਪੁਰਾ ਸ਼ਹਿਰ' ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਵਜੋਂ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਸ਼ਲਾਘਯੋਗ ਸੇਵਾਵਾਂ
 ਨਿਭਾਈਆਂ, ਜਿਸ ਵਾਸਤੇ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦਲਿਤ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਵਲੋਂ
 ਪੁਰਸਕਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸੀ ਕਿ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਯੂ.ਕੇ. ਦੀ
 ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਸਦਨ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਬਾਰੇ ਸਪੀਚ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਇੱਕ
 ਨਵੇਂ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ। ਆਪ ਬਾਣੀ ਦੇ ਮਹਾਨ ਗਿਆਤਾ ਸਨ ਅਤੇ
 ਬੜੀਆਂ ਹੀ ਸਰਲ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਕੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਜਟਿਲ ਅਰਥਾਂ ਦੀ
 ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਾਹਿਰ ਸਨ। ਆਪ ਜਦੋਂ ਸੰਗੀਤਮਣੀ ਕੀਰਤਨ ਕਰਦੇ ਸਨ
 ਤਾਂ ਪੰਡਾਲ ਵਿਚ ਬੈਠੀ ਸੰਗਤ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਲੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਵਿਚ ਸੰਗੀਤ
 ਪ੍ਰਤੀ ਚੇਟਕ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸੰਗੀਤ
 ਅਕੈਡਮੀ ਖੇਲੀ, ਸਗੋਂ ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਪਾਰਖੂ ਨਜ਼ਰ ਨੇ ਅਨੇਕਾਂ ਮਿਸ਼ਨਰੀ
 ਗਾਇਕਾਂ, ਗੀਤਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗੋਲਡ
 ਮੈਡਲਾਂ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਰਸਭਿੰਨੀ ਅਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਜਲੰਧਰ
 ਦੂਰਦਰਸ਼ਨ ਤੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਬਾਣੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਅਤੇ ਬੇਗਮਪੁਰਾ ਸਹਿਰ ਕੋ
 ਨਾਉਂ ਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵੀ ਦਿਖਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੰਤ ਰਾਮਾਨੰਦ ਜੀ ਇੱਕ ਅਣਖੱਕ
 ਸਿਰੜੀ ਯੋਧੇ ਸਨ, ਜਿਹੜੇ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿਨ-ਰਾਤ
 ਇੱਕ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨਾ ਬੱਕਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅੱਕਦੇ ਸਨ। ਆਪ ਅਕਸਰ ਕਿਹਾ ਕਰਦੇ
 ਸਨ 'ਜਿਹੜਾ ਸਮਾਂ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਲੱਗ ਜਾਵੇ ਉਹੀ ਚੰਗਾ ਹੈ, ਕੀ ਪਤਾ
 ਫਿਰ ਸਮਾਂ ਮਿਲੇ ਨਾ ਮਿਲੇ।' ਜਗਤਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ
 ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਕਰਨ ਗਏ ਕੀਰਤਨ ਦੇ ਧਨੀ ਮਹਾਨ ਵਿਦਵਾਨ, ਨਾਮ ਦੇ ਰਸੀਏ, ਮਹਾਨ
 ਵੈਦ, ਜਗਤਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਧੂਰੇ, ਸੰਤ ਸਮਾਜ ਦੇ ਅਨਮੌਲ ਹੀਰੇ 108 ਸੰਤ
 ਰਾਮਾਨੰਦ ਜੀ ਨੂੰ ਮਾਨਵ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੇ ਵਿਆਨਾ (ਅਸਟਰੀਆ) ਦੇ ਇੱਕ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ
 ਵਿਚ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜਖਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਗੋਲੀਆਂ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ
 ਵੀ ਸੰਤ ਰਾਮਾਨੰਦ ਜੀ ਧੰਨ ਧੰਨ ਜਗਤਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦਾ ਨਾਮ
 ਉਚਾਰਨ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਜਿਵੇਂ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹੋਣ ਕਿ ਉਹ ਅਜੇ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ
 ਲਈ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਭਾਵੀ ਨੂੰ ਇਹ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ
 ਆਪ ਜੀ ਮਿਤੀ 25 ਮਈ ਦੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਕੌਮ ਲਈ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦਾ ਜਾਮ
 ਪੀਂਦੇ ਹੋਏ ਬ੍ਰਾਹਮਲੀਨ ਹੋ ਗਏ। ਸੰਤ ਰਾਮਾਨੰਦ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਆਪਣਾ ਪੂਰਾ ਜੀਵਨ
 ਸ਼ਹਾਦਤ ਦਾ ਜਾਮ ਪੀਂਦੇ ਹੋਏ ਬ੍ਰਾਹਮਲੀਨ ਹੋਣ ਤੱਕ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਨਾਮ ਲੈਵਾ ਸੰਗਤਾਂ
 ਨੂੰ ਜਗਤਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦਾ ਪਾਵਨ ਉਪਦੇਸ਼ 'ਸਤਿਸੰਗਤਿ' ਮਿਲਿ
 ਰਹੀਐ ਮਾਧਉ ਜੈਸੇ ਮਧੂਪ ਮਖੀਰਾ' ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਦਾ
 ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇ ਗਏ। ਸੰਤ ਰਾਮਾਨੰਦ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਨਾਲ ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਮ
 ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਵੱਖਰੀ ਪਹਿਚਾਣ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ
 ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਪੂਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿੱਚ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਬਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ

ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਪੂਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿੱਚ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦਾ ਸਮਾਜ ਸਿਰਜਣ ਲਈ, ਰਵਿਦਾਸੀਆਂ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ, ਦਲਿਤ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਜਨ ਚੇਤਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ ਗੁਲਾਮੀ ਦੀਆਂ ਜੰਜੀਰਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਭਾਈਚਾਰਾ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰੋਗੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਂ ਭਰਪੂਰ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਤ ਸੁਰਿੰਦਰ ਦਾਸ ਬਾਵਾ ਜੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਕਸੇ ਕਦਮ ਤੇ ਚਲਕੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਅ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਾਫ਼ਿਲਾ ਮੰਜ਼ਿਲ ਵੱਲ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ।

*****

ਆਏ ਕਾਂਸੀ ਵਿਚ .....

(ਜਗਤਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੀ ਮਹਿਮਾਂ ਵਿੱਚ
ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਲ ਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੇ ਮੁਖਾਰਬਿੰਦ ਤੋਂ
ਊਰਾਈ ਗਈ ਕਵਿਤਾ)

ਆਏ ਕਾਂਸੀ ਵਿਚ ਤਾਰਿਆ ਨਾਗਰ ਮੱਲ ਜਿਸ,
ਇਕਦਮ ਮਾਇਆ ਵਾਲੀ ਫਾਂਸੀ ਕਿਨ ਤੋੜੀ ਆ।

ਫਿਰ-ਫਿਰ ਸਾਰੇ ਜੱਗ ਏਕਤਾ ਫੈਲਾਈ ਕਿਸ,
ਡੁੱਬੇ ਜਾਂਦੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਜਿੰਦ ਕਿਨ ਮੋੜੀ ਆ।

ਊਚ-ਨੀਚ, ਰਾਓ ਰੰਕ ਭਾਈ ਹੈ ਨਾ ਭੇਦ ਕੋਈ,
ਜਾਤਪਾਤ ਹਿੰਦ ਵਿਚੋਂ ਅਇ ਕਿਨ ਤੋੜੀ ਆ।

ਦੱਸੋ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਚੁੰਹਾਂ ਜੁੱਗਾਂ ਚੋਂ,
ਛੱਟੀ ਹੋਈ ਸ੍ਰਿਸਟੀ ਮਿਲਾਇ ਕਿਨ ਜੋੜੀ ਆ।

ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਲ ਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ

ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਸਰਵਲ ਦਾਸ ਜੀ

ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਸਰਵਲ ਦਾਸ ਜੀ, ਪਿੰਡ ਬੱਲਾਂ ਸੱਚ ਖੰਡ ਬਲਾਂ ਤਾਂ,
ਜਗਤ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਦਾ, ਸਾਰੇ ਜਗ ਵਿਚ ਮਿਸ਼ਨ ਫੈਲਾਂ ਤਾਂ।

ਹਿੱਲਪੱਤੀ ਥਾਥਾਂ ਪਿੱਪਲ ਦਾਸ ਜੀ ਮਾਤਾ ਸੋਭਾਵੰਤੀ ਘਰ ਜਾਏ ਨੇ,
ਧਰਤੀ ਬੱਲਾਂ ਦੀ ਤਪ ਕਰਕੇ ਭਾਗ ਸੁੰਤੀ ਹੋਈ ਕਮੇ ਦੇ ਜਗਾਏ ਨੇ,
ਨਮਿਆਂ ਦਾ ਕਰਕੇ ਤਿਆਗ ਜੀ, ਪੜ੍ਹੇ ਵਿਦਿਆ ਇਹ ਪਾਠ ਪੜਾਓ,
ਜਗਤ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਦਾ, ਸਾਰੇ ਜਗ ਵਿਚ ਮਿਸ਼ਨ ਫੈਲਾਂ ਤਾਂ।

ਭੇਰੇ ਨੂੰ ਲਿਖਾ ਕੇ ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਸੰਨ 64 ਵਿਚ ਸਾਨ ਵਧਾਈ ਜੀ,
ਟਿੱਬ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨਾਲ ਖੋਜ ਕਰਕੇ, ਕਾਂਸੀ ਮੰਦਰ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰਖਵਾਈ ਜੀ,
ਵਰਲਡ ਲੈਵਲ ਤੇ ਕੱਠੇ ਹੋਣ ਦਾ ਸਭ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਰਸਤਾ ਦਿਖਾ ਤਾਂ,
ਜਗਤ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਦਾ, ਸਾਰੇ ਜਗ ਵਿਚ ਮਿਸ਼ਨ ਫੈਲਾਂ ਤਾਂ।

ਕਮੇ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਭਲਾ ਸਭ ਦਾ, ਹਰ ਵੇਲੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ,
ਸਭ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀਆਂ ਝੋਲੀਆਂ, ਹਹਿ ਜੀ ਨਾਮ ਨਾਲ ਭਰਦੇ,
ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਬਾਣੀ ਨੇ, ਸਮਾਜ ਬੰਧਨਾਂ ਤੇ ਮੁਕਤ ਕਰਾ ਤਾਂ,
ਜਗਤ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਦਾ, ਸਾਰੇ ਜਗ ਵਿਚ ਮਿਸ਼ਨ ਫੈਲਾਂ ਤਾਂ।

ਸੰਤ ਹਰੀ ਦਾਸ ਗਾਰੀਬ ਦਾਸ ਜੀ ਮਿਸ਼ਨ ਵਧਾਇਆ ਏ,
ਰਾਮਾਨੰਦ ਟਿੱਤੀਆ ਸ਼ਹਾਦਤਾਂ ਆਮਰ ਸ਼ਹੀਦ ਕਹਾਇਆ ਏ,
ਬਾਵੇਂ ਫਿਰ ਸੰਤ ਸਮਾਜ ਨੇ ਨਵਾਂ ਧਰਮ ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਸਜਾ ਤਾਂ,
ਜਗਤ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਦਾ, ਸਾਰੇ ਜਗ ਵਿਚ ਮਿਸ਼ਨ ਫੈਲਾਂ ਤਾਂ।

:—ਸੰਤ ਸੁਰਿੰਦਰ ਦਾਸ ਬਾਵਾ

*****

ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ

ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਜਗਤਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨੀ ਲਗਾਇਆ ਏ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਹਉ ਹਉ ਦਾ ਨਾਮ ਜਪਾਇਆ ਏ।

ਪਿਤਾ ਪਿੱਪਲ ਦਾਸ ਜੀ ਮਾਤਾ ਸੋਭਾਵੰਤੀ ਜੀ ਦੇ ਘਰ ਅਗਮਾਨ ਹੋਇਆ, ਨਗਰ ਗਿੱਲ ਪੱਤੀ ਬਿੱਤੀ ਵਿਖੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਚਾਨਣ ਹੋਇਆ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚ ਦਾ ਰਾਹ ਦਿਖਾਇਆ ਏ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਹਉ ਹਉ ਦਾ ਨਾਮ ਜਪਾਇਆ ਏ।

ਬੱਲਾਂ ਦੀ ਪਾਵਨ ਧਰਤੀ ਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨੇ ਤੱਪ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਨਗਰ ਦੀ ਸੋਭਾ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ, ਤਾਈਓ ਤਾਂ ਅੱਜ ਰਹਿਬਰਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਜੱਗਾ ਚ ਰੁਸਨਾਇਆ ਏ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਹਉ ਹਉ ਦਾ ਨਾਮ ਜਪਾਇਆ ਏ।

ਇਥ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਗਾਹੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮੰਦਰ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਵਾਈ, ਸੰਤ ਹਰੀ ਦਾਸ ਜੀ ਪਾਸੇ ਹਾਜ਼ ਦੀ ਸੰਗਰਾਂਦ ਨੂੰ ਨੀਹ ਰਖਵਾਈ, ਸੰਤ ਗਰੀਬ ਦਾਸ ਜੀ ਤੇ ਇਸ ਕੰਮ ਸੰਪੂਰਨ ਕਰਾਇਆ ਏ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਹਉ ਹਉ ਦਾ ਨਾਮ ਜਪਾਇਆ ਏ।

ਇਸ ਤੀਰਥ ਆਸਥਾਨ ਤੋਂ ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਧਰਮ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੋਇਆ ਏ, ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਕੌਮ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਉਤਸਾਹ ਪ੍ਰਤ ਹੋਇਆ ਏ, ਤਾਈਓ ਅੰਮ੍ਰਿਤਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਜੱਗਾ ਨੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਵਸਾਇਆ ਏ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਹਉ ਹਉ ਦਾ ਨਾਮ ਜਪਾਇਆ ਏ।

:—ਸੰਤ ਸੁਰਿੰਦਰ ਦਾਸ ਬਾਵਾ

*****

ਸਾਖੀ 407

ਚਿਰੰਜੀ ਲਾਲ ਦਾ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਜੇਲ ਵਿੱਚੋਂ ਰਿਹਾ ਹੋਣਾ

ਸ਼੍ਰੀ ਮਾਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਿਰਦੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਧਰਮ ਪਤਨੀ ਬੀਬੀ ਨਸੀਬ ਕੌਰ ਵਾਸੀ ਸੁੱਚੀ ਪਿੰਡ ਕੁਟੀਆ ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਬੱਲਾਂ ਦੇ ਅਨਿਨ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਸਨ ਅਤੇ ਅਕਸਰ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਜਾਂ ਸੰਗਰਾਂਦ ਦੇ ਦਿਹਾੜੇ 'ਤੇ ਡੇਰਾ ਸੱਚ ਖੰਡ ਬੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਣ ਲਈ ਆਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਹਰ ਖੁਸ਼ੀ-ਗਮੀ ਦਾ ਕੰਮ ਡੇਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਆਗਿਆ ਲੈ ਕੇ ਹੀ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਸੰਤਾਂ ਵਲੋਂ ਹੋਇਆ ਹਰ ਹੁਕਮ ਖਿੜੇ ਮੱਥੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਚਿਰੰਜੀ ਲਾਲ 1986 ਵਿੱਚ ਸਿੰਘਾਪੁਰ ਵਿਖੇ ਗਏ, ਜਿਥੇ ਓਵਰ -ਸਟੇਅ ਹੋਣ ਨਾਲ ਜੇਲ੍ਹ ਜਾਣਾ ਪਿਆ।

ਚਿਰੰਜੀ ਲਾਲ ਨੇ 1981 ਵਿੱਚ ਸੰਤ ਹਰੀਦਾਸ ਜੀ ਪਾਸੋਂ ਨਾਮ ਦਾਨ ਦੀ ਦਾਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਹਰ ਵਕਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਜੱਪਦੇ ਸਨ। ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਦੂਸਰੇ ਕੈਦੀ ਜੋ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਜੇਲ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਸਨ, ਚਿਰੰਜੀ ਲਾਲ ਨੂੰ ਛੇੜਨ ਅਤੇ ਤਾਹਨੇ ਮਾਰਨ ਲੱਗ ਪਏ ਕਿ ਤੂੰ ਏਨਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੈਨੂੰ ਗੁਰੂ ਬਚਾਉਂਦੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਹ ਬੋਲ ਚਿਰੰਜੀ ਲਾਲ ਨੂੰ ਅੰਦਰੋਂ ਅੰਦਰ ਸਤਾਉਣ ਲੱਗ ਪਏ ਅਤੇ ਉਦਾਸ ਹੋ ਗਿਆ। ਅਚਾਨਕ ਇਕ ਰਾਤ ਤਤਕਾਲੀਨ ਗੱਦੀ ਨਸ਼ੀਨ 108 ਸੰਤ ਗਰੀਬ ਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਸਾਖਸ਼ਾਤ ਦਰਸ਼ਨ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਕਿਹਾ 'ਚਿਰੰਜੀ ਲਾਲ ਤੂੰ ਡੋਲਦਾ ਕਿਉਂ ਹੈ?' ਤੂੰ ਜਲਦੀ ਰਿਹਾਅ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਦੂਸਰੇ ਦਿਨ ਹੀ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਆ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਤੇਰੀ ਪੜਤਾਲ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਤੂੰ ਜਲਦੀ ਘਰ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਹੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਚਿਰੰਜੀ ਲਾਲ ਬਾ-ਇੱਜਤ ਘਰ ਵਾਪਿਸ ਆ ਗਿਆ

ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਖੁਸ਼ੀ-ਖੁਸ਼ੀ ਡੇਰੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਕਰਾਨੇ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਸਮਰੱਥ ਗੁਰੂ ਆਪਣੇ ਸੇਵਕਾਂ ਦੀ ਆਪ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਥੇ ਹੀ ਬਸ ਨਹੀਂ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੀ ਅਪਾਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਬਖ਼ਸ਼ਿਸ਼ ਸਦਕਾ ਰਿਹਾਈ ਤੋਂ ਦੁਸਰੇ ਹੀ ਦਿਨ ਘਰ ਪਰਤਿਆਂ ਉਸਨੂੰ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਦਾਤ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ।

*****

ਸਾਖੀ 408

ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਦਕਾ ਬਿਆਸ ਪਿੰਡ ਗੁਰੂਘਰ ਉਸਾਰਨੇ

ਬਿਆਸ ਪਿੰਡ ਦੇ ਬਜੁਰਗ ਭਲੇ ਪੁਰਖ ਸ਼੍ਰੀ ਮੱਲੂ ਰਾਮ, ਸ਼੍ਰੀ ਅਤਰਾ ਰਾਮ, ਸ਼੍ਰੀ ਭੁੱਲਾ ਰਾਮ ਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਪਾਲਾ ਰਾਮ ਜੀ ਕੱਚੇ ਚਮੜੇ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਿਆਸ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਹੀ ਚਮੜਾ ਰੰਗਣ ਦਾ ਕਾਰਖਾਨਾ ਲਾ ਲਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਕੁੰਨਾਂ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਮੱਲੂ ਰਾਮ ਜੀ ਨੇ ਨਾਮ ਦੀ ਦਾਤ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀ 108 ਸੰਤ ਪ੍ਰੇਮ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ (ਤਤਕਾਲੀਨ ਗੱਦੀ ਨਸ਼ੀਨ) ਸ਼੍ਰੀ 108 ਸੰਤ ਸ਼ੀਤਲ ਦਾਸ ਜੀ, ਡੇਰਾ ਬੋਹਣ ਪੱਟੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਆਤਰਾ ਰਾਮ, ਸ਼੍ਰੀ ਭੁੱਲਾ ਰਾਮ, ਸ਼੍ਰੀ ਪਾਲਾ ਰਾਮ, ਸ਼੍ਰੀ ਦਾਸ ਰਾਮ ਜੀ ਡੇਰਾ ਸੱਚ ਖੰਡ ਬੱਲਾਂ ਦੇ ਉਪਾਸਕ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਨਾਮ ਦੀ ਦਾਤ ਮਾਨਵਤਾ ਦੇ ਮਸੀਹਾ 108 ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਬੱਲਾਂ ਪਾਸੋਂ ਪਿੰਡ ਵਿਚਲੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਡੇਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਬਜੁਰਗਾਂ ਨੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਸਤਿਸੰਗ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹਿਆ, ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਤੇ ਸ਼੍ਰੀ 108 ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਪਾਸੋਂ ਆਗਿਆ ਲੈ ਕੇ ਦਿਨ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ 25 ਹਾਡੂ ਦਿਨ ਬੁੱਧਵਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋ ਚਾਨਣੀਆਂ ਕਨਾਤਾਂ ਲਾ ਦਿੱਤੀਆ ਗਈਆ।

ਡੇਰਾ ਬੱਲਾਂ ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੀ 108 ਸੰਤ ਹਰੀਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਦੇਖ-ਰੇਖ ਹੇਠ ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਵਕਤ ਸਤਿਸੰਗ ਉਪਰੰਤ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਵਰਤਾਏ ਗਏ।

ਸਤਿਸੰਗ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾ ਨੇ ਸ਼ਿਕਰੱਤ ਕੀਤੀ ਆਪਣੇ ਅਨਮੋਲ ਵਚਨ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਾਏ ਅਤੇ ਜਗਤਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਤੇ ਚੱਲਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਆਏ ਹੋਏ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸਿਰੋਪੇ ਭੇਂਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਅਤੁੱਟ ਲੰਗਰ ਵਰਤੇ।

ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਭ ਬਜੁਰਗਾਂ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮੰਦਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਥਾਂ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗੀ, ਮਿਹਨਤ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਪੰਚਾਇਤੀ ਵੋਟਾ ਆ ਗਈਆਂ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਜਿਮੀਂਦਾਰ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਸਰਪੰਚੀ ਲਈ ਵੋਟ ਮੰਗਣ ਆਏ। ਬਜੁਰਗਾਂ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਮੰਦਰ ਵਾਸਤੇ ਥਾਂ ਦਿਓ ਅਸੀਂ ਵੋਟਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਾਵਾਂਗੇ। ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਸ. ਨਸੀਬ ਸਿੰਘ ਸਰਪੰਚ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਸਰਪੰਚ ਚੁਣ ਲਿਆ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਤਾ ਪਾ ਕੇ ਛੱਪੜ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਜਗਤਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੇ ਮੰਦਰ ਵਾਸਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਛੱਪੜ ਵਿੱਚ ਪੱਤੀ ਉਪਲ ਤੇ ਉਧੋਪੁਰ ਪੱਤੀ ਦਾ ਪਾਣੀ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਸਰਪੰਚ ਨੇ ਛੱਪੜ ਪੁਰਨ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਕਤ ਬਜੁਰਗਾਂ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ 108 ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਆਰਿੰਭਕਾ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਲਈ ਪ੍ਰਾਥਨਾ ਕੀਤੀ। ਸ਼੍ਰੀ 108 ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਰ ਕਮਲਾਂ ਨਾਲ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਚਾਰ ਕੀਲੇ ਗੱਡ ਦਿੱਤੇ। ਗੁੜ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ।

ਸ਼੍ਰੀ 108 ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਬੋਲ ਪੂਰੇ ਹੋਏ। ਜਗਤਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੇ ਮੰਦਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਹੋਈ। ਸ਼੍ਰੀ 108 ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਇਥੋਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਸੀ। ਅਮਰ ਸ਼ਹੀਦ ਸੰਤ ਰਾਮਾਨੰਦ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡਰ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਸੰਗਤਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਬਾਣੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਡਰਦੀਆਂ ਸਨ, ਕਿ ਕਿਧਰੇ ਕੋਈ ਤਨਾਅ ਨਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਅਜਿਹੇ ਹਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੇਠ ਲਛਮਨ ਦਾਸ ਜੀ ਮਢਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਲਾਟ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਅੰਮ੍ਰਿਤਬਾਣੀ ਭਵਨ ਬਣਾ ਕੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਪਾਵਨ ਗ੍ਰੰਥ ਅੰਮ੍ਰਿਤਬਾਣੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ

ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦਰਬਾਰ ਦੇ ਮਹੂਰਤ ਸ਼੍ਰੀ 108 ਸੰਤ ਨਿਰੰਜਣ ਦਾਸ ਜੀ, ਸ਼੍ਰੀ 108 ਸੰਤ ਸੁਰਿੰਦਰ ਦਾਸ ਬਾਵਾ ਜੀ ਪਾਸੋਂ ਕਰਵਾ ਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਬਾਣੀ ਦਰਬਾਰ ਦੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਸਭ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਸੇਵਕਾਂ 'ਤੇ ਦਿਆਲ ਹੋ ਕੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਾਵਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਕਰਵਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਸੇਠ ਲਛਮਣ ਦਾਸ ਜੀ 'ਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਜੀਵਨ ਸਫਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

*****

ਸਾਖੀ 409

ਸੂਬੇਦਾਰ ਬ੍ਰਹਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ

ਸੂਬੇਦਾਰ ਬ੍ਰਹਮ ਸਿੰਘ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ ਅਬਾਦਪੁਰਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਫੌਜ ਦੀ ਪਲਟਨ ਬਾਘਾ ਸਰਹੱਦ ਤੇ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਸੰਨ 1971 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਜੰਗ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਚਲ ਰਹੀਆਂ ਸੀ। ਸੂਬੇਦਾਰ ਬ੍ਰਹਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਫੌਜੀ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਹੋ ਸੱਚੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਦੋਹਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਜੰਗ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਆਪ ਜੀ ਸਹਾਈ ਹੋਵੋ।

ਉਸ ਵਕਤ ਹੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਰਾਮ ਮੂਰਤੀ ਨੂੰ ਕਹਿ ਕੇ ਜੀਪ ਬਾਹਰ ਕਢਵਾਈ। ਉਸ ਵਿੱਚ ਪੱਗਾਂ, ਕੰਬਲ, ਲੱਡੂਆਂ ਦੇ ਡੱਬੇ, ਫਲ ਲੈ ਕੇ ਬਾਘਾ ਸਰਹੱਦ ਨੂੰ ਚੱਲ ਪਏ। ਸਰਹੱਦ ਪਹੁੰਚਣ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮ ਸਿੰਘ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਜੀਪ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਲੈ ਗਏ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਪੱਗਾਂ ਅਤੇ ਕੰਬਲ ਵੰਡੇ ਅਤੇ ਸਭ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਵੰਡਿਆ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੰਗ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜਿੱਤ ਵੀ ਤੁਹਾਡੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਫੌਜੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਰੂ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਸੇਵਕ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਤੇ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਫੌਜੀਆਂ ਦੇ ਹੌਸਲੇ ਬੁਲੰਦ ਹੋ ਗਏ।

ਰੂਸ ਦੀ ਵਿਚੋਲਗੀ ਨਾਲ ਇਹ ਜੰਗ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ। ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਾ ਕੇ 11ਜੁਨ1972 ਵਿੱਚ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਬ੍ਰਹਮਲੀਨ ਹੋ ਗਏ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਸੰਗਤ ਪੁੱਜੀਆਂ ਇਹ ਸਾਖੀ ਸੂਬੇਦਾਰ ਬ੍ਰਹਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅੰਤਿਮ ਵਿਦਾਈ 'ਚ ਕਰੇ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਭੁੱਬਾਂ ਮਾਰ ਕੇ ਰੋ ਪਿਆ ।

*****

ਸਾਖੀ 410

ਸਮਰੱਥ ਗੁਰੂ ਸਨ ਸੁਆਮੀ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ

ਸ਼੍ਰੀ ਮਾਨਾ ਰਾਮ ਜੀ ਬਿਆਸ ਪਿੰਡ ਵਾਲੇ ਸੁਆਮੀ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੇ ਸਹੁਰੇ ਪਿੰਡ ਟਾਂਡਾ ਉੜਮੁੜ ਵਿਖੇ ਕੱਚਾ ਚਮੜਾ ਖੀਦਣ ਵੇਚਣ ਦਾ ਵਿਉਪਾਰ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ। ਆਪ ਬੜੇ ਭਜਨੀਕ ਅਤੇ ਸੰਤ ਸੇਵੀ ਸਨ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਮਾਨਾ ਰਾਮ ਜੀ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਦਾਤ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਬੱਚੇ ਜਵਾਨ ਹੋ ਗਏ। ਕੱਚੇ ਚਮੜੇ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣੀ ਮੀਟ ਖਾਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਬੀਬੀ ਕਿਸ਼ਨੇ ਨੇ ਸੰਤਾਂ ਅੱਗੇ ਫਰਿਆਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੀਟ, ਸ਼ਰਾਬ ਵਰਤਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾ ਨੇ ਸਖਤ ਤਾੜਨਾ ਕੀਤੀ।

ਇੱਕ ਦਿਨ ਬੀਬੀ ਕਿਸ਼ਨੇ ਕੁਟੀਆ ਆਈ ਅਤੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ ਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਗਈ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿਸ਼ਨ ਕੌਰੇ ਤੇਰੀ ਸੱਸ ਦੇ ਪੋਤਾ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਉਸ ਬੱਚੇ ਨੇ ਇਕ ਘੰਟੇ ਬਾਅਦ ਸਵਾਸ ਲੈਣੇ ਅਤੇ ਇਕ ਘੰਟੇ ਬਾਦ ਰੋਵੇਗਾ। ਤੂੰ ਆਪਣੀ ਸੱਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੱਸਣਾ। ਐਤਵਾਰ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਤੜਕੇ ਤਿੰਨ ਵਜੇ ਬੱਚੇ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ ਬੱਚਾ ਨਾ ਹਿੱਲੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰੋਵੇ। ਕਿਸ਼ਨ ਕੌਰ ਸਿਮਰਨ ਕਰਦੀ ਅਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦੀ ਰਹੀ। ਠੀਕ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਬਾਦ ਬੱਚੇ ਨੇ ਰੋਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੇ ਕਹੇ ਬੋਲ ਸੱਚ ਨਿਕਲੇ। ਸਾਰੇ ਵਧਾਈਆਂ ਦੇਣ ਲੱਗੇ। ਬਾਬਾ ਮਾਨਾ ਰਾਮ ਜੀ ਤੇ ਦਾਦੀ ਨੰਦੀ ਆਪਣੀ ਵੱਡੀ ਨੂੰ ਹੈ ਕਿਸ਼ਨ ਕੌਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਲੱਛੂਆਂ ਦੀ ਟੋਕਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਵਜੋਂ ਲੈ ਕੇ ਬੱਲਾਂ ਨੂੰ

ਤੁਰ ਪਏ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੁਟੀਆ ਵਿੱਚ ਅਰਾਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਦੁਪਿਹਰ ਤੋਂ ਬਾਦ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਚਾਹ ਤਿਆਰ ਹੈ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਚਾਹ ਵਰਤਾਈਏ। ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਹਿੰਗਾ ਰਾਮ ਨੂੰ ਬੁਲਾਓ ਲੱਭ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਚਾਹ ਪਿਲਾਉਣੀ ਆ ਮਹਿੰਗਾ ਰਾਮ ਨੂੰ ਸਾਇਕਲ ਤੇ ਕਿਸ਼ਨਗੜ ਦੇ ਬੱਸ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਟੋਕਰੀ ਦੇਖ ਕੇ ਮਹਿੰਗਾ ਰਾਮ ਨੇ ਬੀਬੀ ਕਿਸ਼ਨੇ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੀਬੀ ਸਾਇਕਲ ਤੇ ਬੈਠੋ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਚਾਹ ਰੋਕੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਡੇਰੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ। ਚਾਹ ਦੇ ਨਾਲ ਹਰ ਇਕ ਨੂੰ ਦੋ ਲੱਭ੍ਹ ਵੰਡ ਦਿਓ। ਸੁਆਮੀ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਹੱਸ ਕੇ ਆਖਿਆ ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਨਾਮ ਸੁਰਜੀਤ ਰੱਖ ਦਿਓ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੰਗਤਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਗੁਰੂ ਮੰਨਦੀਆਂ ਹਨ।

*****

ਸਾਖੀ 411

ਕਿਰਪਾ ਰਾਮ ਦੀ ਬਦਲੀ ਹੋਣਾ

ਕਿਰਪਾ ਰਾਮ ਵਿਰਦੀ ਰਾਮਦਾਸ ਪੁਰ ਬੱਲਾਂ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਕਿਰਪਾ ਰਾਮ ਨੂੰ ਰੇਲਵੇ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਮਿਲ ਗਈ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਮਿਹਰ ਸਦਕਾਂ ਜਿੰਨੇ ਜਵਾਨ ਬੱਲਾਂ ਤੋਂ ਰਮਦਾਸਪੁਰੇ ਆ ਕੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਸਾਰੇ ਚੰਗੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਏ। ਕਿਰਪਾ ਰਾਮ ਐਤਵਾਰ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਹਰ ਹਫਤੇ ਦੀ ਤਰਾਂ ਕੁਟੀਆ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਆਏ। ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਮੱਥਾਂ ਟੇਕਿਆ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਭਲਵਾਨਾ ਨੌਕਰੀ ਕਿਥੇ ਹੈ? ਕਿਰਪਾ ਰਾਮ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਫਿਰੋਜਪੁਰ ਹੈ। ਫਿਰ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਲਵਾਨਾ ਲਾਗੇ ਲੈ ਆਈਏ। ਕਿਰਪਾ ਰਾਮ ਨੇ ਕਿਹਾ ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਜੋ ਇੱਛਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਕਿਰਪਾ ਰਾਮ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਫਿਰੋਜਪੁਰ ਰੇਲਵੇ ਦੁਫਤਰ ਗਿਆ। ਜਾਂਦੇ ਹੀ ਅਫਸਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਤੁਹਾਡੀ ਬਦਲੀ ਜਲੰਧਰ ਭੋਗਪੁਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਕਿਰਪਾ ਰਾਮ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਕੁਟੀਆ ਆਇਆ ਸੰਤ

ਥੜੇ 'ਤੇ ਅਰਾਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਮੱਥਾ ਟੋਕਿਆ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿਰਪਾ ਰਾਮਾਂ ਨੇਤੇ ਆ ਗਿਆ। ਕਿਰਪਾ ਰਾਮ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਮੇਰੀ ਲਾਇਨ ਦੀ ਪਰਖ ਹੋਣੀ ਹੈ। ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਆਰਤੀ ਪੜਨਾ ਸੱਚੇ ਦਿਲੋਂ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨੀ ,ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਪੁਰੇ ਹੋਣਗੇ। ਕਿਰਪਾ ਰਾਮ ਜੀ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਕੀਤਾ। ਦੂਸਰੇ ਦਿਨ ਰੇਲ ਪਠਰੀ ਦੀ ਪਰਖ ਹੋਈ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਪਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ।

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਕਿਰਪਾ ਰਾਮ ਵਿਰਦੀ ਦੀ ਇਨਾਮ ਵਜੋਂ ਤਨਖਾਹ ਵੀ ਵੱਧ ਗਈ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਆਪਣੇ ਸੇਵਕਾਂ ਦੀ ਪੈਜ਼ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

*****

ਸਾਖੀ412

ਜੈ ਚੰਦ ਹੱਥੋਂ ਆਈ ਮਾਇਆ ਨਿਕਲ ਜਾਣੀ

ਬਿਆਸ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਜੈ ਚੰਦ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਸੇਵਕ ਸੀ। ਹਰ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਆਉਂਦੇ ਅਤੇ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੁਟੀਆ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੇਵਾ ਦਾ ਕੰਮ ਹੋਣਾ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਸੁਨੇਹਾ ਭੇਜਣਾ ਕਿ ਜੈ ਚੰਦ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਡੇਰੇ ਪਹੁੰਚਣਾ। ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਡਿਊਟੀ ਦੇਣੀ ਮਾਝੀ ਲਈ ਬਾਲਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਦਾਣੇ ਪੀਸਣ ਲਈ ਚੱਕੀ ਤੇ ਲਿਜਾਣੇ ਹਨ। ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਦੁਪਿਹਰ ਦਾ ਲੰਗਰ ਛੱਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਪਾਸ ਬੈਠ ਜਾਣਾ। ਜੈ ਚੰਦ ਸੰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਘੁੱਟ ਰਿਹਾ ਸੀ ਸੰਤ ਬੋਲੇ ਜੈ ਚੰਦਾ ਮਾਇਆ ਬਹੁਤ ਆਉਣੀ ਹੈ ਪਰ ਸਾਂਭ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ। ਜੈ ਚੰਦ ਨੇ ਹੱਸ ਕੇ ਕਿਹਾ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਮਾਇਆ ਆਉਣ ਦਿਓ। ਅਸੀਂ ਮਾਇਆ ਨੂੰ ਜੱਫੀਆ ਪਾ ਲਵਾਂਗੇ।

ਲੋਹੜੀ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਸੀ ਜੈ ਚੰਦ, ਉਜਾਗਰ ਤੇ ਰਾਮ ਲਾਲ ਤਿੰਨੇ ਕੰਮ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਮਾਈ ਹੀਰਾ ਗੇਟ ਜਲੰਧਰ ਪਹੁੰਚੇ। ਮਾਈ ਹੀਰਾ ਗੇਟ ਮਜਦੂਰ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਜਦੂਰ ਦੀ ਜਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ

ਸੀ ਉਥੋਂ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਆਇਆ ਉਸਨੇ ਮੰਗ ਰੱਖੀ ਕਿ ਮਜਦੂਰ ਚਾਹੀਦੇ ਨੇ, ਨੀਹਾਂ ਪੁੱਟਣੀਆਂ ਹਨ। ਜੈ ਚੰਦ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜਾਵਾਗੇ। ਮਾਲਕ ਰਿਕਸੇ ਤੇ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਜੈ ਚੰਦ , ਉਜਾਗਰ ਰਾਮ ਤੇ ਰਾਮ ਲਾਲ ਅਦਰਸ਼ ਨਗਰ ਪਲਾਟ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਨੀਹਾਂ ਪੁੱਟਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆ। ਮਾਲਕ ਚਾਹ ਪਿਲਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਨੂੰ ਚਲਾ ਗਿਆ।

ਜੈ ਚੰਦ ਨੂੰ ਨੀਹਾਂ ਪੁੱਟਦਿਆ ਨੂੰ ਗਾਗਰ ਮਿਲੀ ਗਾਗਰ ਤੋਂ ਢੱਕਣ ਚੁੱਕ ਕੇ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਗਾਗਰ ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਸਿੱਕਿਆ ਨਾਲ ਭਰੀ ਪਈ ਸੀ। ਜੈ ਚੰਦ ਨੇ ਉਜਾਗਰ ਰਾਮ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗਾਗਰ ਨੂੰ ਘਾਹ ਫੂਸ ਵਿੱਚ ਢੱਕ ਦਈਏ। ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਸਿੱਕੇ ਸੀਮਿੰਟ ਵਾਲੇ ਬੋਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਕੇ ਮੂੰਹ ਬੰਨ ਲਿਆ ਸਾਇਕਲ 'ਤੇ ਰੱਖ ਲਈ ਤੇ ਮਾਈ ਹੀਰਾ ਗੇਟ ਤੋਂ ਆ ਗਏ। ਉੱਥੇ ਰਾਮ ਲਾਲ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੂੰ ਖਾਲੀ ਆ ਗਿਆ ਚਲ ਮੁੜੋ ਗਾਗਰ ਵੀ ਲੈ ਆਈਏ। ਲੋਹੜੀ ਨੂੰ ਗਾਗਰ 'ਤੇ ਖੀਰ ਬਣਾਵਾਗੇ।

ਜੈ ਚੰਦ ਦੇ ਸਾਇਕਲ ਤੇ ਬੋਰਾ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਇਨੇ ਨੂੰ ਮਾਲਿਕ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਮਾਲਿਕ ਨੇ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਬੋਰੇ ਵਿੱਚ ਕੀ ਏ। ਜੈ ਚੰਦ ਨੇ ਕਿਹਾ ਚਾਂਦੀ ਦੀ ਗਾਗਰ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਮਾਲਕ ਨੇ ਬੋਰਾ ਆਪਣੇ ਰਿਕਸੇ ਵਿੱਚ ਰਖਵਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸੱਦਣ ਦਾ ਡਰਾਵਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸੱਦਦੇ ਹਾਂ। ਜੈ ਚੰਦ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨਾ ਬੁਲਾਓ। ਮਾਲਿਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਚਲੇ ਜਾਓ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਆ ਜਾਵੇਗੀ। ਚੋਰੀ ਦਾ ਕੇਸ ਬਣੇਗਾ। ਜੈ ਚੰਦ , ਉਜਾਗਰ ਰਾਮ, ਅਤੇ ਰਾਮ ਲਾਲ ਚੁੱਪ ਚਪੀਤੇ ਘਰ ਆ ਗਏ। ਸਵੇਰੇ ਗੱਲਾਂ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਈਆ ਜੈ ਚੰਦ ਘੜੀ ਵਿੱਚ ਲੱਖਾਂ ਦਾ ਅਤੇ ਘੜੀ ਵਿੱਚ ਕੱਖਾਂ ਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਤਿਗੁਰ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਬੋਲੇ ਕਿ ਜੈ ਚੰਦਾ ਤੂੰ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮਾਇਆ ਨੂੰ ਜੱਫੀ ਪਾ ਲਵਾਂਗੇ। ਬਜ਼ੁਰਗਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਜੈ ਚੰਦਾ ਲਾਲਚ ਨਾ ਕਰਦੇ ਤੁਸੀਂ ਘਰ ਪਹੁੰਚ ਜਾਣਾ ਸੀ।

*****

ਸਾਖੀ 413

ਮਰਿਆ ਕਬੂਤਰ ਜੀਵਤ ਹੋਣਾ

ਗਰਮੀਆਂ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਸੰਗਤ ਕੁਟੀਆ ਵਿਚ ਆਈ। ਸਭ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ। ਕੀਰਤਨ ਉਪਰੰਤ ਸਤਿਸੰਗ ਹੋਇਆ। ਸਾਰੀ ਸੰਗਤ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ 'ਸਤਿਨਾਮ' ਦਾ ਉਚਾਰਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਲੰਗਰ ਛਕਿਆ। ਲੰਗਰ ਵਿਚ ਜਲੇਬੀਆਂ ਖਾਧੀਆਂ ਲੰਗਰ ਛੱਕ ਕੇ ਸੰਗਤ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡਾ ਨੂੰ ਚੱਲ ਪਈ। ਕੁਝ ਸੰਗਤਾਂ, ਸੇਵਾਦਾਰ ਪਾਸ ਹੀ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਕੋਲੇ ਵਾਲੀ ਭੱਠੀ ਕੋਲੇ ਨਾਲ ਭਰੀ ਪਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪਾਸ ਹੀ ਫਲਾਹ ਦਾ ਦਰੱਖਤ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਉੱਪਰ ਕਬੂਤਰ ਬੈਠਾ ਸੀ।

ਕਬੂਤਰ ਅਚਾਨਕ ਭੱਠੀ ਵਿਚ ਡਿੱਗ ਪਿਆ। ਸੰਗਤ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ ਇਹ ਕਬੂਤਰ ਮਰ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭੁੜਖਾ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਤੁਰੰਤ ਕਬੂਤਰ ਨੂੰ ਭੱਠੀ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਪਿਲਾ ਦਿਓ। ਦੇਖਦੇ ਦੇਖਦੇ ਕਬੂਤਰ ਬਾਟੀ ਵਿੱਚੋਂ ਪਾਣੀ ਪੀ ਕੇ ਉੱਡ ਪਿਆ। ਸੰਤ ਖਿੜ ਖਿੜਾ ਕੇ ਹੱਸ ਪਏ ਅਤੇ ਉਚਾਰਿਆ ਬਾਣੀ ਸੱਚ ਫਰਮਾਉਂਦੀ ਹੈ,

"ਜਿਸ ਕੋ ਰਾਖੇ ਸਾਈਆਂ ਉਸ ਕੋ ਮਾਰ ਸਕੇ ਨਾ ਕੋਇ"

*****

ਸਾਖੀ 414

ਮੂਲ ਰਾਜ ਦੀ ਸਾਖੀ ਆਪਣੀ ਜੁਬਾਨੀ

ਮੇਰੀ ਮੰਗਣੀ 1969 ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਰਿਸ਼ਤਾ ਪੱਕਾ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਮਹਿਮਾਨ ਆਏ ਹੋਏ ਸੀ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਸੁਆਮੀ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਜੀਪ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਟਾਂਡੇ ਵੱਲੋਂ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਬੱਲ ਸੀ ਜੋ ਬਿਆਸ ਪਿੰਡ ਵਿਆਹੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਸੁਆਮੀ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਹੱਸ ਕੇ ਬੋਲੇ ਸਵਰਨ ਸਿਆਂ ਅੱਜ ਤੇਰੇ ਸਹੁਰੇ ਪਿੰਡ ਜਾਣਾ ਹੈ ਬਿਆਸ ਪਿੰਡ। ਸਵਰਨ ਸਿਆਂ ਬੋਲਦਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ। ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਅੱਗੇ ਵੀ ਜਾਂਦੇ ਹੋ। ਜੀਪ ਸਾਡੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਲਾਗੇ ਖੜੀ ਹੋ ਗਈ। ਬੱਚਿਆਂ ਤੇ ਬੁੱਜਰਗਾਂ ਨੇ

ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਰੱਬ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ (46)

ਮੱਥਾਂ ਟੇਕਿਆ। ਮਹਾਰਾਜ ਸਿੱਧੇ ਘਰ ਆ ਗਏ। ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਮੰਜੇ ਤੇ ਬੈਠਦਿਆਂ ਹੀ ਬੋਲੇ ਗਰੀਬ ਦਾਸਾਂ ਇਹ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਕਿਵੇਂ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ। ਪਿਤਾ ਜੀ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਅੱਜ ਮੂਲਰਾਜ ਦੀ ਮੰਗਣੀ ਹੋਣੀ ਹੈ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਹੱਸ ਕੇ ਬੋਲੇ, "ਗਰੀਬ ਦਾਸਾਂ ਸਾਨੂੰ ਪੁਛਿਆ"? ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਭੁਲ ਹੋ ਗਈ। ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਗ੍ਰਹਿਸਥੀ ਕੰਮ ਕਰਨੇ ਵੀ ਜਰੂਰੀ ਹਨ। ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਬੁਲਾ ਕੇ ਦੋ ਕੇਲੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੇਬ ਮੇਰੀ ਝੋਲੀ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ। ਸੰਤਾਂ ਵਾਸਤੇ ਵਸਤਰ ਅਤੇ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਗੜੀ ਦਿੱਤੀ। ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਬੋਲੇ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸਾਨੂੰ ਆਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਮੇਰਾ ਵਿਆਹ ਸੋਲ੍ਹਾ ਹਾੜ੍ਹ ਦਿਨ ਬੁੱਧਵਾਰ 1971 ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਉਹਨਾਂ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਗਏ। ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਮੂਲਰਾਜ ਦਾ ਵਿਆਹ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਪਾਸ ਛੋਟੀ ਡਾਇਰੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਡਾਇਰੀ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਬਿਆਸ ਪਿੰਡ ਵਲੋਂ ਬਰਾਤ ਵਿਚ ਸ਼ਰੀਕ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਵੀ ਕਰਤਾਰ ਪੁਰ ਵਾਲਿਆ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਆਉਣਾ ਹੈ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਵਾਲਿਆ ਨੇ ਰੱਬ ਦਾ ਸੁਕਰ ਮਨਾਇਆ। ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਦੋ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਸੰਤ ਨਿਰੰਜਣ ਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, "ਗਰੀਬ ਦਾਸ ਬਿਆਸ ਪਿੰਡੀਏ ਨੂੰ ਕਹਿ ਕੇ ਆ ਕਿ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਅਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਆ ਹੋਣਾ। ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਅੰਗ ਸੰਗ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਜੁਲਾਈ 1971 ਨੂੰ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਸੰਤ ਨਿਰੰਜਨ ਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਿਆਸ ਪਿੰਡ ਜਾਓ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਹੋ ਕਿ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੁਟਿਆ ਬੁਲਾਇਆ ਹੈ। ਸੰਤ ਨਿਰੰਜਨ ਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਸੁਨੇਹਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਦੂਸਰੇ ਦਿਨ ਅਸੀਂ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਕੁਟੀਆ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ। ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਵਸਤਰ ਅਤੇ ਕਰਤਾਰਪੁਰੀਏ ਵੱਲੋਂ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਵਸਤਰ ਭੇਂਟ ਕੀਤੇ। ਚਾਹ ਪੀ ਕੇ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਪਾਸ ਬੈਠ ਗਏ। ਮੈਂ ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਘੁੱਟ ਰਿਹਾ ਸੀ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਫੁਰਨਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਮੈਂ ਗਰੀਬ ਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਕੋਲ ਨਾਮਦਾਨ ਲੈਣਾ

ਹੈ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਸੁੰਨ ਸਮਾਧੀ ਅੰਦਰ ਗਏ ਸਨ। ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਚਰਨੀਂ ਲਾ ਲਵੇ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜੇ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਹੈ ਅਜੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾ ਪੀ ਲੈਣ ਦਿਓ। ਸਾਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਸਾਡੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਭੋਜਨ ਕਰਵਾਇਆ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੀ ਗੋਦ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਅਨੰਦ ਮਾਣਿਆ।

ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਦੁਬਈ ਗਿਆ ਫਿਰ ਬਹਿਰੀਨ ਗਿਆ। 1984 ਵਿਚ ਮੈਂ ਬਹਿਰੀਨ ਤੋਂ ਛੁੱਟੀ ਕੱਟਣ ਆਇਆ ਉਸ ਸਮੇਂ ਗੱਦੀ ਨਸ਼ੀਨ ਸਤਿਗੁਰੂ ਗਰੀਬ ਦਾਸ ਜੀ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਸੀ। ਮੈਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਗਰੀਬ ਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਸਾਡਾ ਨੰਬਰ ਆਇਆ ਕੇ ਨਹੀਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਹੱਸ ਕੇ ਬੋਲੇ ਤੁਹਾਡਾ ਨੰਬਰ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਹੈ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਆ ਜਾਣ। ਮੈਂ ਤੇ ਮੇਰੀ ਪਤਨੀ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਪੱਗੜੀ ਤੇ ਲੱਡੂਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਲੈ ਕੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਗਰੀਬ ਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਗਰੀਬਾਂ ਦੇ ਮਸੀਹਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਆਸਣ 'ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਨਾਮ ਦੀ ਦਾਤ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਗਰੀਬ ਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਗੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਗੁਰੂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਹਨ ਜੋ ਮੇਰੇ ਗੁਰੂ ਨੇ ਨਾਮ ਦੀ ਦਾਤ ਬਖਸ਼ੀ ਸੀ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਆਵਾਂਗਾ।

*****

ਸਾਖੀ 415

ਮੂਲ ਰਾਜ ਦੀ ਹੱਡ ਬੀਤੀ

ਮੈਂ ਬਹਿਰੀਨ ਤੋਂ 1984 'ਚ ਛੁੱਟੀ ਆਇਆ। ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਪਾਸਪੋਰਟ ਤੇ ਹਵਾਈ ਟਿਕਟ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਦੇ ਘਰ ਪਾਲਮ ਕਲੋਨੀ ਵਿਚ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਛੁੱਟੀ ਕੱਟਕੇ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਜਹਾਜ ਫੜਨਾ ਸੀ। ਅੱਤਵਾਦ ਦਾ ਦੌਰ ਸੀ, ਕਰਫਿਊ ਲਗਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮਾੜੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਕਾਰਣ ਮਨ ਉਦਾਸ ਸੀ, ਦਿੱਲੀ ਕਿਵੇਂ ਪਹੁੰਚਾ?

ਕਾਗਜ਼ ਪੱਤਰ ਦਿੱਲੀ ਹਨ। ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਦਾ ਕਰਫਿਊ ਖੁਲਿਆ। ਮਨ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰ ਆਇਆ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰੂਂ ਪਾਸੋਂ ਰਾਹ ਮੰਗੀਏ। ਮੈਂ ਤੇ ਮੇਰੀ ਪਤਨੀ ਸਾਇਕਲ ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਕੁਟੀਆ ਪਹੁੰਚੇ। ਕੁਟੀਆ ਵਿਚ ਸਤਿਗੁਰੂ ਗਰੀਬ ਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ। ਮਹਾਰਾਜ਼ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਮੂਲ ਰਾਜ ਤੂੰ ਕਦੋਂ ਜਾਣਾ? ਮੈਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੇਰਾ ਪਾਸਪੋਰਟ ਤੇ ਟਿਕਟ ਦਿੱਲੀ ਹਨ। ਕਰਫਿਊ ਕਾਰਣ ਦਿੱਲੀ ਜਾਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਗਰੀਬ ਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਜਾਣ ਲਈ ਰਸਤਾ ਦਿਓ ਤਾਂ ਜੋ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਬਹਿਰੀਨ ਪੁੱਜ ਜਾਵਾ।

ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ। ਖੂੰਡੇ ਵਾਲਿਆ ਮੈਨੂੰ ਰਸਤਾ ਦੇ ਦਿਓ। ਫਿਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਗਰੀਬ ਦਾਸ ਪਾਸ ਆ ਗਿਆ 100 ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ 100 ਰੁਪਏ ਦੀਆਂ ਪਰਚੀਆਂ ਵੀ ਲਈਆ। ਮਹਾਰਾਜ਼ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਚਿੰਤਾ ਨਾ ਕਰ ਆਪ ਤੇ ਕਿਰਪਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਮੈਂ ਘਰ ਬੈਠ ਕੇ ਖਬਰਾਂ ਸੁਣ ਰਿਹਾ ਸੀ ਖਬਰਾਂ ਵਿਚ ਆਇਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ I.A.S ਦੇ ਪੇਪਰ ਦੇਣ ਦਿੱਲੀ ਜਾਣਾ ਹੈ ਕਾਗਜ਼ ਪੱਤਰ ਲੈ ਕੇ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਬੱਸ ਅੱਡਾ ਜਲੰਧਰ ਮਿਲੋ। ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿਚ ਫੁਰਨਾ ਫੁਰਿਆ ਜਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਿੱਲੀ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤੂੰ ਦਿੱਲੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਵੇਰੇ ਕਰਫਿਊ ਖੁਲ੍ਹਣ ਵੇਲੇ ਚਾਚੇ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਨਾਲ ਕੇ ਬੱਸ ਅੱਡੇ ਜਲੰਧਰ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਅਫਸਰ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਅਫਸਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਅੱਜ ਸਾਡੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਣੀ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਉੱਥੇ ਉਠਾਵਾਗਾ। ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਣੀ ਮੁੱਦਾ ਪਾਸ ਹੋ ਗਿਆ। ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨ ਤੇ ਖਬਰ ਆਈ ਕਿ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪੁਰਾਣੀ ਕਚਹਿਰੀ ਨਜ਼ਦੀਕ ਕੰਪਨੀ ਬਾਗ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ। ਮੈਂ ਵੀ ਪੁਰਾਣੀ ਕਚਹਿਰੀ ਪਹੁੰਚਾ ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਨਾ ਪਾਸਪੋਰਟ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹਵਾਈ ਟਿਕਟ। ਮੇਰੇ ਗੁਰੂ ਮੇਰੇ ਅੰਗ ਸੰਗ ਸਨ। ਮੈਂ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦਰਖਾਸਤ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਭ ਕੁਝ ਵਰਨਣ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਜਾਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮਿਲ ਗਈ। ਮਿਲਟਰੀ ਅਫਸਰਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਦੋ ਆਦਮੀ ਦਿੱਲੀ ਜਾਣਗੇ। ਅਗਰ

ਦਸਤਾਤਵੇਜ ਨਾ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਤੈਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਫੌਜ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਸਾਨੂੰ ਅੰਬਾਲਾ ਛਾਉਣੀ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। ਉਥੋਂ ਬੱਸ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਲੀ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। ਉਥੋਂ ਸਤਿਗੁਰੂਾਂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਾਲ ਬਹਿਰੀਨ ਪੁੱਜਾ। ਉਥੋਂ 14 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਭਾਰਤ ਆਇਆ। ਬਿਨਾਂ ਵੀਜੇ ਦੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਅੰਗ ਸੰਗ ਰਹਿ ਕੇ ਬਨਵਾਸ ਕਟਾਇਆ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਮੈਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਫੜ ਕੇ ਲੈ ਗਈ। ਮੈਂ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ। ਜਦੋਂ ਅਫਸਰ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ। ਅਫਸਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਭਾਈਏ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਘਰ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੀ ਗੱਡੀ ਵਿਚ ਛੱਡ ਆਓ। ਮੈਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਘਰ ਛੱਡ ਕੇ ਗਈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਿਪਾਹੀ ਨੌ ਮੈਨੂੰ ਕਿਹਾ, "ਭਾਈਆ ਪੁਲਿਸ ਫੜ ਕੇ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਨੌਕਰੀ ਵਿਚ ਤੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਬੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਘਰ ਵੀ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਸਭ ਖੂੰਡੇ ਵਾਲੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਹੈ।

*****

ਸਾਖੀ ਨੰਬਰ 416

ਸਤਿਗੁਰੂ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਚੇਲੇ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਪਿਆਰ ਦਿੰਦੇ ਸਨ

ਮਾਘ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਘੀ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਡੇਰੇ ਵਿਚ ਮਨਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਉੱਝ ਬੱਲਾਂ ਪਿੰਡ ਦੀ ਮਾਘੀ ਵਿਸ਼ਵ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੈ। ਮਾਘ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਦਾਨ ਪੁੰਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਸਾਧੂਆਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਮੁਲਗਾਜ਼ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਾਡੇ ਬਜੁਰਗ ਮਾਘੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਤੇ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਲੰਗਰ ਲਈ ਆਟਾ ਦਾਲ ਤੇ ਮਾਇਆ ਭੇਂਟ ਕਰਨ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਪਿਤਾ ਜੀ ਕੱਚਾ ਚਮੜਾ ਖਰੀਦ ਕੇ ਪਠਾਨਕੋਟ ਤੋਂ ਆਏ ਜੋ ਬੁਟਾ ਮੰਡੀ ਵੇਚ ਕੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਬਿਆਸ ਪਿੰਡ ਆਏ। ਦੂਸਰੇ ਦਿਨ ਲੰਗਰ ਲਈ ਰਸ਼ਦਾਂ-ਵਸਤਾਂ ਖਰੀਦ ਕੇ ਕੁਟੀਆ ਨੂੰ ਚੱਲ ਪਏ। ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ ਮਹਾਰਾਜ਼ ਸਰਵਣ

ਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇੰਨੀ ਠੰਡ ਵਿਚ ਕਿਉਂ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਹੋ? ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਵਰਾਂਡੇ ਵਿਚ ਬਿਠਾ ਲਿਆ। ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਸੰਤ ਗਰੀਬ ਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਤੂੰ ਬਾਹਰ ਬੈਠ ਜਾ। ਸੰਤ ਗਰੀਬ ਦਾਸ ਨੇ ਬੁਕਲ ਮਾਰ ਕੇ ਸਿਮਰਣ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਸਤਿਗੁਰੂ ਸੁਆਮੀ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਸਿਮਰਨ ਸਮਾਧੀ ਵਿਚ ਲੀਨ ਹੋ ਗਏ। ਮੀਂਹ ਪੈਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਸੰਤ ਗਰੀਬ ਦਾਸ ਬੁਕਲ ਮਾਰ ਕੇ ਮੀਂਹ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਰਹੇ। ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਸਮਾਧੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਸੰਤ ਗਰੀਬ ਦਾਸ ਨੂੰ ਆਵਾਜ਼ ਮਾਰੀ ਤੂੰ ਬਾਹਰ ਭਿੱਜ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅੰਦਰ ਆ ਜਾ। ਸੰਤ ਗਰੀਬ ਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਕੇ ਬਾਹਰ ਭੇਜਿਆ ਸੀ ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅੰਦਰ ਕਿਵੇਂ ਆਉਂਦਾ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਠੰਡ ਵਿਚ ਅੰਦਰ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਚੇਲੇ ਨੂੰ ਰਾਤ ਬਾਹਰ ਕਟਵਾਈ। ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਸਾਥੀ 417

ਸੰਤਾਂ ਜਨਮਾਂ ਦਾ ਫਕੀਰ

ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਿਆਂ ਦੇ ਪੁਰਸ਼ ਬਹੁਤ ਧਰਮੀ ਖਿਆਲ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਧਰਮ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਵਾਦ ਘ੍ਰਿਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦੀ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਸਾਂਝ ਸੀ। ਸਾਰੇ ਦਿਨ ਦਿਹਾੜੇ ਵਿਆਹ-ਸ਼ਾਦੀ, ਖੁਸ਼ੀ-ਗਮੀ ਵਿਚ ਸ਼ਰੀਕ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਸਾਰੇ ਧਾਰਮਿਕ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਬਾਰ ਬਿਆਸ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਇੱਕ ਜੱਟ ਨੇ ਸਤਿਗੁਰ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਚਾਹ ਪਾਣੀ ਦਿਓ ਤੇ ਚਾਹ ਪਾਣੀ ਪੀ ਕੇ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਪਾਸ ਬੈਠੋ ਦੁਪਹਿਰ ਦਾ ਲੰਗਰ ਛਕਣ ਉਪਰੰਤ ਵਾਪਿਸ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਮਨ ਵਿੱਚ ਫੁਰਨਾ ਆਇਆ ਕਿ ਘਰੋਂ ਆਏ ਹਾਂ ਸੰਤ ਉਕਾਂਰ ਨਾਥ ਕਾਲੇ ਬਾਹੀਆਂ ਵੀ ਮੱਥਾਂ ਟੇਕ ਚਲਦੇ ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਕਾਲੇ ਬਾਹੀਆਂ ਪੁੱਜਾ ਸੰਤ ਉਕਾਂਰ ਨਾਥ ਜੀ ਬੋਹੜ ਥੱਲੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਸਨ। ਉਹਨੂੰ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ ਸੰਤ ਉਕਾਂਰ ਨਾਥ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਕੀ ਲੈਣ ਆਇਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਇੱਕ ਜਨਮ ਦਾ ਫਕੀਰ ਹਾਂ

ਸਤਿਗੁਰੂ ਸੁਆਮੀ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਸੱਤਾਂ ਜਨਮਾਂ ਦੇ ਫਕੀਰ ਹਨ ਜੋ ਮਿਲਣਾ ਹੈ ਉਸਦੇ ਦਰ ਤੋਂ ਹੀ ਮਿਲਣਾ ਹੈ।

*****

ਸਾਖੀ 418

ਦੋ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ

ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਡੇਰੇ ਦੇ ਹਰ ਸੰਤ ਅਤੇ ਸੇਵਕਾਂ ਦੇ ਅੰਗ ਸੰਗ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਬਿਆਸ ਪਿੰਡ ਆਏ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਬੱਸਾਂ ਵਾਲੇ ਬੱਸ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦੇ। ਪਿੰਡ ਦੀ ਸਵਾਰੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਮੱਸਿਆ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਬਿਆਸ ਪਿੰਡੀਓ ਤਹਾਨੂੰ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਬਣਾ ਦਿਆਗੇ। ਬਜ਼ੁਰਗ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਜੋ ਤੁਹਾਡੀ ਇੱਛਾ ਹੈ।

ਬਾਬੂ ਜਗਜੀਵਨ ਰਾਮ ਰੇਲਵੇ ਮੰਤਰੀ ਬਣ ਗਏ। ਰੇਲਵੇ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮਿਲ ਗਈ। ਆਰਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਿੱਟੀ ਪਾ ਕੇ ਇਕ ਕਮਰਾ ਟਿਕਟਾਂ ਕੱਟਣ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਬਿਆਸ ਪਿੰਡ ਆਏ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਟਹਿਲਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਟੇਸ਼ਨ ਤੇ ਚਲੇ ਗਏ। ਕਾਫੀ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨਾਲ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਟਿਕਟ ਕਿਥੋਂ ਲੈਣੀ ਹੈ? ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਾਲ ਸ਼ਟੇਸ਼ਨ ਬਣ ਗਿਆ ਅਤੇ ਚਾਲੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਬਿਆਸ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਇਕ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਕਾਲਾ ਬੱਕਰਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਅਲਾਵਲਾਪੁਰ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੋ ਕਿਲੋ ਮੀਟਰ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਇਹ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦਾ ਫਲ ਹੈ।

*****

ਸਾਖੀ 419

ਸਤਿਗੁਰੂ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੀ ਹਰ ਥਾਂ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹਨ

ਮਹਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਪੁੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਕਰਨ ਚੰਦ ਬਿਆਸ ਪਿੰਡ ਵਾਲੇ ਕੁਟੀਆ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਅਨਿਨ ਸਰਧਾਲੂ

ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਰੱਬ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ (52)

ਹਨ। ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੀ ਰਹਿਮਤ ਸਦਕਾ ਮਿਹਨਤ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰਕੇ ਹੱਕ ਦੀ ਕਮਾਈ ਨਾਲ ਗੁਜਾਰਾ ਕਰਦਾ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਛੋਟਾ ਭਾਈ ਬਚਨ ਦਾਸ ਵੀ ਡੇਰੇ ਦਾ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਹੈ।

1971 ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ ਬਚਨ ਦਾਸ ਦੀ ਮੰਗਣੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸ਼੍ਰੀ 108 ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ ਪਧਾਰੇ ਅਤੇ ਸਤਿਸੰਗ ਕੀਤਾ। ਬਚਨ ਦਾਸ ਨੇ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਪਾਸ ਨਾਮ ਦੀ ਦਾਤ ਮੰਗੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਮਾਂ ਆਉਣ 'ਤੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਮਾਂ ਗੁਜਰਦਾ ਗਿਆ। ਬਚਨ ਦਾਸ ਵੀ ਘਰੇਲੂ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਸਤ ਹੋ ਗਏ। ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ 11 ਜੂਨ 1972 ਨੂੰ ਸੱਚ ਖੰਡ ਜਾ ਬਿਗਾਜੇ। ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਨਾਮ ਦੀ ਦਾਤ 108 ਸੰਤ ਹਰੀਦਾਸ ਜੀ ਪਾਸੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ। ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਬਚਨ ਦਾਸ 1982 ਵਿੱਚ ਕੁਵੈਤ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਸਿਤੀ 2 ਅਗਸਤ 1990 ਨੂੰ ਇਰਾਕ ਨੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਵਕਤ ਇਰਾਕ ਵਿੱਚ ਸੁਦਾਮ ਹੁਸੈਨ ਰਾਜ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਇਰਾਕ ਵਿੱਚ ਵਸਦੇ ਭਾਰਤੀ ਵਾਪਿਸ ਦੇਸ਼ ਪਰਤਣ ਲੱਗੇ। ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਸੀ ਕੁਵੈਤ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਆਉਣ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਇਰਾਕ ਫਿਰ ਵਾਇਆ ਜੌਰਡਨ ਬੰਬੇ ਆਉਂਣਾ ਪੈਦਾ ਸੀ।

ਬਚਨ ਦਾਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 14 ਸਤੰਬਰ 1990 ਜੌਰਡਨ ਏਅਰਪੋਰਟ ਤੇ ਰਾਤ ਦੇ ਗਿਆਰਾਂ ਵਜੇ ਦਾ ਵਕਤ ਸੀ ਅਸੀਂ ਭੁੱਖ ਨਿਭਾਣੇ ਏਅਰਪੋਰਟ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਣ ਲਈ ਕਤਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ। ਭਾਰੀ ਭੀੜ ਸੀ ਮੈਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਮਹਾਰਾਜ ਸਾਨੂੰ ਭੁੱਖਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅੰਨ ਨਸੀਬ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਆਪ ਸਾਡੇ ਅੰਨ ਦਾਤਾ ਹੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੋ। ਬਚਨ ਦਾਸ ਦੇ ਮਾਮੇ ਦਾ ਲੜਕਾ ਸੁਰਿੰਦਰ ਪਾਲ ਮਿਠੜੇ ਤੋਂ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਮੈਂ ਪੇਸ਼ਾਬ ਕਰਨ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਬਾਹਰ ਹਨੇਰੇ ਵਿੱਚ ਜਾ ਆਵੋ। ਜਦ ਸੁਰਿੰਦਰ ਪਾਲ ਬਾਹਰ ਹਨੇਰੇ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਵੱਲ ਗਿਆ ਉਥੇ ਇੱਕ ਬਜੁਰਗ ਜਿਸਨੇ ਸਫੈਦ ਕੱਪੜੇ ਭਗਵੀ ਪੱਗ ਪਹਿਨੀ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਖੁੰਡਾ ਸੀ ਗੱਡੀ ਲੈ ਕੇ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਪਾਲ ਨੂੰ ਸਦਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ, 'ਤੁਸੀਂ ਕਿੰਨੇ ਆਦਮੀ ਹੋ?' ਸੁਰਿੰਦਰ

ਪਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੀ ਅਸੀਂ ਦੋ ਆਦਮੀ ਹਾਂ। ਉਸਨੇ ਰੋਟੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੰਨੇ ਆਦਮੀ ਹੋ ਇੱਕ ਇੱਕ ਕਰਕੇ ਲੈ ਜਾਓ। ਫਿਰ ਮੈਂ ਗਿਆ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਵਾਪਰਿਆ। ਬਾਕੀ ਆਦਮੀ ਪੁਛਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਖਾਣਾ ਕਿਥੋਂ ਲਿਆ ਅਸੀਂ ਦੱਸਿਆ ਬਾਹਰ ਇੱਕ ਸਾਧੂ ਇਹ ਖਾਣਾ ਵੰਡ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਦ ਉਹ ਬਾਹਰ ਗਏ, ਤਾਂ ਉਥੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਾਰੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋਏ। ਅਸੀਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸੁਕਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਧੰਨ ਹੋ ਤੁਹਾਡੀ ਲੀਲਾ ਨਿਆਰੀ ਹੈ। ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਕੋਈ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਪਣੇ ਸੇਵਕਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਲੋੜ ਕੇਵਲ ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਹੈ।

*****

ਸਾਖੀ 420

ਸਤਿਗੁਰੂ ਆਪਣੇ ਸੇਵਕਾਂ ਤੋਂ ਆਪ ਹੀ ਨਾਮ ਜਪਾਉਂਦੇ ਹਨ

ਬੀਬੀ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੌਰ ਧਰਮ ਪਤਨੀ ਸਵਰਗੀ ਤੁਲਸਾ ਸਿੰਘ ਮਿਸਤਰੀ ਪਿੰਡ ਰਾਏਪੁਰ ਰਸੂਲਪੁਰ ਜਲੰਧਰ ਵਾਲੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਸਪੁੱਤਰ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਉਸਦੇ ਵਿਯੋਗ ਵਿੱਚ ਅਕਸਰ ਹੀ ਰੋਦੋਂ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਦਾਸ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਬਿਰਧ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਤੋਂ ਨਾਮ ਦੀ ਦਾਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਭਜਨ ਬੰਦਗੀ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਗਰਮੀਆਂ ਦੇ ਦਿਨ ਸਨ ਬੀਬੀ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੌਰ ਜੀ ਤੜਕੇ 4 ਵਜੇ ਦਾ ਵਕਤ ਸੀ ਅਪਣੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਸੁੱਤੇ ਪਏ ਸਨ ਕਿ ਸੁਪਨੇ ਵਿੱਚ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਸਿਰ ਵਿੱਚ ਖੁੰਡਾ ਲਾਇਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਾਮਦਾਨ ਜੱਪਣ ਵਾਸਤੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਸੌਂ ਕੇ ਖਰਾਬ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ। ਦੋ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਦਿਨ ਸਿਰ ਹਲਕਾ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜੋ ਦੁਖਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਉਹ ਵੀ ਠੀਕ ਹੋ ਗਿਆ ਜੋ ਪਿਛਲੇ 10 ਸਾਲ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹਟਿਆ 1996 ਵਿੱਚ

ਚਲਾਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਦਿਨ ਤੱਕ ਵੀ ਸਿਰ ਨਹੀਂ ਦਰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

(ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਵਿਰਦੀ ਪੁਤਰ ਤੁਲਸਾ ਸਿੰਘ ਵਿਰਦੀ 19-2-2017)

*****

ਸਾਖੀ 421

ਧੰਨ ਹੈ ਮੇਰਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸੁਆਮੀ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ

ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕ ਚਮਲੀ ਘੜਵਾਲ ਜੋ ਯੂ.ਪੀ ਵਿੱਚ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਤੋਂ ਸੜਕ ਜੋਸ਼ੀਮੱਠ ਹੇਮਕੂੰਟ ਬਦਰੀਨਾਥ ਨੂੰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਰੁਦਰਪਰਿਆਗ ਅਤੇ ਕਰਨਪਰਿਆਗ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਕਸਬਾ ਗੌਚਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਹਰ ਸਾਲ ਪੰਚਸ਼ੀਲ ਮੇਲਾ ਲਗਦਾ ਹੈ।

ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਵਿਰਦੀ ਵਾਸੀ ਰਾਏਪੁਰ ਰਸੂਲਪੁਰ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਸਮਾਂ 1976 ਦਾ ਗਰਮੀਆਂ ਦਾ ਸੀ ਕਿ ਰਾਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇਤਨੀ ਤੇਜ਼ ਹਨੇਰੀ ਆਈ ਕਿ ਛੱਤਾਂ ਦੀਆਂ ਚਾਦਰਾਂ ਉਡਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਇਕ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਵਿਰਦੀ ਦੇ ਕੁਆਟਰ ਵਿੱਚ ਸੁੱਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਚੌਪਰੀ ਸਾਹਿਬ ਕਹਿ ਕੇ ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਸਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਰਦੀ ਸਾਹਿਬ ਹੁਣ ਕੀ ਕਰੀਏ ਅਸੀਂ ਦੋਨੋਂ ਮੰਜਿਆਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਵੜ ਗਏ। ਬਿਜਲੀ ਬੰਦ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਦੋਨੋਂ ਇੱਕ ਦੁਸਰੇ ਨੂੰ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੇ ਸੀ। ਥੋੜੀ ਦੇਰ ਬਾਦ ਚੌਪਰੀ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਰੌਲਾ ਪਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ ਵਿਰਦੀ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਮੈਂ ਦੱਬ ਗਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਬਚਾਓ ਬਚਾਓ, 'ਮੈਂ ਜਿਗਰਾ ਕਰਕੇ ਉਸਨੂੰ ਨੂੰ ਮੰਜੇ ਥੱਲਿਓ ਕੱਢਣ ਲੱਗਾ ਉਸਦੀ ਲੱਤ ਮੇਰੇ ਹੱਥ ਆਗਈ ਮੈਂ ਘੜੀਸ ਕੇ ਕੱਢਿਆ ਤੇ ਬਾਹਰ ਮੈਦਾਨ ਵਲ੍ਹ ਭੱਜ ਗਏ। ਬਾਹਰ ਮੀਂਹ ਹਨੇਰੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਸੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਉਹ ਕਿਧਰ ਭੱਜ ਗਿਆ ਤੇ ਮੈਂ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਫੈਮਿਲੀ ਕੁਆਟਰ ਮਿਲਿਆ ਸੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਉੱਥੇ ਭੱਜ ਕੇ ਜਾਨ ਬਚਾਈ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਸਵੇਰੇ ਉਠ ਕੇ ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਨੂੰ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ਸਾਰਾ ਸਟਾਫ਼ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰ ਦਿਓ ਅਤੇ ਮੌਕਾ ਦਿਖਾ ਦਿਓ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ

ਲਾਲ ਪੱਗੜੀ ਧੋ ਕੇ ਅਟੈਚੀ ਉਪਰ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਸੀ ਜੋ ਮੰਜੇ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਸੀ ਉਹ ਪੱਥਰਾਂ ਦੀ ਕੰਧ ਢਹਿ ਕੇ ਡਿਗੀ ਹੋਈ ਸੀ ਸਾਰੇ ਸਮਝਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਵਿਰਦੀ ਬੱਲੇ ਆ ਕੇ ਮਰ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੁਝ ਬੰਦਿਆ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਦੇਖ ਕੇ ਭੱਜ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਜੱਫੀ ਪਾਈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਰਦੀ ਸਾਹਿਬ ਤਾਂ ਔਹ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਾਰੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋਏ ਮੈਨੂੰ ਘੁੱਟ ਕੇ ਜੱਫੀਆਂ ਪਾਉਣ ਲੱਗੇ। ਮਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰਾ ਮਾਹੌਲ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਗਿਆ। ਸਟਾਫ਼ ਦੇ ਹਰੇਕ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਮੂੰਹ ਉਪਰ ਲਾਲੀ ਆਗਈ ਸੀ। ਘਟਨਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਪਰੀ ਕਿ ਮੇਰਾ ਰੂਮ ਮੇਟ ਚੌਪਰੀ ਮੈਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਤੁਸੀਂ ਭਾਅ ਜੀ ਮੈਨੂੰ ਲੱਤੋਂ ਫੜ੍ਹ ਕੇ ਘੜੀਸ ਕੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ। ਮੈਂ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਤੂੰ ਆਪ ਹੀ ਤਾਂ ਰੌਲਾ ਪਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਦੱਬ ਗਿਆ ਮੈਨੂੰ ਬਚਾਓ ਬਚਾਓ, ਮਰ ਚੱਲਿਆ ਵਿਰਦੀ ਸਾਹਿਬ ਬਾਹਰ ਕੱਢੋ। ਉਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ ਮੈਂ ਕਦੋਂ ਦੁਹਾਈ ਪਾਈ ਤੇ ਨਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਵਾਜ਼ਾਂ ਮਾਰੀਆ ਹਨ? ਮੈਂ ਉਥੋਂ ਸਮਝ ਗਿਆ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਭਜਨ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਸੌਂਦਾ ਹਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਹੀ ਇਹ ਕੌਤਕ ਰਚਾਇਆ ਹੈ। ਅਤੇ ਅਵਾਜ਼ਾਂ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਹੀ ਮਰਵਾਈਆਂ ਹਨ। ਮੈਂ ਬਾਹਰ ਨਾ ਆਉਂਦਾਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕੰਧ ਬੱਲੇ ਆ ਕੇ ਮਰ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਮਾਰਨ ਨਾਲੋਂ ਬਚਾਉਣ ਵਾਲਾ ਧੰਨ ਹੈ ਮੇਰਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸੁਆਮੀ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ

(ਕਿਸ਼ਨ ਰਾਮ ਵਿਰਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਾਰਤਾ 19-2-2017)

*****

ਸਾਖੀ 422

ਸ਼੍ਰੀ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਵਿਰਦੀ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਜੀਵਤ ਕਰਨਾ

ਅਗਸਤ 1968 ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਵਿਰਦੀ ਸੰਬਾਲ ਪਰਗਾਨਾ ਬਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਉਸਦੀ ਧਰਮ ਪਤਨੀ ਡਲਿਵਰੀ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਜ਼ਦੀਕ ਹੋਣ ਕਾਰਣ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਰਾਏਪੁਰ ਰਸੂਲਪੁਰ ਵਿੱਚ ਬਜੁਰਗਾਂ ਪਾਸ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਉਥੋਂ ਆਪਣੇ ਪੇਕੇ ਘਰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ। ਡਲਿਵਰੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਕਾਰਣ

ਉਸਦੀ ਸਿਹਤ ਜਿਆਦਾ ਵਿਗੜ ਗਈ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਖਬਰ ਪਿੰਡ ਰਾਏਪੁਰ ਸ਼੍ਰੀ ਤੁਲਸਾ ਸਿੰਘ ਵਿਰਦੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗੀ ਉਸਨੇ ਕੁਟੀਆ ਜਾ ਕੇ ਮਹਾਰਾਜ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਤੁਲਸਾ ਸਿੰਘ ਤੈਨੂੰ ਦੋ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨੂੰਹ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਬੱਚਾ? ਦੱਸੋ ਸੋਚ ਕੇ ਜਵਾਬ ਦਿਓ। ਤੁਲਸਾ ਸਿੰਘ ਵਿਰਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨੂੰਹ ਠੀਕ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਅੱਲਾਦਾ ਦਾ ਮੂੰਹ ਫਿਰ ਦੇਖ ਲਵਾਂਗੇ। ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਇੱਕ ਵਰਕੇ ਉਪਰ ਚਕਰਵਿਉ ਬਣਾ ਕੇ ਨਕਸ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਅੰਦਰਲੇ ਪਾਸਿਓ ਦੇਖਣਾ ਸੂਰੂ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਲਕੀਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਦੇਖਦਾ ਦੇਖਦਾ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣਾ ਹੈ ਉਥੋਂ ਇਹ ਚੀਜ਼ ਲੈ ਕੇ ਜਦੋਂ ਤੁਲਸਾ ਸਿੰਘ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਕੋਈ ਧੱਕਾ ਲੱਗਾ ਸਾਇਕਲ ਸਮੇਤ ਨਹਿਰ ਵਿੱਚ ਡਿਗ ਪਿਆ। ਪ੍ਰੇਤੂ ਉਹ ਪੇਪਰ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਹੀ ਘੁੱਟ ਕੇ ਰੱਖਿਆ। ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੇ ਦੱਸੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਡਲਿਵਰੀ ਹੋ ਗਈ। ਘਰ ਵਿੱਚ ਬਾਲਕ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਜੋ 4 ਘੰਟੇ ਬਾਦ ਹੀ ਬਹੁਤ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਸਵਾਸ ਛੱਡ ਗਿਆ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਵਿਰਦੀ ਦੇ ਦੱਸਣ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਗੰਭੀਰ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਈ ਸਾਰੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਸੰਬੰਧੀ ਅਬਾਦਪੁਰੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਵੀ ਸਵਾਸ ਛੱਡ ਗਈ।

ਵਿਰਦੀ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਜਦੋਂ ਉਹ ਇਕ ਉਹ ਇੱਕ ਦਮ ਹੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਆ ਗਈ ਸਾਰੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਸੰਸਕਾਰ ਦੀਆ ਤਿਆਰੀਆ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਸ ਨੂੰ ਹਨੇਰੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜੋਤ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੀ। ਜਿਥੇ ਸ਼੍ਰੀ 108 ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਖਲੋਤੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੈਨੂੰ ਮੈਰੇ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਦੀ ਉੱਗਲੀ ਫੜ ਕੇ ਇੱਕ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਸੁਟਿਆ। ਮੈਰੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚੋਂ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦਾ ਨਾਮ ਨਿਕਲਿਆ। ਇਹ ਅਵਾਜ਼ ਉਸ ਵਕਤ ਪਾਸ ਬੈਠੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਕੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪਈ। ਸਾਰੀ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਰੌਲਾ ਪੈ ਗਿਆ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਦੀ ਸਵਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਹੋਰ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਵਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ

ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਜੋ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰੇ ਸੇਵਕਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅੰਤ ਸਮੇਂ ਵੀਂ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜੋ ਸੱਚੇ ਮਨ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂਆਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਖੁਦ ਕਾਰਜ ਸਵਾਰਦੇ ਹਨ।

(ਖੁਦ ਆਪ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਵਿਰਦੀ 19-2-2017)

*****

ਸਾਖੀ 423

ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਵਿਰਦੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ ਅਤੇ ਬਹਾਦਰੀ ਐਵਾਰਡ ਮਿਲਣਾ

ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਵਿਰਦੀ ਸਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਤੁਲਸਾ ਸਿੰਘ ਵਿਰਦੀ ਕੁਟੀਆ ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਸਨ ਅਤੇ ਅਕਸਰ ਇਥੇ ਆ ਕੇ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਰਾਏਪੁਰ ਰਸੂਲਪੁਰ ਸੀ। ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਵਿਰਦੀ ਦੀ ਸ਼ਾਦੀ 8 ਦਸੰਬਰ 1965 ਨੂੰ ਬੀਬੀ ਸਵਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਸਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਸਾਧੂ ਰਾਮ ਅਬਾਦਪੁਰੇ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਹੋਈ। ਮਿਤੀ 22 ਦਸੰਬਰ 1965 ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬੀਬੀ ਸਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਪਾਸੋਂ ਨਾਮ ਦੀ ਦਾਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ। ਮਿਤੀ 11-1-1966 ਨੂੰ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੰਥਾਲ ਪਰਗਣਾ ਬਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਤੇ ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਮਿਲ ਗਈ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਪਾਸੋਂ ਆਗਿਆ ਲੈ ਕੇ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਚਲੇ ਗਿਆ। ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਵਿਰਦੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦਸਤਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਦੇ ਕੇ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਪੂਰੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਣੀ ਤੂੰਤਰੱਕੀਆਂ ਪਾਵੇਗਾ।

1ਜੂਨ 1966 ਵਿੱਚ ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਵਿਰਦੀ ਆਪਣੇ ਸਟਾਫ਼ ਦੇ ਦਿਨ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਜਾ ਰਹੇ ਸੀ। ਪਹਾੜੀ ਇਲਾਕਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਟਰੱਕ ਵਿੱਚ ਬੈਠਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਚਾਨਕ ਬਰੇਕ ਦੀ ਖਰਾਬੀ ਕਾਰਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਟਰੱਕ ਪਲਟੀ ਖਾ ਕੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਉਲਟ ਗਿਆ। ਬਾਹਰ ਜੰਗਲ ਸੀ ਉਥੇ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ

ਵਿਰਦੀ ਨੂੰ ਬਾਂਹ ਤੋਂ ਖਿੱਚ ਕੇ ਘਾਹ ਤੇ ਕਿਸ ਨੇ ਸੁਟਿਆ ਅਤੇ ਉਪਰੰਤ ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਵਿਰਦੀ ਨੇ ਬੜੇ ਹੌਸਲੇ ਨਾਲ ਬਾਕੀ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਖਿੱਚ ਕੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਾਫ਼ੀ ਚੋਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਵਿਰਦੀ ਦਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਵਾਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਵਿੰਗਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਇਆ ਟਰੱਕ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਡਾਲੇ ਵਿੱਚ ਕਰੀਬ 40 ਅੰਰਤਾ ਮਰਦ ਸਨ ਜੋ ਕਾਫ਼ੀ ਜਖਮੀ ਹੋਏ। ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਵਿਰਦੀ ਬੜੀ ਹੁਸ਼ਿਆਰੀ ਨਾਲ ਭੱਜ ਕੇ 7 ਕਿਲੋ ਮੀਟਰ ਦਾ ਸਫਰ ਤੈਆ ਕਰਕੇ ਪੈਦਲ ਹੀ ਕੈਪਟਨ ਐਮ.ਈ.ਐਸ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਕਹਾਣੀ ਦੱਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮਦਦ ਕਰਕੇ ਜਖਮੀਆਂ ਨੂੰ ਟਰੱਕਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹਸਪਤਾਲ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਡਿਊਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁੱਮਕਾ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਸਟਾਫ ਮੈਂਬਰ ਆਏ ਅਤੇ ਇਨਕੁਆਰੀ ਉਪਰੰਤ ਸ਼੍ਰੀ ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਵਿਰਦੀ ਨੂੰ ਬਹਾਦਰੀ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਕੇ ਆਲੂ ਅਫਸਰਾਂ ਵਲੋਂ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਵਿਰਦੀ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸਗੋਂ ਕਿ ਮਾਣ ਸਨਮਾਨ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਵਾਇਆ।

(ਸ਼੍ਰੀ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਵਿਰਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਾਰਤਾ 19-2-2017)

*****

ਸਾਥੀ 424

ਰੱਬ ਹੀ ਕਰਾਵੇ ਤਾ ਸਲਾਮਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ।

ਸ਼੍ਰੀ ਚਾਨਣ ਰਾਮ ਸਪੁਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਮਹਿੰਗਾ ਰਾਮ ਵਾਸੀ ਮਕਾਨ ਨੰਬਰ 328 ਮਹੁੱਲਾ ਸੰਤੋਖਪੁਰਾ ਜਲੰਧਰ ਜੋ ਕਿ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਧਾਰਮਿਕ ਖਿਆਲਾਂ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਅਤੇ ਸੰਤ ਸੇਵੀ ਬਿਰਤੀ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕੁਟੀਆ ਸੁਆਮੀ ਸਰਵਣ ਬੱਲਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਲਗਨ ਸੀ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੀ ਅਪਾਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਦਕਾ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਬੱਤੌਰ ਕਾਸਟੇਬਲ ਨੌਕਰੀ ਮਿਲ ਗਈ। ਉਹਨਾਂ ਸਮੇਂ ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਕਮਿਊਨਟੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਮੁਲਾਜਮ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਸਖਤ ਮਿਹਨਤ,

ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਰੱਬ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ (59)

ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਉਚ ਅਹੁਦਿਆਂ ਤੱਕ ਲੈ ਆਈ। ਚਾਨਣ ਰਾਮ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਜਹਾਨ ਖੇਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬਤੌਰ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਪ੍ਰਮੋਟ ਹੋਏ ਤਾਂ ਆਪ ਜੀ ਨਾਲ ਐਸ.ਸੀ.ਹੋਣ ਕਾਰਣ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮੁਲਾਜਮ ਜਾਤੀ ਵਿਤਕਰਾ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਸਨ। ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਮਨ ਬਹੁਤ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਉਦਾਸ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਫਿਰ ਮੈਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਤੱਤਕਾਲੀਨ ਗੱਦੀ ਨਸ਼ੀਨ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ ਡੇਰਾ ਸੱਚ ਖੰਡ ਬੱਲਾਂ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਗਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਪਾਸੋਂ ਹੀ ਮੈਂ ਨਾਮ ਦਾਨ ਦੀ ਦਾਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਮੈਂ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦੱਸੀ ਤਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਥਾਪੀ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਕਿ ਤੂੰ ਸ਼ੇਰਾਂ ਦਾ ਪੁੱਤ ਹੈ। ਸ਼ੇਰ ਬਣ ਕੇ ਨੌਕਰੀ ਕਰ ਅਸੀਂ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਹਾਂ ਤੂੰ ਡੋਲਣਾ ਨਹੀਂ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਇਮਨਾਦਾਰੀ ਤੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਣੀ। ਮੈਂ ਹੌਸਲਾ ਬੰਨਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਪੂਰੀ ਜੁਅਰੱਤ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਬਤੌਰ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ ਰਿਟਾ. ਹੋਇਆ। ਸਾਰੇ ਪਾਸੇ ਸਲਾਮਾਂ ਹੋਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਇੱਕ ਸਿਪਾਹੀ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ. ਦੇ ਰੈਕ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣਾ ਮੇਰੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੀ ਦੇਣ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰਹਿਮਤਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਕਦੇ ਵੀ ਭੁਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ।

(ਨਿੱਜੀ ਵਾਰਤਾ 8-3-2017)

*****

ਸਾਖੀ 425

ਸ਼੍ਰੀ ਸੀਬੂ ਰਾਮ ਕਾਹਨਪੁਰ ਦੇ ਜਖਮ ਠੀਕ ਕਰਨਾ

ਸ. ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ ਕਾਹਨਪੁਰ ਦੇ ਦੱਸਣ ਮੁਤਾਬਕ ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮਹਾਨ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ ਸਨ। ਜੜੀ ਬੂਟੀਆਂ ਦੇ ਮਾਹਿਰ ਵੈਦ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਾਹਨਪੁਰ ਦੇ ਸ਼੍ਰੀ ਸੀਬੂ ਰਾਮ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਅੱਛਰੂ ਰਾਮ ਦੇ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਜਖਮ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਬੈਠਕ 'ਤੇ ਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਤੰਗੀ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਪਾਸੋਂ ਵੀ ਅਰਾਮ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆ ਰਿਹਾ ਉਸ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਇੱਕ ਵੈਦ ਪਾਸ ਗਿਆ ਜੋ ਪਠਾਣ ਸੀ ਉਸਨੇ ਸ਼੍ਰੀਬੂ ਰਾਮ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਤੇਰੇ ਗੁਆਂਢ ਬੱਲਾਂ

ਵਿੱਚ ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਵਰਗਾ ਤੈਨੂੰ ਕਿਧਰੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ, ਤੂੰ ਸਮੁੰਦਰ ਛੱਡ ਕੇ ਛੱਪੜੀਆਂ ਪਿਛੇ ਭੱਜਿਆ ਫਿਰਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰ ਤੇਰਾ ਦੁੱਖ ਕੱਟਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੀਬੂ ਰਾਮ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਆਇਆ ਤਾਂ ਅਚਾਨਕ ਹੀ ਉਸਨੂੰ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਮਿਲ ਗਏ। ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਤੂੰ ਕੱਲ ਡੇਰੇ ਆਉਣਾ ।

ਜਦੋਂ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸਵੇਰੇ ਹੀ ਸੀਬੂ ਰਾਮ ਕੁਟੀਆ ਪਹੁੰਚਿਆਂ ਤਾਂ ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਸੰਤ ਗਰੀਬ ਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ 18 ਨੰਬਰ ਬੋਤਲ ਵਿੱਚੋਂ ਗੋਲੀਆਂ ਲਿਆ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦਿਓ ਸੰਤ ਗਰੀਬ ਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਗੋਲੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਇਸ ਦਵਾਈ ਨਾਲ ਤੈਨੂੰ ਜਲਾਬ ਲੱਗਣੇ ਹਨ ਅਤੇ ਤੇਰੇ ਪੇਟ ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਠੀਕ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਦਵਾਈ ਖਾਣ ਨਾਲ ਸੀਬੂ ਰਾਮ ਨੂੰ ਜਲਾਬ ਲੱਗ ਗਏ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪੇਟ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀੜੇ ਨਿਕਲੇ ਥੋੜੇ ਦਿਨ ਦਵਾਈ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਜਖਮ ਠੀਕ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤ ਹੋ ਗਿਆ ਮੁੜ ਕੇ ਕਦੇ ਜਖਮ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ।

(ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਾਰਤਾ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ ਕਾਹਨਪੁਰ

12-3-2017)

*****

ਸਾਖੀ 426

ਰਾਜ ਮੱਲ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰਵਾਉਣਾ

1965 ਵਿੱਚ ਹਿੰਦ-ਪਾਕਿ ਜੰਗ ਲੱਗ ਗਈ। ਮੁੱਲ ਰਾਜ ਦਾ ਮਾਮਾ ਰਾਜ ਮੱਲ ਮਿਲਟਰੀ ਡਰਾਇਵਰ ਸੀ। ਦੌਰਾਨਈਜੰਗ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਫੌਜ ਉਸਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਕੇ ਮਿਲਟਰੀ ਕਸ਼ਟਡੀ ਵਿੱਚ ਲੈ ਗਈ। ਉਸ ਦੀ ਭੈਣ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਅੱਗੇ ਫਰਿਆਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜ ਮੇਰਾ ਭਰਾ ਰਾਜ ਮੱਲ ਸੁੱਖੀ ਸਾਂਦੀ ਘਰ ਆ ਜਾਵੇ। ਉਸਦਾ ਕੋਈ ਚਿਠੀ ਪੱਤਰ ਵੀ ਘਰ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਚਿੰਤਾ ਵਿੱਚ ਢੁੱਬਾ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕੁੜੇ ਫਿਕਰ ਨਾ ਕਰ ਰਾਜ ਮੱਲ ਠੀਕ ਠਾਕ ਘਰ ਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਲੜਾਈ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈ। ਫਿਰ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਰੇਡੀਓ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ "ਫੌਜੀ ਭਰਾਵਾਂ" ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੰਗੀ ਕੈਦੀਆਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਸੁਨੇਹਾ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਉਧਰ ਇਹੋ ਹੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਦਿੱਤਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਰੇਡੀਓ ਵੀ ਘੱਟ ਸਨ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਘਰ ਦੇ ਕੰਮਕਾਰ ਨਿਪਟਾਉਣ ਕੇ ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸੁਣਨਾ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬੋਲਣ ਦੀ ਇਜ਼ਾਜਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਇਹ ਅਕਾਸ਼ਬਾਣੀ ਦਾ ਦਿੱਲੀ ਕੇਂਦਰ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਜੰਗੀ ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸੁਣੋ ਮੈਂ ਰਾਜ ਮੱਲ ਪੁੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਅਮਰ ਨਾਥ ਪਿੰਡ ਖਰਲ ਕਲਾਂ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹਾਂ ਮੈਂ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਰ ਸੀ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਫੌਜਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਫੜ ਕੇ ਕੈਦੀਆਂ ਦੇ ਕੈਂਪ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਅਗਰ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰ ਸੁਣਦਾ ਹੋਵੇ ਸਾਡੇ ਘਰ ਦੱਸ ਦੇਵੇ। ਮੈਂ ਠੀਕ ਠਾਕ ਹਾਂ, ਮੇਰਾ ਕੋਈ ਫਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਸਾਨੂੰ ਫੌਜੀਆਂ ਦੀ ਅਦਲਾ ਬਦਲੀ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਬੀਬੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ੋ ਦੂਸਰੇ ਦਿਨ ਬੱਲਾਂ ਕੁਟੀਆ ਪਹੁੰਚੀ ਅਤੇ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲ ਗਈ। ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੌਰੇ ਤੇਰਾ ਭਰਾ ਜਰੂਰ ਠੀਕ ਠਾਕ ਵਾਪਿਸ ਘਰ ਪਰਤੇਗਾ ਤੂੰ ਚਿੰਤਾ ਨਾ ਕਰ। ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਬਾਦ ਰਾਜ ਮੱਲ ਖੇਮਕਰਣ ਬਾਰਡਰ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਬਿਆਸ ਪਿੰਡ ਆ ਗਿਆ। ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਸੁਕਰਾਨਾ ਕੀਤਾ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ੋ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ ਰਾਜ ਮੱਲ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਕੁਟੀਆ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਵੰਡਣ ਉਪਰੰਤ ਪਿੰਡ ਖਰਲਾਂ ਪਹੁੰਚੀ। ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਲਹਿਰ ਫੈਲ ਗਈ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੀ ਮਹਿਮਾਂ ਗਾਉਣ ਲੱਗੇ। ਫਿਰ ਰਾਜ ਮੱਲ ਨੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਪਾਸੋਂ ਨਾਮ ਦੀ ਦਾਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ।

(ਮੂਲ ਰਾਜ ਬਿਆਸ ਪਿੰਡ ਰਾਂਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ 2-4-2017)

ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ

ਮੈਂ ਬਹਿਰੀਨ ਤੋਂ ਛੁੱਟੀ ਕੱਟਣ ਇੰਡੀਆ ਆਇਆ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਮਾਤਾ ਕਰਮੀ ਦੀਆਂ ਦੋਨੋਂ ਅੱਖਾਂ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਮਾਤਾ ਦਾ ਚਲਣਾ ਫਿਰਨਾ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ। ਮੇਰਾ ਵੱਡਾ ਭਰਾ ਦਿੱਲੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਮਾਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਲੈ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਸਪੈਸ਼ਲਿਸਟ ਪਾਸ ਚੈਕ ਅਪ ਕਰਵਾਈ। ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਇਹੋ ਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪ੍ਰੈਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਭਰਾ ਮਾਤਾ ਨੂੰ ਬਿਆਸ ਮੇਰੇ (ਮੂਲ ਰਾਜ) ਪਾਸ ਛੱਡ ਗਿਆ ਡੇਰਾ ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਸੱਚਖੰਡ ਬੱਲਾਂ ਵਿਖੇ ਹਰ ਸਾਲ ਸਵਰਨ ਬੰਗੜ ਜੀ ਵਲੋਂ ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਫਰੀ ਕੈਪ ਲੱਗਦਾ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਛੋਟੀ ਭੈਣ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਬਿਆਸ ਪਿੰਡ ਆਈ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਆਟੋ ਰਾਹੀਂ ਮਾਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਡੇਰੇ ਆ ਗਏ। ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ ਚਾਹ ਪਾਣੀ ਪੀ ਕੇ ਪਰਚੀ ਕਟਵਾਉਣ ਉਪਰੰਤ ਬੈਠ ਗਏ। ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕਰਮ ਕੌਰ ਬਿਆਸ ਪਿੰਡ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਨੇ ਅਵਾਜ਼ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਭੈਣ ਬਾਂਹ ਫੜ ਕੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰ ਪਾਸ ਲੈ ਗਈ। ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਚੈਕਅਪ ਕੀਤਾ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਤਾ ਜੀ ਦੀ ਇੱਕ ਅੱਖ ਦਾ ਅਪ੍ਰੈਸ਼ਨ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਸਾਰੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਭੇਜ ਕੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਅਪ੍ਰੈਸ਼ਨ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਸੁਪਨੇ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿਰਮ ਕੌਰੇ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਅੱਖ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਅੱਖ ਠੀਕ ਹੋ ਗਈ ਦੂਸਰੇ ਦਿਨ ਵੀ ਅੱਖਾਂ ਚੈਕ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਮਾਤਾ ਤੇਰੀ ਦੂਸਰੀ ਅੱਖ ਦਾ ਵੀ ਅਪ੍ਰੈਸ਼ਨ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਮਾਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਬਚਨ ਯਾਦ ਆ ਗਏ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਅੱਖ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦੀ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਦੂਸਰੀ ਅੱਖ ਦਾ ਅਪ੍ਰੈਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਉਣਾ।

(ਖੁਦ ਮੂਲ ਰਾਜ ਮਿਤੀ 2-4-2017)

*****

ਸਾਧੂਆਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਮੌਜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਕੁਟੀਆ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਕਾਫ਼ੀ ਸੰਗਤ ਸੰਤਾਂ ਪਾਸ ਬੈਠੀ ਸੀ। ਜੇਠੇ ਐਤਵਾਰ ਦਾ ਦਿਨ ਸੀ ਇੱਕ ਸਾਧੂ ਆਇਆ ਉਸਦੀ ਸੱਜੀ ਲੱਤ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਡਾਂਗ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਤੁਰਦਾ ਸੀ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਆਪਣੀ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਸਾਧੂ ਜਾ ਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਮੱਥਾ ਟੇਕ ਕੇ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਹੱਸ ਕੇ ਬੋਲੇ ਡਾਂਗਪੀਰ ਆ ਗਿਆ ਉਸਨੂੰ ਚਾਹ ਪਾਣੀ ਲੰਗਰ ਛੱਕਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਉਹ ਲੰਗਰ ਛੱਕ ਕੇ ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਸਜ ਗਿਆ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਡਾਂਗਪੀਰ ਤੋਂ ਪੁਛਿਆਂ ਤੇਰਾ ਕੀ ਨਾਮ ਹੈ। ਸਾਧ ਨੇ ਹੱਸ ਕੇ ਕਿਹਾ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਡਾਂਗ ਪੀਰ ਕਹਿ ਕੇ ਬੁਲਾਇਆ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਚੰਗਾ ਲੱਗਾ। ਡਾਂਗ ਪੀਰ ਤੇਰਾ ਪਿੰਡ ਕਿਹੜਾ ਹੈ? ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਡਾਂਗ ਪੀਰ ਨੇ ਉਤਰ ਦਿਤਾ ਕਿ, 'ਸਾਧਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਪਿੰਡ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ'। ਜਿਥੇ ਰਾਤ ਪਈ ਉਥੇ ਰਾਤ ਕੱਟ ਲਈ ਸਵੇਰੇ ਫਿਰ ਉੱਠ ਦੂਸਰੇ ਪਿੰਡ। ਡਾਂਗ ਪੀਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀ ਸੋਭਾ ਸੁਣ ਕੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀਦਾਰ ਨੂੰ ਆਇਆ ਹਾਂ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਤੂੰ ਸਾਡਾ ਮਹਿਮਾਨ ਹੈ। ਸੰਤ ਹਰੀਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹਰੀਦਾਸਾ ਇਕ ਸੰਤ ਹੋਰ ਆ ਗਿਆ। ਸੰਤ ਹਰੀਦਾਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੋ ਰੋਟੀਆਂ ਖਾ ਲਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨਿਆਂ ਦੀ ਢੰਨ (ਝੋਪੜੀ) ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਰਾਤ ਨੂੰ ਸਿਮਰਨ ਕਰਨਾ।

ਸਵੇਰੇ ਉਠ ਕੇ ਡਾਂਗ ਦੇ ਆਸਰੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਸਤਿਨਾਮ ਸਤਿਨਾਮ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਹੇਕਾਂ ਲਾ ਲਾ ਕੇ ਗਾਉਣਾ "ਭਗਤ ਪਿਆਰੇ ਰੱਬ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਤਰ ਪਿਆਰੇ।" ਉਸਦੇ ਦੇ ਬੋਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮਿਠਾਸ ਸੀ। ਅਤੇ ਤਿੱਖੀ ਅਵਾਜ਼ ਸੀ। ਗਜ਼ਾ ਕਰਕੇ ਸਾਰੇ ਸੰਤਾਂ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਰਹਿਣਾ। ਬੋੜੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਡਾਂਗਪੀਰ ਦਾ ਡੇਰੇ ਵਿੱਚ ਸਭ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਹੋ ਗਿਆ।

ਇੱਕ ਵਾਰ ਬਿਆਸ ਪਿੰਡ ਭੁੱਲਾ ਰਾਮ ਜੀ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ ਸਤਿਸੰਗ ਸੀ। ਮਹਾਰਾਜ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਉਥੇ ਜਾਣ

ਲਈ ਕਿਹਾ। ਡਾਂਗਪੀਰ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਬਿਆਸ ਪਿੰਡੀਏ ਮਹਾਰਾਜ਼ ਜੀ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਕ ਦਿਨ ਡਾਂਗ ਪੀਰ ਨੇ ਮਹਾਰਾਜ਼ ਜੀ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਬਿਆਸ ਪਿੰਡ ਦੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਭੇਜ ਦਿਓ। ਬਿਆਸ ਪਿੰਡ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਤੁਹਾਡਾ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਮੋੜਨਾ। ਮਹਾਰਾਜ਼ ਜੀ ਹੱਸ ਪਏ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਡਾਂਗਪੀਰ ਨੂੰ ਬਿਆਸ ਪਿੰਡ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਇਕ ਕਮਰਾ ਖਾਲੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਡਾਂਗ ਪੀਰ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਉਸ ਪਿੰਡ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਭਜਨ ਬੰਦਰੀ ਕਰਨੀ। ਰਾਤ ਨੂੰ ਵੀ ਹੇਕਾਂ ਲਾ ਕੇ ਗਾਊਣਾ 'ਭਗਤ ਪਿਆਰੇ ਰੱਬ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਮਾਪਿਆ ਨੂੰ ਪੁੱਤਰ ਪਿਆਰੇ।'

ਫਿਰ ਇਕ ਦਿਨ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਡਾਂਗ ਪੀਰ ਬਿਆਸ ਪਿੰਡ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਥੇ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਕੁਟੀਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪੁੱਜਾ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦੁੱਖ ਹੋਇਆ। ਮਹਾਰਾਜ਼ ਜੀ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਡਾਂਗਪੀਰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਥੇ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਮਹਾਰਾਜ਼ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਮਤੇ ਸਾਧੂਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਟਿਕਾਣਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ

(ਮੂਲ ਰਾਜ ਬਿਆਸ ਪਿੰਡ 2-4-2017)

*****

ਸਾਖੀ 429

ਗਰੀਬ ਦਾਸ ਬਿਆਸ ਪਿੰਡੀਏ ਨੂੰ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਦਾਤ

ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ

ਬਿਆਸ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਡੇਰਾ ਸੱਚ ਖੰਡ ਬੱਲਾਂ ਦੀਆਂ ਉਪਾਸਕ ਹਨ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਤੋਂ ਹੀ ਅੱਜ ਤੱਕ ਡੇਰੇ ਵਿੱਚ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਰ ਪੀੜ੍ਹੀ ਆਉਦੀਆਂ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੀ ਗਰੀਬ ਦਾਸ ਅਤੇ ਬੀਬੀ ਕਰਮ ਕੌਰ ਵੀ ਕੁਟੀਆ ਆਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਦੀ ਹੋਈ ਨੂੰ ਕਈ ਵਰ੍ਹੇ ਬੀਤ ਚੁੱਕੇ ਸਨ, ਪਰ ਘਰ ਵਿੱਚ ਅੱਲਾਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਗ੍ਰਹਿਸਥੀ ਲੋਕ ਬਹੁਤ ਛੇਤੀ ਚਿੰਤਾ ਵਿੱਚ ਲਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਬਜ਼ੁਰਗ ਬੀਬੀਆ ਨੇ ਬੀਬੀ ਨਾਮੀ ਅਤੇ ਬੀਬੀ

ਨੰਦੀ ਜੀ ਨੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਅੱਗੇ ਫਰਿਆਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਗਰੀਬ ਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਘਰ ਬੂਟਾ ਲਗਾ ਦਿਓ। ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇਰ ਹੈ ਅੰਧੇਰ ਨਹੀਂ ਦੇ ਵਾਕ ਅਨੁਸਾਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰ 'ਤੇ ਆਪਾਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਘਰ ਵਿੱਚ 8-5-49 ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਜਿਸਦਾ ਨਾਮ ਵੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਆਪ ਹੀ ਮੂਲ ਰਾਜ ਰੱਖਿਆ । ਅੱਜ ਪੂਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਾਲ ਆਨੰਦਮਈ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ।

(ਖੁਦ ਮੂਲ ਰਾਜ 2-4-2017)

*****

ਸਾਖੀ ਨੰਬਰ 430

ਮਾਤਾ ਦਾ ਦਿਲ ਦਾ ਅਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਠੀਕ ਹੋਣਾ

ਦੋ ਭੈਣਾਂ ਮੁਕੇਰੀਆਂ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਮਾਤਾ ਦਾ ਦਿਲ ਦਾ ਅਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਜਲੰਧਰ ਆ ਰਹੀਆਂ ਸਨ । ਜਦੋਂ ਕਾਰ ਸਮਸਤਪੁਰ ਬੱਲਾਂ ਅੱਡੇ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚੀ ਤਾਂ ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਜਵਾਨ ਧੀਆਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬਾਪ ਨੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਅੱਗੇ ਸੜਕ ਤੋਂ ਹੀ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਕਿ ਬੱਲਾਂ ਵਾਲੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਨਾਮ ਬਹੁਤ ਸੁਣਿਆ ਹੈ । ਅਗਰ ਮਾਤਾ ਜੀ ਦਾ ਅਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਹੀ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਆਵਾਂਗੇ । ਟੈਗੋਰ ਹਸਪਤਾਲ ਮਾਤਾ ਦਾ ਅਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ ।

ਹਸਪਤਾਲ ਤੋਂ ਛੁਟੀ ਮਿਲਣ ਉਪਰੰਤ ਇਹ ਪਰਿਵਾਰ ਡੇਰੇ ਆ ਗਿਆ । ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਡੱਬੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਿ ਦੇ ਸਨ । ਗੇਟ ਪਾਸ ਮੂਲ ਰਾਜ ਬਿਆਸ ਪਿੰਡੀਆ ਬੈਠਾ ਸੀ । ਉਸ ਤੋਂ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਦਰਬਾਰ ਕਿਸ ਪਾਸੇ ਹੈ । ਉਸਨੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਕੇ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਸਾਹਮਣੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਸੱਚ ਖੰਡ ਦਰਬਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੀ ਜੋਤ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਬੈਠੇ ਹਨ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੱਚ ਖੰਡ ਵਿੱਚ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਉਪਰੰਤ ਡੇਰੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਰਮਾਂ ਕੀਤੀ । ਦਰਸਨ ਦੀਦਾਰ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੇ ਲੰਗਰ ਪਾਣੀ ਛਕਿਆ । ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਕਰਕੇ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਖੁਸ਼ੀ

ਖੁਸ਼ੀ ਘਰ ਨੂੰ ਚਲੇ ਗਏ। ਸੁਆਮੀ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਬਹੁਤ ਅਪਾਰ ਹੈ। ਸਭ ਜੀਵਾਂ ਦਾ ਕਲਿਆਣ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਲੋੜ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚੇ ਹਿਰਦੇ ਨਾਲ ਯਾਦ ਕਰਨ ਦੀ ਹੈ।

(ਮੂਲ ਰਾਜ 2-4-21017)

*****

ਸਾਖੀ 431

ਸੁਆਮੀ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਸਭ ਕੁਝ ਜਾਣਦੇ ਸਨ

ਪਿੰਡ ਜੰਡੂ ਸਿੰਘਾ ਦੇ ਸ਼੍ਰੀ ਕੁੜਾ ਰਾਮ, ਚੂਹੜ ਰਾਮ, ਬੀਰੂ ਰਾਮ ਅਤੇ ਭਗਤ ਰਾਮ ਕਲੇਰ ਬਾਕੀ ਸਾਬਿਆਂ ਨਾਲ ਬੱਲਾਂ ਵਾਲੀ ਨਹਿਰ ਦੀ ਪੁਟਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਨਹਿਰ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ-ਕਿਨਾਰੇ ਟਹਿਲਦੇ ਹੋਏ ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਪਈ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਅਚਾਨਕ ਉਹਨਾਂ ਪਾਸ ਆ ਕੇ ਰੁਕੇ ਸਾਰੀ ਲੇਬਰ ਨਹਿਰ ਤੇ ਆ ਕੇ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨੀ ਪਈ। ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਆਪ ਜਿੰਨੇ ਦਿਨ ਕੁਟੀਆ ਦੇ ਆਸ ਪਾਸ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋ ਖਾਣਾ ਘਰੋਂ ਨਹੀਂ ਖਾਣਾ ਸਾਰੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨੇ ਇੱਥੋਂ ਹੀ ਭੋਜਨ ਛਕਣਾ ਹੈ। ਕਰੀਬ ਦੋ ਹਫ਼ਤੇ ਲੇਬਰ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਹੀ ਡੇਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਲੰਗਰ ਛਕਦੇ ਤੇ ਚਾਹ ਪਾਣੀ ਪੀਂਦੇ। ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਕਹਿਣਾ ਕੇ ਇਹ ਹੱਕ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੁੱਧ ਤੇ ਫਰੂਟ ਵੀ ਦਿਆ ਕਰੋ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਛੁੱਟੀ ਕਰਨ ਦੇ ਵਖਤ ਸਰਦੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਆਦਮੀ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸਨ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਅਚਾਨਕ ਲੇਬਰ ਦੇ ਪਾਸ ਆ ਕੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਗਏ ਤੇ ਕਿਹਾ ਆਪ ਰਾਤ ਦਾ ਖਾਣਾ ਵੀ ਕੁਟੀਆ ਖਾ ਕੇ ਜਾਣਾ ਸਾਰੇ ਦਿਨ ਦੇ ਥੱਕੇ ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਹੋ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਖਾਣਾ ਨਸੀਬ ਹੋਵੇ ਜਾ ਨਾ। ਸਾਰੇ ਬਜੁਰਗਾਂ ਨੇ ਲੰਗਰ ਛਕਿਆ ਪਰ ਇਹ ਗੱਲ ਮਨ ਤੇ ਰੜਕ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਅੱਜ ਰਾਤ ਦੇ ਲੰਗਰ ਲਈ ਕਿਉਂ ਰੋਕਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਗੱਲ ਕਿਉਂ ਆਖੀ ਕਿ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਖਾਣਾ ਨਸੀਬ ਹੋਵੇ ਜਾ ਨਾ ਜਦੋਂ ਚਾਰੇ ਭਰਾਂ ਵਾਪਿਸ ਘਰ ਪਰਤੇ ਤਾਂ ਆਉਂਦੇ ਸ਼ਰੀਕੇ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਬਜੁਰਗ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸੀ ਸਾਰੇ ਭੁਖਣ ਭਾਣੇ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਨਾ ਕਿਸੇ

ਨੇ ਪਕਾਈਆਂ ਨਾ ਖਾਧੀਆਂ ।

(ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਵਸੀਲੇ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੰਡੂ ਸਿੰਘਾ 13-04-17)

ਸਾਖੀ 432

ਨਸੀਬ ਚੰਦ ਜੰਡੂ ਸਿੰਘੀਏ 'ਤੇ ਕਿਰਪਾ ਕਰਨੀ

ਨਸੀਬ ਚੰਦ ਜੰਡੂ ਸਿੰਘਾ ਵਾਲਾ ਕਲਕੱਤੇ ਵਿਚ ਕੱਚੇ ਚਮੜੇ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਚਰਨ ਸੇਵਕ ਸੀ। ਹਰ ਕੰਮ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਗਰੀਬ ਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਵਕਤ ਦੇ ਗੱਦੀ ਨਸ਼ੀਨ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾਂ ਪਾਸੋਂ ਪੁਛ ਕੇ ਹੀ ਕਰਦੇ। ਹਰ ਸਾਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਲਕੱਤੇ ਤੋਂ ਆ ਕੇ ਘਰ ਵਿਚ ਸਤਿਸੰਗ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਵਾਸਤੇ ਲੰਗਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨੇ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਘਰ ਵਿਚ ਬੁਲਾ ਕੇ ਚਰਨ ਪਵਾਉਂਣੇ। ਤਾਜਪੁਰ, ਕਰਤਾਰਪੁਰ, ਭਾਣੋਕੀ, ਤੱਲਣ ਤੋਂ ਕੱਚੇ ਚਮੜੇ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸਭ ਕਲਕੱਤੇ ਵਿਚ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਉਹਨਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਸੇਠ ਮਹਿਤਾਬ ਰਾਮ (ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਕਲੇਰ ਦੇ ਨਾਨਾ ਜੀ) ਖਾਬਰਿਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਚਮੜੇ ਦੇ ਸਿਰ ਕੱਢ ਵਾਪਾਰੀ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੀ ਕਲਕੱਤੇ ਵਿਚ ਚੰਗਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸੀ। ਨਸੀਬ ਚੰਦ ਨੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਰੱਖ ਕੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਨਸੀਬ ਚੰਦਾ ਜਿੰਨੇ ਪੈਸੇ ਤੇਰੇ ਪਾਸ ਹਨ ਤੂੰ ਮੱਥਾ ਟੇਕ ਦਿੱਤਾ, ਕਿਰਾਇਆ ਕਿਥੋਂ ਲਾਂਵੇਗਾ। ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਪੈਸੈ ਵਾਪਿਸ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਨਸੀਬ ਚੰਦ ਨੇ ਕਿਹਾ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਆਪ ਧੰਨ ਹੋ। ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ ਅਤੇ ਕਲਕੱਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਲੈ ਲਈ। ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਅਗਰ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਆਵੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਧਿਆਵੀਂ। ਨਸੀਬ ਚੰਦ ਜਲੰਧਰ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਥੋੜੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਹੀ ਕਰਤਾਰਪੁਰ, ਤੱਲਣ ਅਤੇ ਤਾਜਪੁਰ ਵਾਲੇ ਵੀ ਜਲੰਧਰ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਬਨਾਰਸੀ ਦਾਸ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਵਾਲੇ ਨੇ ਪੰਜ ਟਿਕਟਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਲੈ ਲਈਆਂ। ਨਸੀਬ ਚੰਦ ਬਨਾਰਸੀ ਦਾਸ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੇਣ ਲੱਗਾ ਅਤੇ ਸੋਚਣ ਲੱਗਾ ਕਿ ਪੈਸੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦਾ ਫਲ ਹੈ। ਕਲਕੱਤੇ

ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਰੱਬ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ (68)

ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਸਾਰੇ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਵਪਾਰ ਵਿਚ ਲੱਗ ਗਏ। ਨਸੀਬ ਚੰਦ ਨੇ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਨਾਮ ਲੈ ਕੇ ਕਰਨਾ। ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਗਿਆ। ਅੱਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਾਦ ਵੀ ਪੂਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਸੁਕਰਾਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋਨੋਂ ਪੁੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਦੇਵ ਰਾਜ ਬੰਗੜ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਅਤੇ ਹਰਬੰਸ ਲਾਲਾ ਬੰਗੜ ਯੂ.ਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂਂ ਦੀਆਂ ਰਹਿਮਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਨ ਬਸਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।

(15-4-17 ਨਿੱਜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ)

*****

ਸਾਖੀ 433

ਇੱਕ ਹੀ ਖੂੰਡਾ ਬਹੁਤ ਹੈ

ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦਾ ਇਕ ਇਕ ਪਲ ਧਨਤਾ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੌਤਕਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਅੰਤ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸੌਂਗਾਤਾਂ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਪਰਉਪਕਾਰ ਅੱਜ ਸਾਖੀਆਂ ਬਣ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਗਾਥਾ ਪਿੰਡ ਬੱਲਾਂ ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਜਾਗਰ ਰਾਮ ਵਿਰਦੀ ਜੀ ਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਦੀ ਬੀਬੀ ਕਰਤਾਰੀ ਰੁੜਕਾ ਕਲਾਂ ਨਾਲ ਹੋਈ।

ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਪੁੱਤਰੀਆਂ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ। ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਪੁੱਤਰੀ ਦੀ ਸ਼ਾਦੀ ਸ੍ਰੀ ਮਹਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸੀਮਤੀ ਪਿੰਡ ਨੰਗਲਪੁਰ ਦਿਲ ਨਾਲ ਹੋਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਦੀ ਤੋਂ 10 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਤੱਕ ਘਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਬੱਚਾ ਨਾ ਹੋਇਆ। ਆਖਿਰ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਕੁਟੀਆ ਆ ਕੇ ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨੀਂ ਪੈ ਗਿਆ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਇੱਕ ਖੂੰਡਾ ਮਹਿੰਦਰ ਪਾਲ ਦੇ ਮਾਰਿਆ। ਜਾਗਰ ਰਾਮ ਵਿਰਦੀ ਤੇ ਬੀਬੀ ਕਰਤਾਰੀ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੇ ਇਸ ਖੂੰਡੇ ਦੀ ਰਹਿਮਤ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਾਰ ਦਿਓ। ਸੰਤ ਹੱਸ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਇੱਕ ਹੀ ਬਹੁਤ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ ਮਿਤੀ 16-8-1972 ਨੂੰ ਇੱਕ ਲੜਕਾ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਜਿਸਦਾ ਨਾਮ ਰੂਪ ਲਾਲ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਪਰਿਵਾਰ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਰੂਪ ਲਾਲ

ਇਟਲੀ ਵਿੱਚ ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਧਰਮ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।
(ਸ਼੍ਰੀ ਰੂਪ ਲਾਲ 7-5-17)

*****

ਸਾਖੀ 434

ਸੱਚਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਆਪਣੇ ਸੇਵਕਾਂ ਦਾ ਇਥੇ ਉਥੇ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਡਾਕਟਰ ਹਰਬਿਲਾਸ ਅਤੇ ਬੀਬੀ ਵਿਦਵੰਤ ਕੌਰ ਜੀ 1967-68 ਤੋਂ ਕੁਟੀਆ ਸ਼੍ਰੀ 108 ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਵਿਖੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਸਤਿਗੁਰੂਂ ਦਾ ਪੱਕਾ ਸਰਧਾਲੂ ਹੈ। ਡਾ. ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਧਰਮ ਪਤਨੀ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ 108 ਸੰਤ ਹਰੀਦਾਸ ਜੀ ਪਾਸੋਂ ਨਾਮ ਦੀ ਦਾਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀ ਰਹਿਮਤ ਸਦਕਾ ਖੁਸ਼ੀ ਖੁਸ਼ੀ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਭਾਣਾ ਵਰਤਿਆ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਹੋਣਹਾਰ ਸਪੁੱਤਰ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਅਚਾਨਕ ਸੇਹਤ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਕਾਰਣ ਇੰਡੀਆ ਕਿਡਨੀ ਹਸਪਤਾਲ ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਚ ਜੇਤੇ ਇਲਾਜ ਸੀ। ਉਸਦੀ ਧਰਮ ਪਤਨੀ ਬੀਬੀ ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਵੱਡਾ ਭਰਾ ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਾਸ ਸੀ। ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਸਿਹਤ ਜਿਆਦਾ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਕਾਰਣ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸਾਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂਂ ਦਾ ਸਵਾਸ ਸਵਾਸ ਨਾਮ ਜੱਪ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਮਿਤੀ 27-3-2017 ਨੂੰ ਵਕਤ ਕਰੀਬ 4 ਵਜੇ ਸਵੇਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਸ਼ਾਰੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਪਾਸ ਬੁਲਾਇਆ ਅਤੇ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਹੈ। ਡਾ. ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੰਡ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।" ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ ਬਲਦੇਵ ਰਾਜ ਨਾਲ ਹੱਥ ਮਿਲਾਇਆ ਅਤੇ ਜੈ ਗੁਰੂਦੇਵ ਕਹਿ ਕੇ ਕਿਹਾ, "ਚੰਗਾ ! ਮਹਾਰਾਜ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਆ ਗਏ ਹਨ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।" ਏਨਾ ਕਹਿ ਕੇ ਉਸੀ ਵਕਤ

ਪ੍ਰਾਣ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤੇ ।

(ਮਿਤੀ 5-6-17 ਖੁਦ ਬਲਦੇਵ ਰਾਜ ਜਗਰਾਵਾਂ)

*****

ਸਾਖੀ ਨੰਬਰ 435

ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਬਰਕਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

ਪਿੰਡ ਦੌਲੀਕੇ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼ਰਧਾਵਾਨ ਬੀਬੀ ਜਿਸ ਦੀ ਕੁਟੀਆ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ਰਧਾ ਸੀ। ਬੀਬੀ ਘਰੋਂ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਤੰਗ ਸੀ ਅਤੇ ਡੰਗਰ ਆਦਿ ਪਾਲ ਕੇ ਗੁਜਾਰਾ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਜਦੋਂ ਵੀ ਮੁਹੱਲੇ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਾ ਛੱਕਣਾ, ਉਸਦੇ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਆਉਣਾ ਕਿ ਮੈਂ ਵੀ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਾ ਛੱਕਣਾ ਪਰ ਘਰ ਦੀ ਗਰੀਬੀ ਕਾਰਣ ਉਸਨੇ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ।

ਇਕ ਦਿਨ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸੰਤਾਂ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਲੰਗਰ ਛੱਕਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਉਸ ਬੀਬੀ ਨੂੰ ਲੰਗਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਬੀਬੀ ਸੰਤ ਸੇਵੀ ਸੀ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਗਾਂ ਵੇਚਨੀ ਚਾਹੀ ਪਰ ਇਤਨੀ ਜਲਦੀ ਉਸਦਾ ਪੂਰਾ ਮੁੱਲ ਵੀ ਨਾ ਲੱਗੇ ਫਿਰ ਉਸ ਮਾਤਾ ਨੇ ਕਿਧਰੋਂ ਥੋੜੇ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਫੜ ਕੇ ਲੰਗਰ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਪੰਤੂ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇਹੋ ਹੀ ਡਰ ਕਿ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜਿਆਦਾ ਹੈ ਲੰਗਰ ਬੁੜ ਨਾ ਜਾਵੇ। ਮਹਾਰਾਜ ਹਰੀਦਾਸ ਜੀ ਜਦੋਂ ਸੰਤਾਂ ਸਮੇਤ ਲੰਗਰ ਛੱਕਣ ਦੇ ਲਈ ਬੀਬੀ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਆਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੀਬੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਪ ਉਪਰ ਇੱਕ ਕੱਪੜਾ ਪਾ ਦਿਓ ਭਜਨ ਤੇ ਭੋਜਨ ਪਰਦੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਹਿਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਬੀਬੀ ਨੇ ਲੰਗਰ 'ਤੇ ਕੱਪੜਾ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਲੰਗਰ ਛਕਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸੰਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਸੰਗਤਾਂ ਲੰਗਰ ਛਕ ਕੇ ਗਈਆਂ, ਪਰ ਤੋਟ ਨਹੀਂ ਆਈ ਅਤੁੱਟ ਭੰਡਾਰੇ ਚਲੇ। ਬੀਬੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸੁਕਰਾਨਾ ਕਰਨ ਲੱਗੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਗਾਂ ਦੀ ਵੀ ਬਹੁਤ ਕੀਮਤ ਮਿਲੀ। ਘਰ

ਵਿੱਚ ਲਹਿਰਾਂ ਬਹਿਰਾਂ ਹਨ। ਕੋਈ ਗਰੀਬੀ ਨਹੀਂ

(ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਵਿਰਦੀ ਰਾਹੀਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਣਕਾਰੀ 7-6-2017)

*****

ਸਾਖੀ 436

ਸੰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਤੇ ਰੱਬ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ

ਇਕ ਵਾਰ ਇਕ ਪੜਿਆ ਲਿਖਿਆ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਨਾਸਤਿਕ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਉਸਦਾ ਪਰਮਾਰਥੀ ਕੰਮਾਂ ਵੱਲ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਡੇਰੇ ਦੇ ਸੂਝਵਾਨ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਤ ਮਤ ਬਾਰੇ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਉਹ ਬਦਲ ਨਾ ਸਕਿਆ। ਵੈਸੇ ਉਹ ਡੇਰੇ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਸੰਸ਼ਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਡੇਰੇ ਵਲੋਂ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਵਿੱਦਿਆਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸੀ। ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਨੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮਹਾਰਾਜ ਗਰੀਬ ਦਾਸ ਜੀ ਨਾਲ ਮਿਲਾਇਆ ਉਸਨੇ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਬਾਬਾ ਜੀ ਮੈਂ ਦਸਵੇਂ ਦਵਾਰ ਵਿੱਚ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੈਂ ਸੰਤ ਮੱਤ ਵਿੱਚ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਮੈਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਾਓ?"

ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਤੂੰ ਸਾਡੀਆਂ ਅੱਖਾ ਵਿੱਚ ਅੱਖਾਂ ਪਾ ਕੇ ਦੇਖ ਹੁਣੇ ਦਿਖਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਜੋ ਕੁਝ ਤੂੰ ਮੰਗ ਰਿਹਾ ਏ, ਜੋ ਤੂੰ ਮਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਏ ਇਸ ਕਰਤੂਤ ਦਾ ਮਾਲਿਕ ਵੀ ਏ? ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਖਾਂ ਨਾ ਪਾ ਸਕਿਆ। ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਵਿੱਚ ਸਵੈਮਾਣ ,ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਵਿੱਚ ਭਰੋਸਾ ਦੇਖ ਕੇ ਉਹ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨੀ ਪੈ ਗਿਆ।

(ਰਿਪੋਰਟ:- ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਬੈਂਕ ਮੈਨਜਰ ਲਿਦੜਾਂ 8-6-2017)

*****

ਸਾਖੀ ਨੰਬਰ 437

ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਨਹੀਂ ਲੈਣੇ ਚਾਹੀਦੇ

ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਰਾਏਪੁਰ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਆਕਤੀ ਜੋ ਦੁੱਧ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲਵਾਨ ਸੀ। ਉਹ ਸੰਤ ਮੱਤ ਵਿੱਚ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਰਥੀ ਚੜਾਈ 'ਤੇ ਸ਼ੰਕਾ ਕਰਦਿਆਂ ਮਨ ਬੱਸ ਹੋ ਕੇ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦਾ ਇਮਤਿਹਾਨ ਲੈਣਾ ਚਾਹਿਆ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਤੜਕੇ ਚੰਨ ਦੀ ਚਾਨਣੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹਿਆ ਕਿ ਸੰਤ ਕਦੋਂ ਉਠਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਜਾੜ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਨਹਿਰ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਆ ਕੇ ਹਨੋਰੇ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਵੇਂ ਬੰਦਗੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਪਹਿਲਵਾਨ ਜਦੋਂ ਨਹਿਰ ਦੇ ਕੰਢੇ ਕੋਲ ਦੀ ਪਗਡੰਡੀ ਤੋਂ ਲੰਘਣ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਸੱਧ ਉਸ ਰਾਸਤੇ 'ਤੇ ਫ਼ਨ ਖਿਲਾਰ ਕੇ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਪਹਿਲਵਾਨ ਡਰਦਾ ਹੀ ਵਾਪਿਸ ਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕੰਬ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਦਿਨ ਦੂਸਰੇ ਦਿਨ ਦੁੱਧ ਲੈ ਕੇ ਉਥੋਂ ਦੀ ਦਿਨ ਦੇ ਵਕਤ ਲੰਘਿਆਂ ਤਾਂ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਸੈਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ ਪਹਿਲਵਾਨ ਨੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ ਤਾਂ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਹੱਸ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਇਸ ਪਾਸੇ ਵੱਲੁ ਦਿਨ ਚੜ੍ਹੇ ਆਇਆ ਕਰੋ।

ਪਹਿਲਵਾਨ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਕਿਓਂ ਕਹੇ ਹਨ ਉਹ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਚਰਨੀਂ ਪੈ ਗਿਆ।

(ਰਿਪੋਰਟਰ:-ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਬੈਂਕ ਮੈਨੇਜਰ 8-6-2017)

*****

ਸਾਖੀ 438

ਰਾਮ ਮੂਰਤੀ ਨੂੰ ਡੇਰੇ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕਰਨਾ

ਸਮਾਂ ਕਰੀਬ ਅੱਧੀ ਸਦੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਮੂਰਤੀ ਜੀ ਜੋ ਕਿ ਯੁਵਾ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਚਾਨਕ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚੋਂ ਡਿੱਗਣ ਨਾਲ ਬਾਂਹ 'ਤੇ ਸੱਟ ਲੱਗ ਗਈ ਅਤੇ 22 ਟਾਂਕੇ

ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਰੱਬ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ (73)

ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਬਾਂਹ ਦੀ ਹਾਲਤ ਏਨੀ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਈ ਕਿ ਉਸ ਵਿੱਚ ਪਾਕ ਪੈ ਗਈ ਬਹੁਤ ਤਕਲੀਫ਼ ਸੀ।

ਰਾਮ ਮੂਰਤੀ ਦੀ ਛੋਟੀ ਭਰਜਾਈ ਜੋ ਹਰਬਿਲਾਸ ਮਹਿਤਾ ਦੀ ਧਰਮ ਪਤਨੀ ਸੀ ਬੀਬੀ ਰੇਸ਼ਮ ਕੌਰ ਪੁੱਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਖੁਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ ਦੇ ਪੇਕੇ ਪਿੰਡ ਮੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਮ ਮੂਰਤੀ ਨੂੰ ਕੁਟੀਆ ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਵਿਖੇ ਮਹਾਰਾਜ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਪਾਸ ਲੈ ਆਂਦਾ ਮਹਾਰਾਜ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਥੜੇ ਉਪਰ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਸਨ ਅਤੇ ਸੰਤ ਹਰੀਦਾਸ ਜੀ ਅਤੇ ਸੰਤ ਗਰੀਬ ਦਾਸ ਜੀ ਪਾਸ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਦੋ ਵਾਰੀ ਬਾਂਹ ਤੇ ਹੱਥ ਫੇਰਿਆ ਇਹ ਟਾਂਕੇ 5 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁੱਕ ਗਏ। ਰਾਤ ਕੁਟੀਆ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ। ਰਾਤ ਦੇ ਵਕਤ ਸ਼੍ਰੀ ਅਮੀਂ ਚੰਦ ਜੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਸਪੁੱਤਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਜੋ ਪਿੰਡ ਚੱਕੋਵਾਲ ਤੋਂ ਸਨ। ਪਾਠ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਰਾਤ ਵਕਤ ਸ਼ਬਦ ਚੌਕੀਂ ਗਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਰਿਆਜ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਮਹਾਰਾਜ ਗਰੀਬ ਦਾਸ ਜੀ ਢੋਲਕੀ ਵਜਾ ਰਹੇ ਸੀ। ਇਕ ਸੁਰ ਗਲਤ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਮੂਰਤੀ ਜੀ ਹਰਮੋਨੀਅਮ ਜਾਣਦੇ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹੋ ਸ਼ਬਦ ਸੁਰ ਵਿੱਚ ਸੁਣਾਇਆ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਗਏ। ਸਵੇਰ ਦੇ ਵਕਤ ਸੰਤ ਗਰੀਬ ਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਰਾਮ ਮੂਰਤੀ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਅਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕੀਰਤਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਉਸ ਦਿਨ ਮਾਸਟਰ ਜੱਗੂ ਰਾਮ ਜੀ ਜਰੂਰੀ ਕੰਮ ਹੋਣ ਕਾਰਣ ਡੇਰੇ ਆ ਨਹੀਂ ਸਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਰਾਮ ਮੂਰਤੀ ਨੂੰ "ਸਾਨੂੰ ਮੀਰਾਂ ਵਾਲੀ ਲਗਨ ਲਗਾਦੇ ਤੇਰਾ ਕਿਹੜਾ ਮੁੱਲ ਲੱਗਦਾ" ਸ਼ਬਦ ਲਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਰਾਮ ਮੂਰਤੀ ਨੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਬਹੁਤ ਮਿੱਠੀ ਸੁਰੀਲੀ ਅਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਸੁਣਾਇਆ। ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਗੱਦ ਗੱਦ ਹੋ ਗਏ। ਹੋਲੀ ਹੋਲੀ ਬਾਂਹ ਠੀਕ ਹੋ ਗਈ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਤੇ ਡੇਰੇ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਦੇ ਕਦੇ ਘਰ ਜਾਂਦੇ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ ਇਹ ਹੁਣ ਸਾਡਾ ਰਾਮ ਮੂਰਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਆਪ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਡੇਰੇ ਵਿੱਚ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਈ। ਆਪ ਜੀ ਜਦੋਂ ਮਾਸਟਰ ਜੀਤ ਰਾਮ ਜੀ, ਸੰਤ ਰਾਮਾ ਨੰਦ ਜੀ ਅਤੇ ਗਿਆਨੀ ਸ਼ੰਕਰ ਦਾਸ ਕਥਾਂ ਕੀਰਤਨ ਕਰਦੇ ਸੰਗਤਾਂ ਅਨੰਦਤ ਹੋ

ਉਠਦੀਆਂ ।

(ਖੁਦ ਰਾਮ ਮੂਰਤੀ ਮਿਤੀ 24-6-2017)

*****

ਸਾਖੀ 439

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਬੇਅੰਤ ਕਰਨੀ ਦੇ ਮਾਲਿਕ ਸਨ ।

ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਆਪਣੇ ਸੇਵਕਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਬੱਸਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਜਾਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਆਦਿ ਵੀ ਘੱਟ ਹੀ ਸਨ ਮਾਸਟਰ ਜੀਤ ਰਾਮ ਵੀ ਛੁੱਟੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਮਹਾਰਾਜ਼ ਜੀ ਨਾਲ ਜਾਂਦੇ ਸਨ । ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਮ ਮੂਰਤੀ 'ਤੇ ਸੰਤ ਹਰੀਦਾਸ ਜੀ ਜਾਂ ਸੰਤ ਗਰੀਬ ਦਾਸ ਜੀ ਹੀ ਜਾਂਦੇ ਸਨ । ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜੀਪ ਲੈ ਲਈ ਅਤੇ ਜੀਪ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਲੱਗ ਪਏ ।

ਇਕ ਸਮੇਂ ਮਹਾਰਾਜ਼ ਜੀ ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਵਾਪਿਸ ਡੇਰੇ ਆ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਕ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਦੀ ਲੰਘਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਰਾਮ ਮੂਰਤੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਇਸ ਰਸਤੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਦੂਸਰੇ ਰਾਸਤੇ ਚਲਦੇ ਹਾਂ । ਥੌੜੀ ਦੇਰ ਬਾਦ ਜਦੋਂ ਡੇਰੇ ਪੁੱਜੇ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਸ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਲੜਾਈ ਹੋਈ ਹੈ । ਅਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ । ਅਸੀਂ ਵੀ ਵਾਪਸੀ ਤੇ ਉਸ ਰਸਤੇ ਹੀ ਵਾਪਿਸ ਕੁਟੀਆਂ ਆਉਣਾ ਸੀ । ਜਿਸ ਪਾਸੇ ਇਹ ਘਟਨਾ ਘਟੀ ਸੀ । ਮਹਾਰਾਜ਼ ਜੀ

ਬਹੁਤ ਬੇਅੰਤ ਕਰਨੀ ਦੇ ਮਾਲਿਕ ਸਨ ।

(ਖੁਦ ਰਾਮ ਮੂਰਤੀ 24-6-2017)

*****

ਸਾਖੀ 440

ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਾਲ ਬਿਨਾਂ ਤੇਲ ਗੱਡੀ ਦਾ ਚੱਲਣਾ

ਇਕ ਵਾਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਆਪਣੇ ਸੇਵਕਾਂ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ ਜੀਪ ਵਿੱਚ ਸਵਾਰ ਹੋ ਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਰਾਮ ਮੂਰਤੀ ਜੀਪ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ । ਉਸ ਦਿਨ ਮਹਾਰਾਜ਼ ਜੀ ਨੇ ਕਈ ਜਗ੍ਹਾ ਜਾ ਕੇ ਸ਼ਸ਼ਤ੍ਰੀਅਤ ਕਰਨੀ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਚਰਨ ਸੇਵਕਾਂ ਦੀ ਘਰ

ਪਾਉਣੇ ਸਨ।

ਜਦੋਂ ਪਿੰਡ ਕੋਟਲਾ ਨਜਦੀਕ ਸ਼ਾਮ ਚੋਰਾਸੀ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਰਾਮਤੇ ਵਿੱਚ ਤੇਲ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਗੱਡੀ ਰੁਕ ਗਈ ਅਤੇ ਕਰੀਬ 5-6 ਕਿਲੋ ਮੀਟਰ ਰਾਸਤਾ ਬਾਕੀ ਸੀ। ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਰਾਮ ਮੂਰਤੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗੱਡੀ ਕਿਉਂ ਰੁਕੀ ਹੈ? ਰਾਮ ਮੂਰਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਤੇਲ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ। ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਫਿਰ ਕਿਹਾ ਤੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਸਟਾਰਟ ਕਰ ਮੈਂ ਧੱਕਾ ਲਾਉਦਾ ਹਾਂ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਹੀ ਖੁੱਡੇ ਨਾਲ ਗੱਡੀ ਨੂੰ ਧੱਕਾ ਮਾਰਿਆ ਗੱਡੀ ਚਲ ਪਈ। ਰਾਮ ਮੂਰਤੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਏ ਕਿ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਤੇਲ ਹੈ ਨਹੀਂ ਫਿਰ ਕਿਵੇਂ ਚਲ ਪਈ। ਗੱਡੀ ਪਿੰਡ ਕੋਟਲਾ ਪੁੱਜੀ ਗਈ। ਉਥੇ ਜਾ ਕੇ ਤੇਲ ਮੰਗਵਾ ਕੇ ਜੀਪ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਇਹ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਭਗਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਹੀ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੀ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਤੇਲ ਗੱਡੀ ਏਨਾ ਸਫਰ ਕਿਵੇਂ ਤਹਿ ਕਰ ਗਈ।

(ਖੁਦ ਰਾਮ ਮੂਰਤੀ 24-6-2017)

*****

ਸਾਖੀ 441

ਸੱਤਾਂ ਧੀਆਂ ਤੋਂ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਦਾਤ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ

ਇਕ ਵਾਰ ਸੁਆਮੀ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਪਿੰਡ ਖੁੱਡੇ ਗਏ ਉਥੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਉਪਰੰਤ ਜਦੋਂ ਜੀਪ ਵਿੱਚ ਬੈਠਗਏ ਤਾਂ ਰਾਮ ਮੂਰਤੀ ਨੂੰ ਜੀਪ ਤੌਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਇਕ ਬੀਬੀ ਗੱਡੀ ਅੱਗੇ ਆ ਕੇ ਤਰਲੇ ਕੱਢਣ ਲੱਗੀ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਮੇਰੇ 7 ਲੜਕੀਆਂ ਹਨ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਦਾਤ ਬਖਸ਼ੇ।

ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਬੋਲੇ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੁਟਦੇ ਰਹੇ ਹੋ ਡਾਕੇ ਮਾਰਦੇ ਸੀ। ਹੁਣ ਇਹ ਕੁੜੀਆਂ ਤੇਰੇ ਪਾਸੋਂ ਲੇਖਾਂ ਲੈਣ ਆਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਲੇਖਾ ਦਿਓ।

ਬੀਬੀ ਨੂੰ ਰੋਂਦੇ ਦੇਖ ਕੇ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੂੰ ਤਰਸ ਆਇਆ ਅਤੇ ਇਕ ਸੇਬ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਜਾਹ ਤੇਰੇ ਘਰ

ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਰੱਬ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ (76)

ਪੁੱਤਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਲਾਇਕ ਅਤੇ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਠੀਕ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਦ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਘਰ ਇਕ ਲੜਕਾ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੇ ਵਾਕ ਪੂਰੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਉਸ ਲੜਕੇ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾ ਕੇ ਘਰ ਦੀ ਸਾਰੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਚੁੱਕੀ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆ ਭੈਣਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਦੀ ਵੀ ਵਧੀਆਂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ।

(ਰਾਮ ਮੂਰਤੀ 24-6-2017)

*****

ਸਾਖੀ 442

ਗਿੱਲ ਪੱਟੀ ਵਿਖੇ ਬੇਰੀ ਦੁਆਰਾ ਹਰੀ ਹੋਣੀ

ਮਹਾਰਾਜ ਗਰੀਬ ਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਲੋਕ ਗਮਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਤ ਨਿਰੰਜਣ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਗੱਦੀ ਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੋਏ। ਉਹਨਾਂ ਸਮਿਆਂ ਦੀ ਹੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੇ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਗਿੱਲ ਪੱਟੀ ਜਿਲ੍ਹਾਂ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਬੇਰੀ ਦਾ ਦਰੱਖਤ ਸੀ ਜੋ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਿੱਪਲ ਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕਰ ਕਮਲਾਂ ਨਾਲ ਲਗਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅਚਾਨਕ ਕਿਸੇ ਕਾਰਣ ਇਸ ਦੀ ਖਬਰ ਢੇਰਾ ਸੱਚਖੰਡ ਬੱਲਾਂ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚੀ। ਬੇਰੀ ਲੂਹ ਹੋਣ ਦਾ ਸੁੱਪਨਾ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਮੂਰਤੀ ਜੀ ਨੂੰ ਵੀ ਆਇਆ। ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੀ ਭਤੀਜ ਨੂੰਹ ਵੀ ਰੋ ਰਹੀ ਸੀ।

ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਰਾਮ ਮੂਰਤੀ ਡੇਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਆਗਿਆ ਲੈ ਕੇ ਗਿੱਲ ਪੱਟੀ ਕੁਝ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਸਮੇਤ ਗਏ ਉਨ੍ਹਾਂ 7 ਕਿਲੋ ਲੱਡੂਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਲਿਆ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੇ ਕੇ ਉਸ ਪਾਵਨ ਅਸਥਾਨ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ। ਮੌਕਾ ਦੇਖਿਆ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਧੂਫ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਵਰਤਾਇਆ ਗਿਆ। ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਜਮੀਨ ਵਿੱਚ ਨਰਮਾ ਬੀਜਿਆ ਹਇਆ ਸੀ। ਅਤੇ ਭਾਰੀ ਵਾਰਿਸ਼ ਹੋਣ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ। ਰਾਮ ਮੂਰਤੀ ਨੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਿੱਪਲ ਦਾਸ ਜੀ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਜੈਕਾਰੇ ਲਗਾਏ। ਬੇਰੀ ਦਾ ਆਲਾ ਦੁਆਰਾ ਸਵਾਰਿਆ। ਅੱਜ ਉਹ ਬੇਰੀ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਰੀ ਭਰੀ ਹੈ। ਉਸ ਥਾਂ ਡੇਰਾ ਸੱਚਖੰਡ ਬੱਲਾਂ ਵਲੋਂ ਸੁੰਦਰ ਭਵਨ ਉਸਾਰੇ

ਗਏ ਹਨ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਬਾਣੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੀ
ਰਵਿਦਾਸੀਆਂ ਧਰਮ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। (ਖਦ ਰਾਮ ਮੂਰਤੀ 24-6-17)

*****

ਸਾਥੀ 443

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਭੈੜੇ ਕੰਮਾਂ ਤੋਂ ਸਦਾ ਹੀ ਵਰਜਦੇ ਹਨ

ਬੀਬੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੌਰ ਜੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰੀਤਮ ਵਾਸੀ ਰਾਏਪੁਰ
ਰਸੂਲਪੁਰ ਵਾਲੇ ਡੇਰਾ ਸੱਚਖੰਡ ਬੱਲਾਂ ਦੇ ਪੱਕੇ ਅਨੁਆਇ ਸਨ ਅਤੇ
ਹਰ ਵਕਤ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ
ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਦੇ ।

ਇਕ ਵਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਬੀਬੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੌਰ ਜੀ ਆਪਣੇ ਪੇਕੇ
ਪਿੰਡ ਪਿਆਲਾਂ ਜਿਲਾਂ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਜੀਤਾ ਰਾਮ
ਜੀ ਜੋ ਕਿ ਬਤੌਰ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ-2 ਪਹੁੰਚੇ ਬੀਬੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੌਰ ਦੇ ਭਾਈ
ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਬੀਬੀ ਜੀ ਨੂੰ ਮੀਟ ਬਰਤਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ
ਲਈ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਬੀਬੀ ਹੁਰਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਮਾਸ ਨੂੰ ਹੱਥ ਨਹੀਂ
ਲਾਉਂਦੀ । ਭਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਤੂੰ ਕਿਹੜਾ ਖਾਣਾ ਹੈ?
ਬਰਤਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦੂਸਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵਰਤਾਉਣ ਨਾਲ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ।
ਬੀਬੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੌਰ ਉਸਦੇ ਦੁਬਾਰਾ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਬਰਤਣਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾ ਕੇ
ਦੇਣ ਲੱਗ ਪਈ ਪਰ ਮਨ ਦੁੱਖੀ ਸੀ । ਰਾਤ ਨੂੰ ਨੀਂਦ ਨਹੀਂ ਆਈ ।
ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਹੋ ਗਈ । ਅਗਲੇ ਐਤਵਾਰ ਜਦੋਂ ਬੀਬੀ ਜੀ ਕੁਟੀਆਂ ਆਏ
ਤਾਂ ਬੀਬੀ ਜੀ ਨੇ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੂੰ ਚਰਨ ਬੰਦਨਾ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਮਹਾਰਾਜ
ਜੀ ਬਹੁਤ ਗੁਸੇ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਗੰਦੀ
ਸੁਗੰਧ ਆਉਂਦੀ ਰਹੀ ਆਪ ਜੀ ਕਦੇ ਵੀ ਮਾਸ ਨੂੰ ਹੱਥ ਨਹੀਂ
ਲਗਾਉਣਾ । ਬੀਬੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੌਰ ਨੇ ਭੁਲ ਲਈ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗੀ ਅਤੇ
ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਕਦੇ ਵੀ ਮਾਸ ਨੂੰ ਹੱਥ ਨਾ ਲਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਣ ਕੀਤਾ । ਅਤੇ
ਉਸਤੇ ਖਰੇ ਉਤਰੇ । ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਭਰਾ ਜੀਤਾ ਰਾਮ ਹੁਰਾਂ ਦੀ ਮਹਾਂਰਾਜ
ਜੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸ਼ਰਧਾ ਸੀ । ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਾਲ ਹੀ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ
2 ਬਣੇ ਸਨ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਰਿਟਾ.ਹੋਏ

(2-7-2017)

*****

ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੇ ਵਾਕ ਸੱਚੇ ਹੋਏ

ਸ਼੍ਰੀ ਪਿਆਰੇ ਲਾਲ ਜੀ ਅਤੇ ਬੀਬੀ ਕਰਮ ਜੀਤ ਕੌਰ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਸਮਸਤਪੁਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨ ਸੇਵਕ ਸਨ। ਸ਼੍ਰੀ ਪਿਆਰੇ ਲਾਲ ਜੀ ਜੁਡੀਸੀਅਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬਤੌਰ ਅਹਲਮਦ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕੁਆਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਘਰ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤ ਏਨੀ ਸੁਖਾਵੀਂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪ੍ਰਮਾਣ ਅਵੱਸਥਾ ਏਨੀ ਪ੍ਰਪਕਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਸਤਿਗੁਰੂਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਹਰ ਇੱਛਾ ਪੂਰਨ ਹੁੰਦੀ ਸੀ।

ਇਕ ਦਿਨ ਬੀਬੀ ਕਰਮ ਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਸੁਆਮੀ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਕਿੰਨਾ ਸਮਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਕੁਆਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕਰਾਂਗੇ ਕਿਤੇ ਸਾਡੇ ਵੀ ਦੋ ਖਾਨੇ ਬਣ ਜਾਣ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਹੱਸ ਪਏ ਅਤੇ ਆਖਣ ਲੱਗੇ ਚਿੰਤਾ ਨਾ ਕਰ ਦੋ ਖਾਨੇ ਨਹੀਂ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਘਰ ਬਣਨਗੇ ਅਤੇ ਆਪ ਸਫ਼ਾਈ ਕਰਦੇ ਹੀ ਬੱਕ ਜਾਇਆ ਕਰੋਗੇ। ਸੱਚ ਮੁੱਚ ਹੀ ਅੱਜ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ 'ਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੈ। ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਵਾਕ ਸੱਚ ਹੋਏ ਹਨ।

ਮੁਹੱਲਾ ਸੰਤੋਖਗੜ ਨਕੋਦਰ ਵਿਖੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਧੀਆਂ ਮਕਾਨ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋਨੋ ਸਪੁੱਤਰਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਤੀਰਥ ਰਾਮ ਅਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਵੀ ਆਲੀਸ਼ਾਨ ਮਕਾਨ ਹਨ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁੱਖ ਸ਼ਾਤੀ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਜੱਸ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੜਕੀ ਨਰੇਸ਼ ਬਾਲਾ ਵੀ ਘਰ ਵਿੱਚ ਸੁੱਖੀ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਉੱਚੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹਨ ਅਤੇ ਲਾਇਕ ਹਨ।

(ਕਰਮਜੀਤ ਕੌਰ 2-7-2017)

*****

ਸਾਖੀ 445

ਪੂਰਨ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ ਸੁਆਮੀ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ

ਸ਼੍ਰੀ ਪਿਆਰੇ ਲਾਲ ਜੀ ਅਤੇ ਬੀਬੀ ਕਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਸਰਮਸਤਪੁਰ ਵਾਲੇ ਡੇਰਾ ਸੱਚ ਖੰਡ ਬੱਲਾਂ ਦੇ ਅਨਿਨ ਸੇਵਕ ਸਨ ਅਤੇ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਅੱਜ ਵੀ ਜੋ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਦੀ ਆਗਿਆ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ ਪਾਸੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਘਰ ਵਿੱਚ ਗਰੀਬੀ ਸੀ ਬੱਚੇ ਅਜੇ ਬਹੁਤ ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਸਨ।

ਇਕ ਦਿਨ ਸ਼੍ਰੀ ਪਿਆਰੇ ਲਾਲ ਜੀ ਅਤੇ ਬੀਬੀ ਕਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਵੈਰਾਗ ਉਪਜਿਆ ਕਿ ਕੁਟੀਆ ਜਾ ਕੇ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਣ ਕਰਕੇ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ ਦੋਨੋਂ ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਚਲ ਪਏ ਉਹਨਾਂ ਪਾਸ ਸਿਰਫ 2 ਰੁਪਏ ਸਨ। ਪਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਣਾਂ ਦੀ ਤਾਘ ਸੀ। ਦੋਨਾਂ ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਪਿਆਰੇ ਲਾਲ ਜੀ 2 ਰੁਪਏ ਰੱਖ ਕੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਬੀਬੀ ਜੀ ਬਿਨਾਂ ਪੈਸੇ ਤੋਂ ਮੱਥਾ ਟੇਕ ਦੇਣਗੇ। ਜਦੋਂ ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਕੁਟੀਆ ਪਹੁੰਚੇ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਥੜ੍ਹੇ ਉਪਰ ਅਰਾਮ ਕੁਰਸੀ ਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਸਨ। ਸੰਤ ਹਰੀਦਾਸ ਜੀ ਅਤੇ ਸੰਤ ਗਰੀਬ ਦਾਸ ਜੀ ਵੀ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਸਨ ਦੋਨਾਂ ਨੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ ਤਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਪਿਆਰੇ ਲਾਲ ਪਾਸ ਸਿਰਫ 2 ਰੁਪਏ ਸਨ ਤੂੰ ਸਾਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਤੇਰੇ ਪਾਸ ਕੋਈ ਪੈਸਾ ਨਹੀਂ ਤੂੰ ਇਹ ਪੈਸੇ ਆਪਣੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚ ਪਾ ਲੈ" ਦੋਨੋਂ ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਚਰਨੀਂ ਪੈ ਗਏ ਅਤੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਏ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਸਭ ਜਾਣਦੇ ਹਨ। ਇਹੋ ਹੀ ਪੂਰਨ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

(ਬੀਬੀ ਕਰਮਜੀਤ ਕੌਰ 2-7-2017)

*****

ਸਾਖੀ 446

ਲਿਦੜਾਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦਾ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਰੱਖਣਾ

ਸ਼੍ਰੀ ਕਿਸ਼ਨ ਚੰਦ ਮਹੇ ਜੀ 1972 ਤੋਂ 1977 ਪਿੰਡ ਲਿਦੜਾਂ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਸਨ। ਸ਼੍ਰੀ ਕਿਸ਼ਨ ਚੰਦ ਜੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਧਰਮ ਪਤਨੀ ਬੀਬੀ ਸਵਰਨ ਕੌਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸਰਧਾਵਾਨ ਪਰਿਵਾਰ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਾਰ ਲੜਕੇ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਲੜਕੀਆਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਪਰਿਵਾਰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਹੇ ਅਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਰਹਿਮਤ ਸਦਕਾ ਸੁੱਚੱਜਾ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਰਵਿਦਾਸੀਆਂ ਧਰਮ ਦੇ ਮਹਾਨ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਸ਼੍ਰੀ 108 ਸੰਤ ਸੁਰਿੰਦਰ ਦਾਸ ਜੀ ਬਾਵਾ ਜੀ ਮਿਤੀ 4-9-2017 ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਅਮਰੀਕਾ ਸਥਿਤ ਗ੍ਰਾਹਿ ਵਿਖੇ ਆਪਣੇ ਮੁਬਾਰਕ ਚਰਨ ਪਾਏ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਲਹਿਰ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਰਪੰਚੀ ਦੌਰਾਨ ਪਿੰਡ ਦੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦਾ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੇ ਸ਼੍ਰੀ 108 ਸੰਤ ਗਰੀਬ ਦਾਸ ਰੱਖਣ ਗਏ। ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦਾ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ। ਜੋ ਸਰਪੰਚ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਤੁਰੰਤ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸੰਤ ਗਰੀਬ ਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਕਿਸ਼ਨ ਚੰਦ ਨੂੰ ਥਾਪੜਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਹ ਕੰਮ ਤਾਂ ਕਿਸ਼ਨ ਚੰਦ ਇਕੱਲਾ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਬੋਲਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁੱਝੀ ਰਮਜ਼ ਸੀ ਜੋ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦਾ।

(ਖੁਦ ਸ਼੍ਰੀ ਕਿਸ਼ਨ ਚੰਦ ਮਹੇ 4-9-2017)

*****

ਸਾਖੀ 447

ਸਤਿਗੁਰੂ ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨਾ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਸ਼੍ਰੀ ਕਿਸ਼ਨ ਚੰਦ ਮਹੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਧਰਮ ਪਤਨੀ ਬੀਬੀ ਸਵਰਨ ਕੌਰ ਨਿਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਲਿਦੜਾਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗੁਰਮੁਖ ਸੁਭਾਅ ਦੀ ਅਤੇ ਸੰਤ ਸੇਵੀ ਸਨ। ਜੋ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ

ਸਮਰਪਿਤ ਭਾਵਨਾ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੀ 108 ਸੰਤ ਬ੍ਰਹਮ ਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨ ਸੇਵਕ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਪੁੱਤਰੀ ਬੀਬੀ ਮਿੰਦੇ ਬਿਆਸ ਪਿੰਡ ਵਿਆਹੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਇਕ ਵਾਰ ਦੋਨੋਂ ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਆਏ ਸਨ ਕਿ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਕੁਟੀਆ ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਬੱਲਾਂ ਆਉਂਦੀ ਸੀ। ਰਾਤ ਦਾ ਹਨੇਰਾ ਕਾਫੀ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਦੋਨੋਂ ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਸਾਇਕਲ ਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਘਰ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਤਾਂਧ ਵਿੱਚ ਸਨ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਨ ਦੀ ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨਾ ਸੀ ਕਿ ਕੁਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਰੁਪਏ ਰੱਖ ਕੇ ਸੇਵਾ ਪਾਉਂਦੇ ਜਾਈਏ ਪਰ ਹਨੇਰਾ ਹੋਣ ਕਾਰਣ ਰੁਕਣਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਅਚਾਨਕ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕੁਟੀਆ ਦੇ ਗੇਟ ਅਗੋਂ ਲੰਘਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਸ਼੍ਰੀ 108 ਸੰਤ ਹਰੀਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ਼ ਗੇਟ ਦੇ ਅੱਗੇ ਆ ਗਏ ਉਹ ਦੌੜ ਕੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਸਾਇਕਲ ਖੜਾ ਕਰਕੇ ਰੁੱਕੇ ਅਤੇ ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਮਹਾਰਾਜ਼ ਜੀ ਨੂੰ ਨਮਸਕਾਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪੰਜ ਰੁਪਏ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਪਾਏ। ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਇਛਾ ਪੂਰੀ ਹੋਈ ਅਤੇ ਮਨ ਗਦ ਗਦ ਹੋ ਉਠਿਆ।

। ਇਸ ਤਰਾਂ ਮੰਤ ਸਰਧਾਵਾਨ ਸੇਵਕਾ ਦੀ ਮਨੋਕਾਮਨਾ ਪੂਰਨ ਕਰਦੇ ਹਨ।

(ਖੁਦ ਸ਼੍ਰੀ ਕਿਸ਼ਨ ਚੰਦ ਮਹੇ 4-9-2017)

*****

ਸਾਖੀ 448

ਤਿੰਨ ਖੁੱਡਿਆਂ ਦੀ ਦੇਣ

ਮਿਤੀ 2-9-2017 ਨੂੰ ਸ੍ਰ.ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਜੰਡੂ ਸਿੰਘਾ ਦੇ ਘਰ ਸਰ.ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਤੀਜਾ ਮੇਰੇ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਿਲਣ ਆਏ। ਮੈਂ ਉਸ ਵਕਤ 'ਧਰਤੀ ਤੇ ਰੱਬ' ਸਾਖੀਆਂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਪੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਗਰੇਵਾਲ ਪਰਿਵਾਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੰਤ ਸੇਵੀ ਅਤੇ ਗੁਰੂਮੁੱਖ ਪਰਿਵਾਰ ਹੈ। ਜੋ ਜੌਹਲਾ ਵਾਲੇ ਮਹਾਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਰਧਾਲੂ ਪਰਿਵਾਰ ਹੈ। ਸ੍ਰ.ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਪੁਸਤਕ ਨੂੰ ਇਧਰ ਉਧਰ ਫਰੋਲ ਕੇ ਬੜਾ ਭਾਵਕ ਹੋ ਗਿਆ ਉਹ ਸਮਝ

ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਸਾਖੀਆ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਸੁਣਾਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਕਿ ਸਾਡੇ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰ. ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਜੀ ਬੂਟਾ ਮੰਡੀ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਸੀਤਲ ਦਾਸ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਕੁਟੀਆ ਬੱਲਾਂ ਵਿਖੇ ਆਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਕ ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾ ਦੇ ਆਏ ਤਰਲੇ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਸਾਡੇ ਅੱਲਾਦ ਨਹੀਂ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਸੁਭਾਅ ਅਨੁਸਾਰ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਭੱਜ ਜਾਓ ਓਏ ਅਸੀ ਕੋਈ ਰੱਬ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਆਪ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕਰੋ। ਅਗਲੇ ਹਫਤੇ ਸ੍ਰ. ਗਰੇਵਾਲ ਪ੍ਰ ਸੀਤਲ ਦਾਸ ਨਾਲ ਡੇਰੇ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਉਹ ਜੋੜੀ ਫਿਰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਲੱਗੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੰਗਤ ਏਨੀ ਜਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦੀ। ਲੋਕ ਆਉਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਜੋੜੀ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਸੀਤਲ ਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜ ਆਪ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੋ ਦਿਆਲੂ ਕ੍ਰਿਪਾਲੂ ਹੋ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪ ਜੀ ਉਪਰ ਭਰੋਸਾ ਹੈ। ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਲ ਤੱਕਣ ਲੱਗੇ। ਉਹਨਾਂ ਵੀ ਤੁਰੰਤ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਮਹਾਰਾਜ ਆਪ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜੀਵਾਂ ਉਪਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੋ। ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਹੱਸ ਪਏ ਅਤੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਵੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਇਕ ਦਮ ਖੜੇ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਗਰਮ ਹੋ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਭੱਜੋ ਇਥੋ ਅਸੀਂ ਪੁੱਤਰ ਵੰਡਦੇ ਹਾਂ। ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਪਤੀ ਦੇ ਖੁੰਡੇ ਮਾਰਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਉਹ ਅੱਗੇ ਭੱਜ ਪਏ ਜਦੋਂ ਤੀਸਰਾ ਖੁੰਡਾ ਪਿਆ ਤਰਲੇ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਬੱਸ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਗਲਤੀ ਹੋ ਗਈ। ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਹੱਸ ਪਏ ਅਤੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਬਸ ਤਿੰਨ ਹੀ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਤਿੰਨ ਪੁੱਤਰ ਪੈਦਾ ਹੋਏ। ਦੋਨੋਂ ਬਜ਼ੁਰਗ ਜਿਆਦਾ ਉਮਰ ਦੇ ਹੋਣ ਕਾਰਣ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਪਿੰਡ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛ ਸਕੇ ਪਰ ਸਾਖੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੇਤੇ ਸੀ।

(ਨਿੱਜੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ 2-9-2017)

*****

ਸਾਖੀ 449

ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਉਪੱਰ ਤੋਂ ਉਪਰ ਤਰੱਕੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ
ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਪਿਤਾ ਸ਼੍ਰੀ ਕਿਰਪਾ ਰਾਮ

ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਰੱਬ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ (83)

ਜੀ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ ਮਾਤਾ ਕਰਮੀ ਜੀ ਦੀ ਕੁੱਥੋ 10 ਜਨਵਰੀ 1955 ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਰਸੂਲਪੁਰ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਜੀ ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਡੇਰਾ ਬੱਲਾਂ ਦੇ ਉਪਾਸਕ ਸਨ। ਲੜਕੀ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ ਦਾ ਨਾਮ ਸੁਹਾਗਵਤੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਲੜਕੀ ਥੋੜ੍ਹੇ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਹੋਈ ਤਾਂ ਡੇਰੇ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਨਾਮ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਸੰਤਾਂ ਵਲੋਂ ਨਾਮ ਬਦਲਣ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਰਾਜ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਸਕਿਆ।

ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਨਾਮ ਬਦਲਣ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਮਤਲਬ ਸੀ। ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ ਡੋਟੀ ਅਵਸਥਾ ਤੋਂ ਹੀ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਕੁਟੀਆ ਆਉਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮਾਤਾ ਨੂੰ ਕਹਿਣਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਰੱਬ ਵੇਖਣਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਮਾਤਾ ਜੀ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਮਹਾਰਾਜ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਹ ਕੁੜੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਰੱਬ ਵੇਖਣਾ ਹੈ। ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਖਿੜ ਖਿੜ ਕੇ ਹੱਸ ਪਏ ਅਤੇ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ ਨੂੰ ਲਾਡ ਨਾਲ ਚੁੱਕ ਕੇ ਕਿਹਾ ਉਤਾਂਹ ਦੇਖ ਕਿੱਦਾਂ ਅੱਖਾਂ ਖੇਲ੍ਹ ਕੇ ਰੱਬ ਬੈਠਾ ਏ ਉਪਰ ਇਕ ਜਾਨਵਰ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਹੋਈ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਰੱਬ ਕਣ ਕਣ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦਾ ਉਸ ਨੂੰ ਉਤਾਂਹ ਚੁੱਕਣ ਦਾ ਮਕਸਦ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀਆਂ ਬਖਸ ਕੇ ਉਪਰ ਲਿਜਾਣਾ ਸੀ ਜਿਸ ਕਾਰਣ ਉਹ ਵਿਦਿਅਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਲਾਸ - ॥ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਲਾਸ 1 ਅਫਸਰ ਬਣੇ, ਸਿੱਖਿਅਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਨਣ ਉਪਰੰਤ ਬਤੌਰ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਰਿਟਾ ਹੋਏ। ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਬੋਲਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

(ਨਿੱਜੀ ਵਾਰਤਾ ਪ੍ਰ.ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ 13 .9.2017)

*****

ਸਾਖੀ450

ਮੁੰਨਾਂ ਕੁਟੀਆ ਇਕੱਲੀ ਆ

ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ ਲੱਗਭੱਗ ਸੱਤ ਅੱਠ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਸੀ ਉਸਦੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਐਤਵਾਰ ਦੇ ਦਿਨ ਕੁਟੀਆਂ ਬੱਲਾਂ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਚਲੇ ਗਏ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਘਰ ਹੀ ਛੱਡ ਗਏ। ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ ਡੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਡਰ ਕੈਅ ਡੰਡੀ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦੀ ਬੱਲਾਂ ਆ

ਗਈ ਉਥੋਂ ਕੁਟੀਆ ਵਿੱਚੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਬਿਆਸ ਪਿੰਡ ਗਏ ਹਨ ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ ਬਿਆਸ ਪਿੰਡ ਵਲੁ ਨੂੰ ਤੁਰ ਪਈ । ਬੱਲਾਂ ਦੇ ਮੌੜ ਤੇ ਜਿਥੇ ਅੱਜ ਕੱਲ ਦੁਕਾਨਾਂ ਬਣੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਉੱਥੇ ਖੇਤ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਸਨ । ਤਾਂ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ ਖਰਬੂਜੇ ਤੋੜਨ ਲੱਗ ਪਈ ਸੁਆਮੀ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਉਥੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ ਨੂੰ ਚੁਕ ਲਿਆ ਤੇ ਕਿਹਾ 'ਖੇਤਾਂ ਵਾਲੇ ਤੈਨੂੰ ਮਾਰਨਗੇ ' ਤੂੰ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਵੜੀ ਹੋਈ ਏ ? ਤੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਕੁਟੀਆ ਲੈ ਗਏ । ਮੇਰੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਬਿਆਸ ਪਿੰਡ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਜਲਦੀ ਆ ਗਏ ਕਿ ਕਰਮੇ ਮੁੰਨਾ (ਕੁੜੀ) ਕੁਟੀਆਂ ਕੱਲੀ ਆ ਗਈ ।

(ਨਿੱਜੀ ਵਾਰਤਾ ਪ੍ਰ.ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ 13-9-2017)

*****

ਸਾਖੀ ਨੰਬਰ 451

ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਸਨ

ਸੁਆਮੀ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਬੱਚਿਆ ਦੀ ਬੁੱਧੀ ਪਰਖਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਿੱਠ 'ਤੇ ਅੱਖਰ ਲਿਖਦੇ ਸਨ ਤੇ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਦੱਸੋ ,ਮੈਂ ਕੀ ਲਿਖਿਆ ? ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ ਦੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਵਾਰੀ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਬੱਚਿਆ ਵਿੱਚ ਉਤਸ਼ਾਹ ,ਨਿਡਰਤਾ ,ਆਤਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਜ਼ਜ਼ਬਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਸੋਂ ਕਵਿਤਾ ਸੁਣਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ । ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੀ ਉਸਤਤ ਵਿੱਚ ਬਜ਼ੁਰਗ ਰਚਨਾਵਾਂ ਲਿਖਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ । ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤੋਤਲੀ ਅਵਾਜ ਸੁਣ ਕੇ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਸਨ । ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ ਦੇ ਦੱਸਣ ਮੁਤਾਬਕ ਉਹ ਵੀ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਪਾਸ ਖੜ੍ਹੀ ਹੋ ਕੇ ਕਵਿਤਾ ਪੜਿਆ ਕਰਦੀ ਸੀ । ਇਥੇ ਵਰਨਣੜੋਗ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਲੜਕੀਆਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆ ਸਨ । ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਬੋਲ ਹੁੰਦੇ ਸਨ:-

ਢੂੰਡਿਆ ਮੈਂ ਜੱਗ ਸਾਰਾ, ਕਿਤਿਉਂ ਵੀ ਨਾ ਮਿਲਿਆ ਪਿਆਰਾ,
ਡਿੱਠਾ ਇੱਕ ਚਮਤਕਾਰਾ, ਬਿਜਲੀ ਸਮਾਨ ਜੀ ॥

ਬੱਲਾਂ ਹੈ ਗ੍ਰਾਮ ਜਿੱਥੇ, ਗੁਰੂ ਜੀ ਵਿਰਾਜਦੇ ਨੇ,
 ਨਗਰ ਸੁਭਾਗਾ ,ਜੇਹਦੀ ਐਡੀ ਉਚੀ ਸ਼ਾਨ ਜੀ ॥
 ਨਗਰ ਦੇ ਲਹਿੰਦੇ ਪਾਸੇ ਕੁਟੀਆ ਨਜ਼ਰ ਆਏ,
 ਸੱਚ ਖੰਡ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਹੈ ਸੁੰਦਰ ਅਸਥਾਨ ਜੀ ॥
 ਸੱਚ ਖੰਡ ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ ਦੇਵਤੇ ਵਿਰਾਜਦੇ ਨੇ,
 ਗੋਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਸਾਧੂ ਸੱਚ ਦੇ ਗਿਆਨ ਜੀ ॥

ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਿਵੇਂ:-

ਸੁੱਤਾ ਜਾਗਦਾ ਕਿਉਂ ਨਾ ਵੇ ਤੂੰ ਜਾਗਦਾ ਕਿਉਂ ਨਾ ਮਨ ਅੜਿਆ।
 ਤੈਨੂੰ ਅੇਸਾ ਅਮਲ ਕਾਹਦਾ ਚੜਿਆ
 ਅਤੇ

ਤੇਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਜਾਵਾ ਬਲਿਹਾਰੇ ਜੀ
 ਨਹਿਰ ਕੰਡੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲਿਆ ਆਦਿ ਆਦਿ

ਇਹ ਰਚਨਾਵਾਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਬੱਚਿਆ ਵਿੱਚ ਅਤਮ ਵਿਸਵਾਸ਼ ਤੇ
 ਨਿਡਰਤਾ ਵਰਗੇ ਗੁਣ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਜੋ ਉਹਨਾ ਦੇ ਸਾਰੀ ਉਮਰ
 ਕੰਮ ਆਉਂਦੇ ਸਨ।

(ਨਿੱਜੀ ਵਾਰਤਾ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ ਪ੍ਰ.ਰਿਟਾ, 13-9-2017)

*****

ਸਾਖੀ 452

ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਕੌਮ ਵਿੱਚ ਵਿੱਦਿਆ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ

ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ ਨੇ ਪੰਜਵੀਂ ਜਮਾਤ ਪਾਸ ਕਰ ਲਈ ।ਮਾਂ ਆਪ
 ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਪਾਸ ਆਏ ਅਤੇ ਦੱਸ ਆਏ ਕਿ ਕੁੜੀ ਨੇ ਪੰਜਵੀਂ ਪਾਸ
 ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਬੇਹੱਦ ਖੁਸ਼ ਹੋਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ
 ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲੜਕੀ ਦਾ ਪੰਜ ਜਮਾਤਾਂ ਪੜ੍ਹ ਜਾਣਾ ਵੀ ਮਾਣ
 ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ
 ਵੱਡੇ ਸਕੂਲ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਪਾ ਦਿਓ। ਮਾਤਾ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜ
 ਜੀ ਦੂਰ ਸਕੂਲ ਹੈ ਬਿਆਸ ਪਿੰਡ ਜਾਣਾ ਪੈਦਾ ਹੈ। ਰਾਖੀ ਆਪ ਹੀ
 ਕਰਨੀ ਹੈ।

ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ ਦਸਵੀਂ ਵੀ ਪਾਸ ਚੰਗੇ ਨੰਬਰ ਲੈ ਕੇ

ਕਰ ਲਈ। ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਲੈ ਕੇ ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਦਰਵਾਰ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਲੜਕੀ ਨੇ ਦਸਵੀਂ ਪਾਸ ਕਰ ਲਈ ਹੈ ਤਾਂ ਕੁਟੀਆ ਵਿੱਚ ਸੰਤ ਚੇਤਨ ਦਾਸ ਜੀ ਸੰਤ ਗਰੀਬ ਦਾਸ ਜੀ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋਵੇ । ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਬੜੇ ਚਾਅ ਨਾਲ ਸਾਰੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੁੰਨੋ ਨੇ ਦਸਵੀਂ ਪਾਸ ਕਰ ਲਈ ਹੈ ਉਸ ਸਮੇਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਬੱਚੇ ਅੱਠਵੀਂ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ , " ਮੁੰਨੋ ਨੇ ਹੋਰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਹੈ ਪਰ ਘਰ ਗਰੀਬ ਹੈ ਮਾਤਾ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਸ਼ਹਿਰ ਪੜ੍ਹਨੇ ਪਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਪਰ ਰਾਖੀ ਤੁਸੀਂ ਆਪ ਹੀ ਕਰਨੀ ਹੈ ।

ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ ਨੂੰ ਕੇ.ਕੇ.ਐਮ. ਵੀ ਪੜ੍ਹਨ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਕਈ ਵਾਰ ਕਾਲਿਜ ਵਿੱਚ ਕਿਰਪਾ ਰਾਮ ਅਤੇ ਬੀਬੀ ਕਰਮੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕਾਲਜ . ਕੇ.ਐਮ ਵੀ ਗਏ। ਅਤੇ ਫਰੂਟ ਮਾਲ ਪੂੜੇ ਆਦਿ ਲੈ ਕੇ ਗਏ। ਕਾਰਣ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਦਲਿਤ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਬੱਚੀਆਂ ਵੀ ਵੱਧ ਵੱਧ ਤੋਂ ਪੜ੍ਹਨ ਉੱਚ ਵਿੱਦਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਮਾਨ ਸਨਮਾਨ ਵਾਲਾ ਜੀਵਨ ਜਿਉਂਣ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਵੱਧ ਪੜ੍ਹਾਉਣ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੀ ਉਚੀ ਸੱਚ ਤੋਂ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਆਪ ਬੱਚਿਆਂ ਪਾਸੋਂ ਕੁਟੀਆ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਪੁਛਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਬੁੱਧੀ ਦਾ ਜਾਇਜਾ ਲਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ।

(ਨਿੱਜੀ ਵਾਰਤਾ ਪ੍ਰ.ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ 13-9-2017)

*****

ਸਾਖੀ 453

ਸੱਚ ਮੁੱਚ 11 ਜੂਨ ਸਾਡੇ ਲਈ ਅੱਜ ਵੀ ਹਨੇਰਾ ਹੈ..

ਇਹ ਗੱਲ ਅਸੀਂ ਅਕਸਰ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸੁਣਦੇ ਵੀ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵਿੱਦਿਆ ਦੀ ਘਾਟ ਨੂੰ

ਬਹੁਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਡੇਰੇ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪੜਾਈ ਵਲ੍ਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਇਹ ਵੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਵੀ ਵੱਧ ਵੱਧ ਪੜ੍ਹਨ। ਪੜਨ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆ ਨੂੰ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਲ, ਮਠਿਆਈ, ਦੁੱਧ ਆਦਿ ਦਿੰਦੇ ਕਿ ਇਹ ਸਰੀਰਕ ਪੱਖੋਂ ਵੀ ਤੰਦਰੁਸਤ ਹੋਣ। ਬੱਚੇ ਵੀ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਛੁੱਟੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਡੇਰੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਬਤੀਤ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਅੱਠ ਜੂਨ 1972 ਦਾ ਦਿਨ ਸੀ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ ਹੋਸਟਲ ਵਿੱਚੋਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਹੋਣ ਕਾਰਣ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨਾਲ ਕੁਟੀਆ ਆ ਗਈ। ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਵਕਤ ਜਦੋਂ ਘਰ ਵਾਪਿਸ ਜਾਣ ਲਈ ਆਗਿਆ ਮੰਗੀ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਦੋ ਵਾਰੀ ਜਾਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਰਾਮਾ ਹਨੇਰਾ ਪੈ ਗਿਆ। ਕ੍ਰਿਪਾ ਰਾਮ ਨੇ ਬਾਹਰ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਅਜੇ ਹਨੇਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਅਜੇ ਲੋਅ ਹੈ ਤਾਂ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਉਸ ਹਫ਼ਤੇ ਹੀ ਚੰਦ ਦਿਨਾਂ ਬਾਦ 11 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸੱਚ ਮੁੱਚ ਹੀ ਹਨੇਰ ਪੈ ਗਿਆ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਸਰੀਰਕ ਚੋਲਾ ਤਿਆਗ ਕੇ ਸੱਚ ਖੰਡ ਜਾ ਬਿਰਾਜੇ। ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਛੋੜੇ ਵਿੱਚ ਕੁਰਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਦਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਹਰ ਦਿਨ 11 ਜੂਨ ਹੀ ਮਾਲੂਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਏ ਪਲ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿੱਘੀਆਂ ਯਾਦਾਂ, ਹਰ ਵਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਚੇਤਿਆ ਵਿੱਚ ਵਸਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਵੱਸਦੀਆਂ ਰਹਿਣਗੀਆਂ। ਗੁਰੂ ਦਾ ਵਿਛੋੜਾ ਅਸਹਿ ਤੇ ਅਕਹਿ ਸੀ।

(ਨਿੱਜੀ ਵਾਰਤਾ ਪ੍ਰ.ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ 13-9-17)

*****

ਸਾਖੀ 454

ਮਾਲਿਕ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਥੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਰਕਤ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

1967-68 ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਰਾਮ ਜੀ ਵਾਸੀ ਰਸੂਲਪੁਰ ਵਾਲੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਸਨ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ

ਕਰਦੇ ਸਨ। ਬੋੜੀ ਜਮੀਨ ਆਪਣੀ ਸੀ। ਬਾਕੀ ਠੇਕੇ 'ਤੇ ਲੈਂਦੇ ਸਨ। ਕਦੇ ਵੀ 15-20 ਬੋਰੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਣਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਇੱਕ ਵਾਰ 21 ਬੋਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ।

ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕ੍ਰਿਪਾ ਰਾਮਾ ਤੂੰ ਭੋਉਲ੍ਹੀ ਵਾਲੀ ਜਮੀਨ ਛੱਡ ਦੇ। ਕਿਰਪਾ ਰਾਮ ਨੇ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਜਮੀਨ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਜਮੀਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕਣਕ ਬੀਜੀ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਲੜਕਾ ਪਿਆਰੇ ਲਾਲ ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਯਨੀਵਰਸਿਟੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਬੀਜ ਲਿਆਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਾਲ ਬੋੜੀ ਜਮੀਨ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ 100 ਬੋਰੀ ਕਣਕ ਹੋਈ। ਸ਼੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਰਾਮ ਜੀ ਅਤੇ ਬੀਬੀ ਕਰਮੀ 20 ਬੋਰੀ ਕਣਕ ਲੈ ਕੇ ਲੰਗਰ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚੇ। ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਜੀ ਮੁਸਕਰਾਉਣ ਲੱਗ ਪਏ ਉਹ ਖੁਦ ਜਾਣੀ ਜਾਣ ਸੀ।

(ਨਿੱਜੀ ਵਾਰਤਾ ਪ੍ਰ.ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ 13-9-2017)

*****

ਸਾਖੀ ਨੰਬਰ 455

ਇਸ ਦੇ ਮਨੀ ਆਰਡਰ ਆਉਣੇ ਹਨ

ਪਿਆਰਾ ਲਾਲ ਸਪੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਕਿਰਪਾ ਰਾਮ ਵਾਸੀ ਰਸੂਲਪੁਰ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਵਿੱਚ ਪੜਦਾ ਸੀ। ਮਹਾਰਾਜ ਸੁਆਮੀ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਪਤ੍ਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵੱਲ ਦੇਖ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਸਨ।

ਇਕ ਵਾਰ ਪਿਆਰੇ ਲਾਲ ਬਹੁਤ ਬੀਮਾਰ ਪੈ ਗਿਆ ਉਸਦੇ ਮਾਤਾ ਨਿਕਲ ਆਈ ਹਾਲਤ ਦੇਖ ਕੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋਏ। ਪੇਪਰਾਂ ਦੇ ਦਿਨ ਸਨ। ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਪਾਸ ਆਏ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਇਸਦੇ ਪੇਪਰ ਜਰੂਰ ਕਰਵਾਓ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਇਕਲ ਤੇ ਬਿਠਾ ਕੇ ਲੈ ਜਾਣਾ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਆਸ ਛੱਡੀ ਹੋਈ ਸੀ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਇਸ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਾਓ, ਪੇਪਰ ਜਰੂਰ ਕਰਾਓ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਦੇ ਮਨੀਆਰਡਰ ਆਇਆ ਕਰਨਗੇ।

ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੇ ਪੇਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਪਿਆਰੇ ਲਾਲ

ਫਸਟ ਡੱਬੀਜਨ ਨਾਲ ਪਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਉਪਰੰਤ ਖੇਤੀ ਬਾਝੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦਾ ਕੋਰਸ ਕਰਨ ਤੇ ਉਥੇ ਹੀ ਸਿਲੇਕਸ਼ਨ ਹੋ ਗਈ।

ਸੱਚ ਮੁੱਚ ਹੀ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਪਿਆਰੇ ਲਾਲ ਦੇ ਮਨੀ ਆਰਡਰ ਰਾਹੀਂ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਪੈਸੇ ਘਰ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਬੋਲ ਸੱਚੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸ. ਪਿਆਰਾ ਲਾਲ ਜੀ ਪਲਾਟੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਡਰੈਕਟਰ ਰਿਟਾ. ਹੋਵੇ।

(ਨਿੱਜੀ ਵਾਰਤਾ ਪ੍ਰ.ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ 13-9-17)

*****

ਸਾਖੀ 456

ਡਰਨਾ ਨਹੀਂ ! ਜਾਓ

ਸਮਾਂ ਕਰੀਬ 6 ਦਹਾਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਰਾਮ ਜੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਧਰਮ ਪਤਨੀ ਬੀਬੀ ਕਰਮੀ ਦੇਵੀ ਜੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨ ਸੇਵਕ ਸਨ ਅਤੇ ਹਰ ਐਤਵਾਰ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਰਸੂਲਪੁਰ ਤੋਂ ਪੈਦਲ ਕੁਟੀਆ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਆਉਂਦੇ ਸਨ। ਇਕ ਵਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਵਕਤ ਜਦੋਂ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਮੰਗੀ ਤਾਂ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨਮੂੰ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਹੋਰ ਰੁਕਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਦੋਨੋਂ ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਹੁਕਮ ਮੰਨ ਕੇ ਬੈਠ ਗਏ। ਰਾਸਤਾ ਕੱਚਾ ਸੀ। ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਬੂਝੇ-ਝਾੜੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਰਾਤ ਵੀ ਹਨੇਰੀ ਸੀ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਜਾਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ, ' ਡਰਨਾ ਨਹੀਂ ਜਾਓ ! ਦੋਨੋਂ ਚੱਲ ਪਏ ਜਦੋਂ ਨੋਗੱਜੇ ਪੁਲ ਦੇ ਪਾਸ ਆਏ ਤਾਂ ਕੀ ਦੇਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਸੱਧ ਜਿਸ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਦੀਵਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਘਬਰਾ ਗਏ। ਪਰ ਤੁਰੰਤ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਬੋਲ ਯਾਦ ਆ ਗਏ ' ਡਰਨਾ ਨਹੀਂ ! ਜਾਓ ਉਹ ਨਾਮ ਜਪਦੇ ਸਿੱਧੇ ਘਰ ਆ ਗਏ।

(ਨਿੱਜੀ ਵਾਰਤਾ ਪ੍ਰ.ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ)

*****

ਸਾਖੀ 457

ਇਸ ਨੂੰ ਇਕ ਕੰਬਲ ਹੋਰ ਦੇ ਦਿਓ

ਸ੍ਰ. ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੰਘਾ ਮਿਲਟਰੀ ਵਿੱਚੋ ਰਿਟਾ. ਸਨ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਮੈਂਬਰ ਪੰਜਾਇਤ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਕਸਰ ਡੋਰੇ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ ਜਦੋਂ ਕਦੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਸੰਤ ਸੰਮੇਲਨ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਡੋਰੇ ਦੇ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਰੂਰ ਆਉਂਦੇ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਵੀ ਪਾਉਂਦੇ। ਸ਼ਾਇਦ ਉਹਨਾਂ ਨਾਮ ਦੀ ਦਾਤ ਵੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਪਾਸੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਆਪਣੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾ ਦੇ ਸੁੰਦਰ ਸਰੂਪ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਹੁਰਾਂ ਨਾਲ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਕਲੇਰ ਦੀ ਕਾਫ਼ੀ ਸਾਂਝ ਸੀ ਅਤੇ ਅਕਸਰ ਇੱਕ ਦੁਸਰੇ ਦੇ ਘਰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਆਉਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਸਾਂ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਮੈਂ ਡੋਰੇ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਇੱਕ ਸਾਧੂ ਜਾਂਦਾ ਹੋਇਆ ਉਹ ਕੰਬਲ ਵੀ ਨਾਲ ਲੈ ਗਿਆ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਰਾਤ ਨੂੰ ਉਪਰ ਲੈਣ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਕੁਝ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਨੇ ਉਸਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਉਸ ਸਾਧੂ ਨੂੰ ਫੜ ਕੇ ਕੁਟੀਆ ਲੈ ਆਏ। ਕੁਝ ਮੰਦਾ ਚੰਗਾ ਵੀ ਬੋਲਿਆ ਜਦੋਂ ਸਾਧੂ ਨੂੰ ਸੰਤਾਂ ਪਾਸ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਸਾਧੂ ਨੂੰ ਫਤਿਹ ਬੁਲਾਈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਲਿਆਏ ਹੋ? ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਜੀ ਇਹ ਡੋਰੇ ਦਾ ਕੰਬਲ ਲੈ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕੰਬਲ ਹੋਰ ਦੇ ਦਿਓ ਠੰਡ ਹੈ ਹੇਠਾਂ ਵੀ ਵਿਛਾ ਲਵੇਗਾ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਾਧੂ ਇੱਕ ਕੰਬਲ ਹੋਰ ਲੈ ਕੇ ਵਿਦਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਕਰਨ ਲੱਗਾ। ਸੇਵਾਦਾਰ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਾ ਬੋਲ ਸਕੇ।

(ਬੀਤੇ ਦੀ ਬਾਤ ਖੁਦ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ)

*****

ਸਾਖੀ 458

ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਬੋਲ ਸੱਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਮੇਲ ਵਿਰਦੀ ਤੇ ਬੀਬੀ ਵਿੱਦਿਆ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਅਨੁਯਾਈ ਸਨ ਅਤੇ ਨਾਮ ਦੀ ਦਾਤ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਪਾਸੋਂ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂਮੇਲ ਵਿਰਦੀ ਜੀ ਹਰ ਹੜਤੇ ਇਕ ਜਾਂ ਦੋ ਵਾਰ ਡੇਰੇ ਜਰੂਰ ਆਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਸੇਵਾ ਵੀ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਦੀ ਸਮੇਂ ਸ਼ਾਦੀ ਦੀਆ ਰਸਮਾਂ ਵੀ ਸੰਤ ਹਰੀਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਪਿੰਡ ਨੋਗੱਜੇ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਈਆਂ ਸਨ। ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਘਰ 5 ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੇ। ਗੁਰਮੇਲ ਵਿਰਦੀ ਜੀ ਦੇ ਘਰ ਤਿੰਨ ਲੜਕਿਆਂ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਗੁਰੂਮੇਲ ਵਿਰਦੀ ਅਤੇ ਬੀਬੀ ਵਿੱਦਿਆ ਨੇ ਮਹਾਰਾਜ ਹਰੀਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਆਪ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਬਖਸ਼ੇ ਸਾਡੇ ਘਰ ਲੜਕੀ ਹੀ ਆਏ ਤਾਂ ਕਿ ਤਿੰਨ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਭੈਣ ਮਿਲ ਜਾਵੇ। ਮਹਾਰਾਜ ਹਰੀਦਾਸ ਜੀ ਹੱਸ ਪਏ ਅਤੇ ਕਿੱਹਾ ਇੱਕ ਨਹੀਂ ਦੋ ਭੈਣਾਂ ਹੋਣਗੀਆ। ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੇ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਘਰ ਦੋ ਲੜਕੀਆਂ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ। ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਵਾਕ ਸੱਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

(ਨਿੱਜੀ ਵਾਰਤਾ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂਮੇਲ ਵਿਰਦੀ ਜੀ 15-9-2017)

*****

ਸਾਖੀ ਨੰਬਰ 459

ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਾਲ ਥੋੜੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਬਰਕਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

ਸ਼੍ਰੀ ਸੰਤਾ ਰਾਮ ਅਤੇ ਬੀਬੀ ਨੰਤੀ ਪਿੰਡ ਮੋਖੇ ਵਾਲੇ 1960 ਦੇ ਕਰੀਬ ਪਿੰਡ ਵਡਾਲਾ ਵਿੱਚ ਆ ਵਸੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 1970-71 ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਘਰ ਸਤਿਸੰਗ ਕਰਵਾਇਆ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਹਰ ਸਾਲ ਸਤਿਸੰਗ ਕਰਾਉਂਦੇ ਸਨ।

ਇਸ ਸਾਲ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਸੰਗਤ ਆਈ। ਪਰਿਵਾਰ

ਚਿੰਤਾ ਵਿੱਚ ਪੈ ਗਿਆ ਕਿ ਲੰਗਰ ਵਿੱਚ ਕਮੀਂ ਨਾ ਆ ਜਾਵੇ। ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਕਿ ਆਪ ਲੰਗਰ ਉਪਰ ਕੱਪੜਾ ਪਾ ਦਿਓ ਅਤੇ ਦਾਲ ਦੇ ਪਤੀਲੇ ਤੇ ਵੀ ਕੱਪੜੇ ਦਾ ਪਰਦਾ ਪਾ ਦਿਓ। ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਪਰੋਂ ਕੱਪੜੇ ਦਾ ਪਰਦਾ ਨਹੀਂ ਹਟਾਉਣਾ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਗਰ ਛੱਕ ਲੈ ਵਰਤਾਈ ਜਾਣਾ। ਸਾਰੀ ਸੰਗਤ ਹੀ ਲੰਗਰ ਛੱਕ ਗਈ। ਉਪਰੰਤ ਲੰਗਰ ਫਿਰ ਬਚਿਆ ਰਿਹਾ। ਇਹ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਲੰਗਰ ਵਿੱਚ ਬਰਕਤ ਪਾ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਸਾਖੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਨੂੰਹ ਬੀਬੀ ਮਹਿੰਦਰ ਕੌਰ ਪਤਨੀ ਗੰਗਾ ਰਾਮ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਸੁਣਾਈ

(ਮਿਤੀ 14-9-2017)

*****

ਸਾਖੀ ਨੰਬਰ 460

ਪੂਰਨ ਗੁਰੂ ਆਪਣੇ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਮਾਸਟਰ ਜੱਗੂ ਰਾਮ ਜੀ ਰਾਏਪੁਰ ਰਸੂਲ ਪੁਰ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਧਰਮ ਪਤਨੀ ਬੀਬੀ ਹਰਭਜਨ ਕੌਰ ਦਾ ਨਿੱਤਨੇਮ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਕੁਟੀਆ ਸੁਆਮੀ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਵਿਖੇ ਆਪਣੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀਦਾਰੇ ਕਰਨ ਲਈ ਆਉਂਦੀ ਸੀ। ਉਹ ਰੋਜਾਨਾ ਹੀ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਲਈ ਦਹੀਂ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੀ ਸੀ। ਜੋ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਬੜੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਛਕਦੇ ਸਨ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਦ ਹੀ ਬੀਬੀ ਜੀ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਾ ਕੇ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਮੂੰਹ ਲਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਹੁਕਮ ਕਰਨਾ ਕਿ ਅੰਦਰੋਂ ਕਿਤਾਬ ਲਿਆ ਅਤੇ ਕੋਈ ਸਾਖੀ ਸੁਣਾਓ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਰੋਜਾਨਾ ਹੀ ਗੁਰੂਆਂ ਪੀਰਾਂ ਸੰਤਾਂ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਪਰਮਾਰਥੀ ਸਾਖੀਆਂ ਸੁਣਦੇ। ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸਤਿਸੰਗ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਅਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੀ ਪਾਵਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਬਾਣੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵੀ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦਾ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦਾ ਆਹਾਰ ਬਹੁਤ ਸਾਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਇਕ ਵਾਰ ਹੀ ਹਲਕਾ

ਜਿਹਾ ਭੇਜਨ ਲੈਂਦੇ ਸਨ। ਇਕ ਵਾਰ ਦੁੱਧ ਜਾਂ ਫਰੂਟ ਲੈਂਦੇ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਅੱਠ ਪਹਿਰ ਦੀ ਖੁਰਾਕ ਏਨੀ ਹੀ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬੀਬੀ ਹਰਭਜਨ ਕੋਰ, ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਜਾਂ ਬੀਬੀ ਕਰਮੀ ਲੰਗਰ ਤਿਆਰ ਕਰਦੀਆ ਸਨ। ਮਾਤਾ ਹਰਭਜਨ ਕੋਰ ਦੀ ਸਿਹਤ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਈ।

ਸੰਤ ਰਾਮਾਨੰਦ ਜੀ 11 ਫਰਵਰੀ 2002 ਨੂੰ ਮਾਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਆਏ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਕਰ ਕਮਲਾਂ ਨਾਲ ਪੰਜ ਅਮਰੂਦ ਬੀਜ ਕੱਢ ਕੇ ਛਕਾਏ। ਉਪਰੰਤ ਬੀਬੀ ਜੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਤਕਲੀਫ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਸੰਤ ਰਾਮਾ ਨੰਦ ਜੀ ਕਹਿ ਗਏ ਬੀਬੀ ਤੈਨੂੰ ਕਾਂਸ਼ੀ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਰਾਤ ਦੇ ਵਕਤ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ, ਛੋਟਾ ਲੜਕਾ ਕੁਲਦੀਪ ਵੀ ਕੋਲ ਹੀ ਸੀ। ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਮਾਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਨ ਦਿੱਤੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਤੁਭਕ ਕੇ ਉਠੇ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਮਹਾਰਾਜ ਆ ਗਏ ਹਨ। ਰਜਿੰਦਰ ਬੰਗੜ ਜੀ ਨੂੰ ਵੀ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੇ ਖੁੰਡੇ ਦੀ ਅਵਾਜ ਸੁਣੀ ਉਹ ਉਠ ਕੇ ਬੈਠ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬੀਬੀ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਤੱਕਣ ਲੱਗ ਬੀਬੀ ਜੀ ਨੇ ਦੇਖਦੇ ਆਖਰੀ ਸਾਵਾਸ ਲਿਆ। ਪੂਰੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਆਪਣੇ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

(ਨਿੱਜੀ ਵਾਰਤਾ ਰਜਿੰਦਰ ਬੰਗੜ 15-9-17)

*****

ਸਾਖੀ 461

ਏਨੀ ਕਰਨੀ ਦੇ ਮਾਲਿਕ ਸਨ ਮੇਰੇ ਸਤਿਗੁਰੂ

ਪਿੰਡ ਰਾਏ ਪੁਰ ਵਿਖੇ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮੰਦੀਰ ਵਿੱਚ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਪਿੰਡ ਰਾਏਪੁਰ ਰਸੂਲਪੁਰ ਵੱਡਾ ਮੁਹੱਲਾ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਵਲੋਂ ਹਰ ਸਾਲ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮਾਸਟਰ ਜੱਗੂ ਰਾਮ ਜੀ ਨੇ ਸ਼ਿਵ ਰਾਮ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਕਿ ਸਮਾਗਮ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਹਨ ਤੂੰ ਜਾ ਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਲੈ ਆ। ਸ਼ਿਵ ਰਾਮ ਨੇ ਜਾ ਕੇ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਮਾਸਟਰ ਜੱਗੂ ਰਾਮ ਨੇ ਭੇਜਿਆ ਹੈਕਿ ਆਪ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੂੰ ਲੈ ਆਓ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਤੂੰ ਚਲ ਅਸੀਂ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਜਦੋਂ ਸਿਵ ਰਾਮ ਸਾਇਕਲ ਤੇ ਕੁਟੀਆ ਤੋਂ ਪਿੰਡ ਗੁਰੂ ਘਰ ਪਹੁੰਚਾ

ਤਾਂ ਦੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਿਆ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜ ਪੈਦਲ ਹੀ ਉਸ ਤੋਂ
ਪਹਿਲਾਂ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਸੰਗਤਾਂ ਸ਼ਿਵ ਰਾਮ
ਨੇ ਇਹ ਸਾਰੀ ਹਕੀਕਤ ਸੁਣਈ ਤਾਂ ਸਾਰੀਆ ਸੰਗਤਾ ਹੈਰਾਨ ਹੋ
ਗਈਆ ਅਤੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀਆ ਕਿ ਧੰਨ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ
ਜੀ ਆਪ ਜੀ ਮਹਾਨ ਹੋ, ਅਸੀਂ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਬਲਿਹਾਰ ਬਲਿਹਾਰ
ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਏਨੀ ਕਰਨੀ ਦੇ ਮਾਲਿਕ ਸਨ ਸੁਆਮੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ
ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ

(ਨਿੱਜੀ ਵਾਰਤਾ ਰਜਿੰਦਰ ਬੰਗੜ 15-9-2017)

*****

ਸਾਖੀ 462

ਖੂੰਡੇ ਵਾਲੇ ਦੀ ਮਿਹਰ ਸਦਕਾ

ਰਜਿੰਦਰ ਬੰਗੜ ਰਾਏਪੁਰੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਮਾਸਟਰ ਜੱਗੂ ਰਾਮ ਜੀ
ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਨਾਲ
ਲੈ ਕੇ ਮਹਾਰਾਜ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਪਾਸ ਕੁਟੀਆਂ ਗਏ। ਮਾਤਾ ਜੀ ਨੇ
ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੋ ਕਿ ਇਸ ਬੇਟੇ ਨੂੰ ਕਿਧਰੇ
ਨੌਕਰੀ ਮਿਲ ਜਾਵੇ।

ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਅੰਤਰ ਧਿਆਨ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ
ਕਿਹਾ ਕੁਝ ਇਸਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਅਜੇ ਦੇਰ ਨਾਲ ਹੀ ਮਿਲਣੀ ਹੈ, ਫਿਕਰ
ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਮੁਲਾਜਮਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਦੇਣ ਲਈ
ਸਰਕਾਰ ਕਈ ਕਾਗਜ਼ ਮੰਗਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੌਤ ਦਾ
ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਬਗੈਰਾ 14 ਸਾਲ ਬਾਦ ਜਲੰਧਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਿਆ
ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਜਦੋਂ ਚੋਣ ਕਰਨੀ ਸੀ ਤਾਂ ਰਜਿੰਦਰ ਬੰਗੜ ਪਾਸੋਂ ਮੌਤ
ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਹੀ ਮੰਗਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ
ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇਖਣ ਉਪਰੰਤ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਹੋ ਗਈ।

ਇਕ ਵਾਰ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਮਾਤਾ ਹਰਬਜਨ ਕੋਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ
ਕਿ ਰਜਿੰਦਰ ਬੰਗੜ ਨੇ ਲੇਖਕ ਬਨਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਸਤਕ ਅਸੀਂ

ਦੇਖ ਲਿਆਂ ਹੈ। ਸਤਿਗੁਰੂਾਂ ਦੇ ਬੋਲ ਸੱਚ ਨਿਕਲੇ ਰਜਿੰਦਰ ਬੰਗੜ ਇਕ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਗੀਤਕਾਰ ਅਤੇ ਲੇਖਕ ਬਣ ਕੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਉਭਰੇ। ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਰਾਪੁਰੀਆ ਕਹਿ ਕੇ ਪੁਕਾਰਦੇ ਸਨ।

ਅੱਜ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਬੰਗੜ ਰਾਏਪੁਰੀ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੰਗੜ ਬ੍ਰਦਰਜ਼ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਲਾਕਾਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਹਨ ਜੋ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਅਤੇ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਜੀ ਦੀਆਂ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਰਚਨਾਵਾਂ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਕਾਫੀ ਅਗਾਂਹ ਵਧੂ ਪੁਲਾਂਘਾ ਪੁੱਟੀਆਂ ਹਨ। ਅਤੇ ਇਕ ਚੰਗੇ ਜੱਥੇ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਹ ਸਭ ਖੂੰਡੇ ਵਾਲੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੀ ਦੇਣ ਹੈ।

(ਨਿੱਜੀ ਵਾਰਤਾ ਰਜਿੰਦਰ ਬੰਗੜ 15-9-2017)

*****

ਸਾਖੀ 463

ਪੂਰਾ ਗੁਰੂ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਡੋਲਣ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ

ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ ਸੀਰ ਗਵਰਨਨਪੁਰ ਦੇ ਫਾਊਂਡਰ ਟਰੱਸਟੀ ਮਾਸਟਰ ਜੱਗੂ ਰਾਮ ਜੀ 28 ਮਈ 1971 ਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਕੂਚ ਕਰ ਗਏ ਸਨ। ਸੱਤ ਕੁ ਮਹੀਨੇ ਬਾਦ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਕੁਝ ਆਰਥਿਕ ਤੰਗੀ ਆ ਗਈ। ਮਾਘੀ ਦੇ ਮੇਲੇ ਤੋਂ 3-4 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਲੜਕਾ ਰਜਿੰਦਰ ਬੰਗੜ ਮਾਤਾ ਜੀ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਫੇਰੇ ਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਘਰ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਾਰੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਅਸੀਂ ਖਰਚੇ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਤੰਗ ਹਾਂ। ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਮਾਘੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਪਹਲਾ ਆਉਣਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਖਰਚਾ ਦੇ ਦਿਆਗੇ। ਮਾਘੀ ਮੇਲਾ ਤੋਂ ਇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਸੁਨੇਹਾ ਭੇਜਿਆ ਕਿ ਆਪ ਆ ਕੇ ਸਾਡੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਜਾਓ।

ਜਦੋਂ ਰਜਿੰਦਰ ਬੰਗੜ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਨਾਲ ਡੇਰੇ ਗਿਆ । ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਕੁਟੀਆ ਵਿੱਚ ਥੜੇ ਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਬਾਬੂ ਮਿਹਰ ਚੰਦ ਮਹੁਲਾ ਮਾਈ ਖਾਈ ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਬੀਬੀ ਹਰਭਜਨ ਕੋਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕੁੜੇ ਮਿਹਰ ਚੰਦ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਕੋਲੋਂ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਉਧਾਰ ਲਏ ਸਨ। ਇਕ ਸੌ ਰੁਪਏ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮੋੜ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਬਾਕੀ ਨੌ ਸੌ ਰੁਪਏ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਆਹ 900 ਰੁਪਏ ਲੈ ਲਵੇ ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਦੇ ਘਰ ਦਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਣੇ ਹਨ। ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਪੈਸੇ ਬੀਬੀ ਜੀ ਨੂੰ ਫੜਾਉਂਦੇ ਹੋਵੇ ਕਿਹਾ, 'ਕੁੜੇ ਤੁਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੈਸਿਆਂ ਨਾਲ ਸਾਰ ਲਵੋ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਰੂਰਤ ਪਵੇਗੀ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸ ਦੇਣਾ ਅਸੀਂ ਹਰ ਵੇਲੇ ਤੁਹਾਡੇ ਅੰਗ ਸੰਗ ਹਾਂ। ਤੁਸੀਂ ਫਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ। ਉਹ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੂੰ ਜੈ ਗੁਰੂਦੇਵ ਕਹਿ ਕੇ ਵਾਪਿਸ ਪਰਤ ਗਏ। ਐਸੇ ਕਾਮਲ ਮੁਰਸ਼ਦ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਜਿਹਵੇ ਆਪਣੇ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਡੋਲਣ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ।

(ਨਿੱਜੀ ਵਾਰਤਾ ਰਜਿੰਦਰ ਬੰਗੜ 15-9-17)

*****

ਸਾਖੀ 464

ਬੰਗੜ ਰਾਏਪੁਰੀ ਨੂੰ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਦਾਤ

ਰਜਿੰਦਰ ਬੰਗੜ ਦੇ ਘਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਬੀਬੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੋਰ ਦੀ ਕੁੱਖੋ ਬੱਚੇ ਦੀ ਆਸ ਬੱਝੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਤਾ ਬੀਬੀ ਚੰਨੋ ਜੀ ਸਮਾਜਿਕ ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜ 'ਵਿਦਿਆ ਕਰਾਉਣ' ਦੀ ਰਸਮ ਤਹਿਤ ਦਸੰਬਰ 1975 ਵਿੱਚ ਬੀਬੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੋਰ ਨੂੰ ਲੈਣ ਆਏ। ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਏ ਨੇਮ ਸੀ ਕਿ ਜੋ ਅੱਜ ਤੱਕ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਕੰਮ ਡੇਰਾ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਵਿਖੇ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਦਾ ਹੈ।

ਉਹ ਸ਼੍ਰੀ 108 ਸੰਤ ਹਰੀਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਤੱਤਕਾਲੀਨ ਗੁੱਦੀ ਨਸ਼ੀਨ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾ ਨੂੰ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰਨ ਗਏ। ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਬਹੁਤ ਹੱਸਮੁੱਖ ਅਤੇ ਦਿਆਲੂ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਬਚਨ ਦਿੱਤਾ ਖੁਸ਼ੀ ਖੁਸ਼ੀ ਘਰ ਜਾਓ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਘਰ ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਜਨਮ ਲੈਣਾ ਹੈ। ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਨਿਧੀਆਂ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦਾਂ ਲੈ ਕੇ ਵਾਪਿਸ ਪਰਤ ਗਏ। ਮਿਤੀ 26 ਜਨਵਰੀ 1976 ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਘਰ ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ ਜਿਸਦਾ ਨਾਮ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੇ ਸ਼ੁਸ਼ੀਲ ਬੰਗੜ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਸ਼ੁਸ਼ੀਲ ਬੰਗੜ ਅੱਜ ਸਤਿਗਰਾਂ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਪੂਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿੱਚ ਫੇਲਾ ਰਿਹਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਜੱਥਾ ਬੰਗੜ ਬ੍ਰਦਰਜ਼ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(ਨਿੱਜੀ ਵਾਰਤਾ ਰਜਿੰਦਰ ਬੰਗੜ 15-9-2017)

*****

ਸੰਤ ਸੁਰਿੰਦਰ ਦਾਸ ਬਾਵਾ ਜੀ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ

Books published in English

1. Amritbani Jagatguru Ravidass Maharaj ji (Steek)

Books published in Dutch

1. Amritbani Jagatguru Ravidass Maharaj ji (Steek)dutch

Books published in hindi

1. Jagatguru Ravidass Amritbani(Steek ate Sankshiptjeevan
2. Nitnem Amritbani Jagatguru Ravidass ji(Steek)
- 3 . Jagatguru Ravidass Maharaj ji ka Sankshiptjeevan
4. Jagatguru Ravidass Maharaj ji ki kathaen
5. Amritbani Jagatguru Ravidass Maharaj ji (Steek)

Books published in Marathi

1. Jagatguru Ravidass Amritbani(Steek ate Sankshiptjeevan
2. Jagatguru Ravidass Maharaj ji ki kathaen

ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਪੁਸਤਕ

1. ਅੰਮ੍ਰਿਤਬਾਣੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ (40 ਸ਼ਬਦ ਸਟੀਕ)
2. ਅੰਮ੍ਰਿਤਬਾਣੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ (ਸੰਘੂਰਨ ਸਟੀਕ)
3. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਅੰਮ੍ਰਿਤਬਾਣੀ (ਸਟੀਕ ਅਤੇ ਸੰਖੇਪ ਜੀਵਨ)
4. ਨਿਤਨੇਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤਬਾਣੀ ਜਗਤਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ (ਸਟੀਕ)
5. ਸੁਖਸਾਗਰ ਸਟੀਕ
6. ਜਗਤਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਜੀਵਨ
7. ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਰੱਬ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ (ਜੀਵਨ ਸਾਖੀ)
8. ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਿਲੇ ਮੌਹਿ ਪੂਰੇ (ਸੰਤ ਮੀਰਾਂ ਬਾਈ ਜੀ)

ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਗਤਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਾਹਿਤ ਸੰਸਥਾ (ਰਜਿ.)   ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਪੁਸਤਕ:-

1. ਚਮਾਰ ਜਾਤੀ ਇਤਿਹਾਸ ਧਰਮ ਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ : - ਰਾਜੇਸ਼ ਕੈਂਬ ਭਖਿਆਣਵੀ

ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਸਥਾਨ ਕਾਹਨਪਰ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਪੁਸਤਕ:-

1. ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਧਰਮ ਦਾ ਅਨਮੋਲ ਹੀਰਾ ਸ੍ਰੀ 108 ਸੰਤ ਸੁਰਿੰਦਰ ਦਾਸ ਬਾਵਾ ਜੀ : - ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਕਲੇਰ
2. ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਕੌਮ ਦੇ ਅਮਰ ਸ਼ਹੀਦ ਸੰਤ ਰਾਮਾ ਨੰਦ ਜੀ : ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਕਲੇਰ

ਸਾਡਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜਾ ਜੀ

ਸਾਡਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜਾ ਜੀ

30 ਜਨਵਰੀ 2010 ਈ. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ ਮੰਦਿਰ ਸੀਰੀਜ਼ ਰਾਫ਼ਤਾਪੁਰ ਬਲਾਕ ਵਿਖੇ
ਸਾਡਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜਾ ਜੀ, ਸਾਡਗੁਰੂ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜਾ ਜੀ ਅਤੇ ਸੰਤ ਸਮਾਜ ਦੀ ਦ੍ਰਿਪਾ ਨਾਲ
‘ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਧਰਮ’ ਦਾ ਯੋਲਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ੍ਰੀ 108 ਸੰਤ ਪੁਰਿੰਦਰ ਦਾਸ ਬਾਬਾ ਜੀ।

Ravidassia Dharam Parchar Asthan

Vill. Kahanpur, P.O. Raipur Rasulpur
Distt. Jalandhar

Website : www.ravidassiadham.org

E-mail : ravidassiadham@gmail.com

